

**KOSZALIŃSKO
KOŁOBRZESKIE**
wiadomości diecezjalne

Organ Urzędowy Kurii Biskupiej Koszalińsko-Kołobrzeskiej

ROK XLIV

LIPIEC-WRZESIEŃ 2016

3/2016

Redakcja:

ks. dr Tadeusz Ceynowa (red. nacz.)

dr inż. Magdalena Florianowicz (sekretarz)

mgr Małgorzata Wieczorkowska

mgr Monika Zielonka

75-817 Koszalin, ul. Seminaryjna 2, tel. 94 345 90 26

e-mail: kkwd@interia.pl

Skład i łamanie:

Magdalena Florianowicz

Wydawca:

Kuria Biskupia Koszalińsko-Kołobrzaska

75-062 Koszalin, ul. kard. Stefana Wyszyńskiego 25, tel. 94 343 87 10 (18)

e-mail: kuria@koszalin.opoka.org.pl, www.koszalin.opoka.org.pl

© Copyright by Kuria Biskupia Koszalińsko-Kołobrzaska, 2016

ISSN 1734-9621

Druk:

Instytut Technologii Eksploatacji – Państwowy Instytut Badawczy
ul. K. Pułaskiego 6/10, 26-600 Radom

Spis treści

STOLICA APOSTOLSKA

Bulla nominacyjna powołująca ks. Krzysztofa Włodarczyka na biskupa pomocniczego Diecezji Koszalińsko-Kołobrzesckiej	8
Liturgiczne wspomnienie św. Marii Magdaleny	9
List apostolski motu proprio Ojca świętego Franciszka <i>Come una madre amorevole</i> z 4 czerwca 2016 r.	14
Orędzie Franciszka na XXXI ŚDM Kraków 2016	17
Przesłanie papieża Franciszka do Polaków przed ŚDM	26
Abp Salvatore Pennacchio Nuncjuszem Apostolskim w Polsce	28
Papieskie orędzie na Światowy Dzień Modlitw o Ochronę Stworzenia 1 września 2016 r.	28
Homilia papieża Franciszka podczas Mszy św. kanonizacyjnej Matki Teresy z Kalkuty, 4 września 2016 r.	37
Przemówienie papieża Franciszka podczas spotkania międzyreligijnego w Asyżu, 20 września 2016 r.	40
Papieskie rozważanie do fragmentu Ewangelii wg św. Jana podczas modlitwy ekumenicznej o pokój w Asyżu, 20 września 2016 r.	44
Papież Franciszek podczas spotkania z prawosławnym katolikosem-patriarchą całej Gruzji Eliaszem II, 30 września 2016 r.	46

EPISKOPAT POLSKI

Zaproszenie do udziału w Światowych Dniach Młodzieży skierowane przez biskupów do polskiej młodzieży	52
Komunikat Prezydium KEP wzywający do pojednania polsko-ukraińskiego	53
Przesłanie Kościołów w Polsce w sprawie uchodźców	56

Nowelizacja porozumienia w sprawie kwalifikacji wymaganych od nauczycieli religii Kościoła katolickiego: komunikat	59
Porozumienie pomiędzy Konferencją Episkopatu Polski oraz Ministrem Edukacji Narodowej z dnia 31 maja 2016 r. w sprawie kwalifikacji zawodowych wymaganych od nauczycieli religii	60
<i>Wychowanie naśladowaniem miłosiernej miłości Boga</i>	
List pasterski Episkopatu Polski z okazji VI Tygodnia Wychowania 11–17 września 2016 r.	65
Komunikat Prezydium KEP: Prawo do wolnej niedzieli	70
Komunikat Prezydium KEP: Kampania „Przełączmy sobie znak pokoju” rozmywa jednoznaczne wymagania Ewangelii	72

BISKUP DIECEZJALNY

I. Dekrety i zarządzenia	76
Zwolnienia i nominacje	85
II. Listy, homilie i wystąpienia	96
Komunikat biskupa diecezjalnego zapraszający na Diecezjalną Pielgrzymkę Rodzin do Sanktuarium Matki Bożej Trzykroć Przedziwnej na Górze Chełmskiej w Koszalinie	96
Zaproszenie na Diecezjalne Spotkanie Młodych oraz Diecezjalną Pielgrzymkę do Skrzatusza	98
List pasterski biskupa diecezjalnego zachęcający do pogłębienia życia modlitewnego w czasie trwania II Synodu Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej	99
Podziękowanie za pielgrzymowanie do Skrzatusza	103
III. Kalendarium posługi biskupa diecezjalnego	104

Z ŻYCIA DIECEZJI

I. Wydarzenia w diecezji	108
VII Pielgrzymka Rowerowa na Jasną Górę	108

Rekolekcje z ks. dr. Johnem Bashoborą	108
Tydzień Misyjny w diecezji	109
Pielgrzymka z Miastka do Sianowa k. Kartuz	112
Wakacyjny Dzień Wspólnoty Oazowej w Lipiu	112
Różańcowe Rekolekcje Wakacyjne „Wypocznij z Niepokalaną”	113
„Przystań z Jezusem” w Kołobrzegu	113
XXXIV Pielgrzymka Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej na Jasną Górę	114
Rekolekcje dla Ministrantów w WSD	115
Ogólnopolska Pielgrzymka Trzeźwości na Górę Chełmską	116
XX Pielgrzymka Rodzin na Górę Chełmską	117
Pielgrzymka w duchu bł. Karola de Foucauld	118
XV Regionalna Pielgrzymka Trzeźwości z Polanowa na Świętą Górę Polanowską	119
Ewangelizacja Nadmorska	119
Pielgrzymka do Myśliborza	120
Karawana Bożego Miłosierdzia	120
Instalacja relikwii św. Urszuli Ledóchowskiej w parafii pw. Ducha Świętego w Koszalinie	121
Diecezjalne Spotkanie Młodych	122
Diecezjalna Pielgrzymka do Skrzatusza	122
Ogólnopolska Jesienna Sesja Apostolstwa Trzeźwości w Kołobrzegu	124
Dni Kultury Chrześcijańskiej w Białogardzie	126
Ogólnopolskie Sympozjum Teologów Fundamentalnych w WSD	127
Koncert charytatywny na rzecz ks. Jarosława Krylika ...	130
Rekolekcje Różańcowe w CEF-ie	131
Rekolekcje Miłosierdzia w Słupsku	131
II. Kronika wydarzeń z diecezji	133
III. Kronika żałobna	145

Stolica Apostolska

BULLA NOMINACYJNA
powołująca ks. Krzysztofa Włodarczyka
na biskupa pomocniczego Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej

FRANCISZEK, BISKUP, SŁUGA SŁUG BOŻYCH, umiłowanemu Synowi KRZYSZTOFOWI STEFANOWI WŁODARCZYKOWI, z duchowieństwa diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej i tamże dotychczas Dyrektorowi Wydziału Duszpasterskiego, ustanowionemu Biskupem Pomocniczym tejże wspólnoty kościelnej i jednocześnie wybranemu Biskupem tytularnej stolicy Surista, pozdrowienie i Apostolskie Błogosławieństwo.

Rozważając dokładnie okoliczności, My, naśladowując zwyczaj Naszych Poprzedników, Braciom Biskupom, którzy kierują wspólnotami kościelnymi, posyłamy Biskupów Pomocniczych, aby dzieło pasterskiej troski było wypełnione w bardziej odpowiedni sposób. Skoro zatem Czcigodny Brat, Edward Dajczak, Biskup Koszalińsko-Kołobrzeski, stojąc wobec licznych przedsięwzięć i zamiarów duszpasterskich, poprosił o Biskupa Pomocniczego, My, zasiadając na Katedrze świętego Piotra, uznaliśmy, iż prośba tegoż Biskupa jest w pełni godną wysłuchania. A ponieważ ty, prezbiter tejże wspólnoty, dokonałeś wiele bardzo pożytecznych przedsięwzięć w ramach dzieł diecezjalnych, zwłaszcza towarzysząc wiernie młodemu w ich duchowej drodze, przejawiając wymagane dary umysłu i serca, jawisz się jako w pełni odpowiedni, by wypełnić tenże urząd. Zatem, za radą Kongregacji do Spraw Biskupów, najwyższą Naszą Apostolską władzą, ustanawiamy Cię Biskupem Pomocniczym diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej i jednocześnie mianujemy Biskupem tytularnym (diecezji) Suriasta, ze wszystkimi prawami i obowiązkami należnymi biskupiej godności oraz takiemu urzędowi, zgodnie z normami prawa. Zezwalamy, abyś otrzymał święcenia od jakiegokolwiek Biskupa katolickiego poza Rzymem, przy zachowaniu norm i przepisów liturgicznych, zgodnie ze świętymi kanonami, po złożeniu wy-

znania katolickiej wiary oraz przysięgi wierności względem Nas i Naszych Następców. Tymczasem zachęcamy Cię, umiłowany Synu, abyś całą swą biskupią gorliwość powierzył Chrystusowi oraz abyś Jego Ewangelię gorliwie głosił wiernym (też) czci-godnej wspólnoty kościelnej, wespół z jej Biskupem.

Dan w Rzymie, u Św. Piotra, dnia siódmego miesiąca maja, Roku Pańskiego dwa tysiące szesnastego, w Jubileuszu Miłosierdzia, w czwartym roku Naszego Pontyfikatu.

FRANCISZEK PAPIEŻ

LITURGICZNE WSPOMNIENIE ŚW. MARII MAGDALENY

„APOSTOLKA APOSTOŁÓW”

Na wyraźne życzenie Ojca świętego Franciszka, Kongregacja Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów, opublikowała 3 czerwca 2016 roku, w uroczystość Najświętszego Serca Pana Jezusa, nowy dekret, w którym liturgiczny obchód św. Marii Magdaleny, dotąd Wspomnienie obowiązkowe, został podniesiony do rangi Święta.

Decyzja ta wpisuje się w aktualny kontekst eklesjalny, który domaga się głębszego spojrzenia na godność kobiety, na nową ewangelizację i na wielkość misterium Bożego miłosierdzia. Już św. Jan Paweł II zwracał dużą uwagę nie tylko na znaczenie kobiet w misji Chrystusa i Kościoła, ale także podkreślał wyraźnie szczególną rolę Marii Magdaleny, pierwszej osoby, która spotkała zmartwychwstałego Pana i pierwszej, która Jego zmartwychwstanie obwieściła apostołom (por. *Mulieris dignitatem*, n. 16). To szczególne znaczenie kobiet podkreślane jest dzisiaj w Kościele

o czym świadczy zapał nowej ewangelizacji, która pragnie objąć, bez żadnej różnicy, zarówno mężczyzn jak i kobiety, ze wszystkich ludów, narodów, ras i języków (por. Ap 5, 9), aby głosić im dobrą nowinę, czyli Ewangelię Jezusa Chrystusa, i aby towarzysząc im w ich ziemskiej wędrówce ofiarować im wspaniałość Bożego zbawienia. Św. Maria Magdalena jest tutaj przykładem prawdziwej i autentycznej ewangelizatorki, czyli zwiastunki Dobrej Nowiny, oznajmiającej wielkanocną radość (por. kolekta z 22 lipca i nowa prefacja).

Ojciec Święty Franciszek powziął obecną decyzję w kontekście Jubileuszu Miłosierdzia, aby podkreślić znaczenie tej kobiety, którą cechowała wielka miłość do Chrystusa, i która sama była przez niego bardzo umiłowana, o czym mówili często Raban Maur («*dilectrix Christi et a Christo plurimum dilecta*»: *De vita beatae Mariae Magdalенаe, Prologus*), i św. Anzelm z Canterbury («*electa dilectrix et dilecta electrix Dei*»: *Oratio LXXIII ad sanctam Mariam Magdalenam*). Jak wiadomo w tradycji kościelnej Zachodu, zwłaszcza od czasów św. Grzegorza Wielkiego, utożsamia się często osobę Marii Magdaleny z kobietą, która w domu faryzeusza Szymona namaściła stopy Jezusa wonnym olejkiem, oraz z Marią, siostrą Łazarza i Marty. Ta interpretacja trwała przez wieki i miała wpływ na zachodnich pisarzy chrześcijańskich, na sztukę religijną, oraz na teksty liturgiczne odnoszące się do Świętej. Bollandyści ukazali bardzo szeroko problem identyfikacji tych trzech kobiet, przygotowując grunt pod reformę liturgiczną Kalendarza Rzymskiego. Wraz ze wprowadzeniem reformy liturgicznej teksty Mszału Rzymskiego, Liturgii Godzin i Martyrologium Rzymskiego odnoszą się już tylko do Marii Magdaleny. Pewne jest, że należała ona do grupy uczniów Jezusa, i że towarzyszyła Mu aż po krzyż, oraz, że w ogrodzie gdzie znajdował się grób Jezusa, była pierwszym *testis divinae misericordiae* (Grzegorz Wielki, XL Hom. *In Evangelia*, lib. II, Hom. 25,10). Ewangelia według św. Jana podaje, że Maria Magdalena płakała,

ponieważ nie zastała w grobie ciała Pana (por. J 20, 11); Jezus okazał jej miłosierdzie pozwalając rozpoznać się jako Mistrz i zamieniając jej łzy w wielkanocną radość.

Korzystając z tej stosownej okazji, pragnę uwypuklić dwie idee związane z tekstami biblijnymi i liturgicznymi nowego święta, które mogą nam pomóc lepiej dzisiaj zrozumieć znaczenie tej świętej kobiety.

Z jednej strony, ma ona zaszczyt być *prima testis* zmartwychwstania Pana (*Hymnus, Ad Laudes matutinas*), czyli pierwszą, która zobaczyła pusty grób i pierwszą, która usłyszała prawdę o Jego zmartwychwstaniu. Chrystus okazał zatem specjalne względy i miłosierdzie tej kobiecie, która szukając Go z bólem i łzami w ogrodzie, potwierdzała *lacrimis humilitatis* swoją miłość do Niego, jak o tym mówił św. Anzelm we wspomnianej już wyżej *Oratio*. W nawiązaniu do tego, pragnę zwrócić uwagę na wyraźne przeciwieństwo dwóch kobiet obecnych w ogrodzie: tym rajskim i tym zmartwychwstania. Pierwsza, Ewa, przyniosła śmierć tam, gdzie dotąd było życie; druga, Maria Magdalena, z miejsca śmierci, od grobu, obwieściła Życie. Zwraca na to uwagę już św. Grzegorz Wielki: *Quia in paradiso mulier viro propinavit mortem, a sepulcro mulier viris annunciat vitam* (XL Hom. *In Evangelia*, lib. II, Hom. 25). Poza tym, to właśnie w ogrodzie zmartwychwstania, Pan powiedział do Marii Magdaleny: *Noli me tangere*. Słowa te nie były skierowane tylko do niej, ale do całego Kościoła, aby wszedł w takie doświadczenie wiary, które przekracza jakkolwiek próbę namacalnego doświadczenia i ludzkiego zrozumienia Bożej tajemnicy. To naprawdę skierowane jest do całego Kościoła i stanowi wspaniałą lekcję dla każdego ucznia Chrystusa, aby nie szukał jedynie materialnego bezpieczeństwa, światowego uznania, ale żywej wiary w zmartwychwstałego Chrystusa!

Maria Magdalena właśnie dlatego, że była naocznym świadkiem Zmartwychwstałego Chrystusa, była również pierwszą osobą, która dała o tym świadectwo wobec apostołów. Wypełniła w

ten sposób polecenie Zmartwychwstałego: „Udaj się do moich braci i powiedz im... Poszła Maria Magdalena oznajmiając uczniom: «Widziałam Pana i to mi powiedział»” (J 20,17–18). W taki oto sposób staje się, jak to już zostało wspomniane, zwiastunką dobrej nowiny o zmartwychwstaniu Pana, lub jak mówili Raban Maur i św. Tomasz z Akwinu *apostolorum apostola*, ponieważ ogłasza apostołom to, co oni sami będą później głosili całemu światu (cf. Raban Maur, *De vita beatae Mariae Magdalенаe*, c. XXVII; św. Tomasz z Akwinu, *In Ioannem Evangelistam Expositio*, c. XX, L. III, 6). Słusznie Doktor Anielski używa tego terminu *apostolorum apostola* w stosunku do Marii Magdaleny, ponieważ jest ona świadkiem Chrystusa Zmartwychwstałego i ogłasza wiadomość o zmartwychwstaniu Pana, tak jak inni Apostołowie. Dlatego jest rzeczą właściwą, aby liturgiczny obchód Marii Magdaleny miał ten sam stopień „Święta” przypisany w Kalendarzu ogólnym Kościoła apostołom, co podkreśli szczególną misję tej kobiety, która jest przykładem i wzorem dla każdej kobiety w Kościele.

+Arthur Roche

Arcybiskup Sekretarz Kongregacji Kultu Bożego
i Dyscypliny Sakramentów

DEKRET

Kościół, tak na Zachodzie jak i na Wschodzie, choć w różny sposób, to jednak zawsze bardzo czcił św. Marię Magdalенę, Pierwszego świadka i zwiastunkę dobrej nowiny o zmartwychwstaniu Pańskim.

W naszych czasach, gdy Kościół wezwany jest aby jeszcze bardziej zastanowić się nad godnością kobiety, nad nową ewangelizacją i nad wielkością misterium Bożego Miłosierdzia, wydaje się rzeczą słuszną, by również postać św. Marii Magdaleny jesz-

cze lepiej została wiernym ukazana. Ta bowiem niewiasta, znana z swej miłości do Chrystusa i sama wielce przez Niego umiłowana, nazwana przez św. Grzegorza Wielkiego „świadkiem Bożego Miłosierdzia” i przez św. Tomasza z Akwinu „apostołką apostołów”, może być dzisiaj przez wiernych uważana jako wzór postuży kobiet w Kościele.

Ojciec Święty Franciszek postanowił zatem aby coroczny obchód św. Marii Magdaleny, posiadał odtąd w Kalendarzu Rzymskim stopień święta, zamiast dotychczasowego wspomnienia obowiązkowego.

Nowy stopień obchodu nie zmienia jednak niczego odnośnie samej daty i odnośnie tekstów do Mszy Świętej i do Liturgii Godzin, to znaczy:

a) dniem poświęconym św. Marii Magdalenie pozostaje w Kalendarzu Rzymskim, tak jak dotychczas, dzień 22 lipca;

b) tekstami do Mszy Świętej i do Oficjum pozostają te same, które znajdują się pod tą datą w Mszale Rzymskim i w Liturgii Godzin, wraz z dołączoną do tego dekretu prefacją własną. Poszczególne Konferencje Biskupów zatroszczą się, aby prefację tę przetłumaczyć na odpowiednie języki narodowe i po uprzednim zatwierdzeniu jej przez Stolicę Apostolską, włączyć do użytku, oraz do kolejnego wznowienia Mszału Rzymskiego na terenie danej Konferencji.

Wszędzie tam, gdzie św. Maria Magdalena, na podstawie odpowiednich przepisów prawa, czczona jest w innym dniu i w innej randze obchodu, zachowuje się dotychczasowe rozporządzenia.

Bez względu na jakiegokolwiek przeciwne zarządzenia. W siedzibie Kongregacji ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów, 3 czerwca 2016 roku, w uroczystość Najświętszego Serca Pana Jezusa.

Robert Kard. Sarah
Prefekt

+Arthur Roche
Arcybiskup Sekretarz

LIST APOSTOLSKI
motu proprio Ojca świętego Franciszka
***Come una madre amorevole* z 4 czerwca 2016 r.**

Kościół jak kochająca matka kocha wszystkie swe dzieci, ze szczególną jednak miłością troszczy się i chroni te najmniejsze i bezbronne: jest to zadanie, które sam Chrystus powierza każdej Wspólnocie chrześcijańskiej w całej jej pełni. Świadom tego Kościół z czujną troskliwością poświęca się ochronie najbardziej narażonych dzieci i nastolatków.

To zadanie ochrony i opieki spoczywa na całym Kościele, ale w sposób szczególny musi być ono wykonywane za pośrednictwem jego Pasterzy. Dlatego biskupi diecezjalni, eparchowie i ci, którzy są odpowiedzialni za Kościół partykularny, winni wykazywać szczególną sumienność w chronieniu tych, którzy wśród powierzonych im osób są najslabsi.

Już prawo kanoniczne przewiduje możliwość usunięcia z urzędu kościelnego „z poważnych przyczyn”: dotyczy to także biskupów diecezjalnych, eparchów i tych, którzy są zrównani z nimi w prawie (por. kan. 193 § 1 KPK, kan. 975 § 1 KKKW). Niniejszym listem pragnę uściślić, że wśród wspomnianych „poważnych przyczyn” znajduje się niedbałość biskupów w sprawowaniu ich urzędu, zwłaszcza w odniesieniu do przypadków nadużyć seksualnych, dokonywanych na narażonych na to nieletnich i dorastających, o których to przypadkach wspomina motu proprio *Sacramentorum Sanctitatis Tutela*, ogłoszone przez św. Jana Pawła II i uzupełnione przez mego umiłowanego poprzednika Benedykta XVI. W takich przypadkach będzie obowiązywać następująca procedura.

Artykuł 1

§ 1. Biskup diecezjalny, eparcha lub ten, kto – nawet czasowo – ponosi odpowiedzialność za Kościół partykularny albo za inną

wspólnotę wiernych zrównaną z nim w rozumieniu kan. 368 KPK i kan. 313 KKKW, może być w sposób prawny usunięty ze swego stanowiska, jeśli wskutek zaniedbania wydarzyły się lub pominięto czyny, które wyrządziły poważne szkody innym, zarówno gdy chodzi o osoby fizyczne, jak i o całą wspólnotę. Szkada taka może być fizyczna, moralna, duchowa lub majątkowa.

§ 2. Biskup diecezjalny lub eparcha może zostać usunięty tylko wtedy, gdy obiektywnie okaże się, że w bardzo poważnym stopniu nie wykazał się sumiennością, wymaganą od jego urzędu duszpasterskiego, nawet jeśli nie było w tym jego poważnej winy moralnej.

§ 3. W przypadku nadużyć wobec nieletnich lub dorastających wystarczy, jeśli był to poważny brak sumienności.

§ 4. Z biskupem diecezjalnym lub eparchą są zrównani wyżsi przełożeni instytutów zakonnych i stowarzyszeń życia apostołskiego na prawie papieskim.

Artykuł 2

§ 1. We wszystkich przypadkach, w których pojawiają się poważne oznaki tego, co przewiduje poprzedni artykuł, odpowiednia kongregacja Kurii Rzymskiej może rozpocząć badanie merytoryczne, informując o tym zainteresowanego i umożliwiając mu sporządzenie dokumentów i świadectw.

§ 2. Biskup otrzyma możliwość obrony, z której będzie mógł skorzystać w sposób przewidziany przez prawo. Wszystkie punkty badania zostaną mu oznajmione i zawsze będzie mógł spotkać się z przełożonymi kongregacji. Jeśli biskup nie wykaże w tej sprawie inicjatywy, to wspomniane spotkanie zaproponuje mu sama dykasteria.

§ 3. W następstwie argumentów przedstawionych przez biskupa kongregacja może postanowić przeprowadzić dodatkowe dochodzenie.

Artykuł 3

§1 Przed podjęciem właściwej decyzji kongregacja będzie mogła spotkać się, zależnie od okoliczności, z innymi biskupami lub eparchami należącymi do konferencji biskupiej lub do Synodu Biskupów Kościoła sui iuris, których członkiem jest zainteresowany biskup lub eparcha, w celu przedyskutowania przypadku.

§2. Kongregacja podejmuje swe ustalenia po zebraniu się na zwykłej sesji.

Artykuł 4

W razie uznania za właściwe usunięcie biskupa kongregacja ustali, na podstawie okoliczności danego przypadku, czy:

- 1) wydać w jak najkrótszym czasie dekret o usunięciu,
- 2) zachęcić po bratersku biskupa do ogłoszenia swego ustąpienia w ciągu 15 dni. Jeśli biskup nie udzieli odpowiedzi w przewidzianym terminie, kongregacja będzie mogła ogłosić dekret o usunięciu.

Artykuł 5

Decyzja kongregacji, o której mowa w artykułach 3–4, winna być poddana szczególnemu zatwierdzeniu przez Biskupa Rzymu, który przed podjęciem ostatecznego postanowienia zasięgnie opinii właściwego kolegium prawników, wyznaczonych w razie potrzeby.

Nakazuję, aby to wszystko, co postanowiłem niniejszym listem apostolskim w formie motu proprio, było przestrzegane we wszystkich jego częściach, mimo ewentualnych przepisów przeciwnych, także jeśli zasługuje na szczególną wzmiankę, oraz zarządzam, aby zostało to ogłoszone w komentarzu oficjalnym w „Acta Apostolicae Sedis” i promulgowane w dzienniku „L’Osservatore Romano”, wchodząc w życie z dniem 5 września 2016 roku.

W Watykanie, 4 czerwca 2016 r.

FRANCISZEK

ORĘDZIE FRANCISZKA na XXXI ŚDM Kraków 2016

„Błogosławieni miłosierni, albowiem oni miłosierdzia dostąpią”
(Mt 5,7)

Drodzy młodzi,
doszliśmy do ostatniego etapu naszego pielgrzymowania do Krakowa, gdzie w lipcu przyszłego roku będziemy wspólnie świętowali XXXI Światowy Dzień Młodzieży. Podczas naszej długiej i wymagającej drogi, prowadzą nas słowa Jezusa, pochodzące z Kazania na Górze. Rozpoczęliśmy ją w 2014 roku, rozważając wspólnie pierwsze błogosławieństwo: „Błogosławieni ubodzy w duchu, albowiem do nich należy królestwo niebieskie” (Mt 5,3). Temat wybrany na rok 2015, to: „Błogosławieni czystego serca, albowiem oni Boga oglądać będą” (Mt 5,8). W roku, który jest przed nami, pragniemy zainspirować się słowami: „Błogosławieni miłosierni, albowiem oni miłosierdzia dostąpią” (Mt 5,7).

1. Jubileusz Miłosierdzia

Wraz z tym tematem, Światowy Dzień Młodzieży Kraków 2016 wpisuje się w Rok Święty Miłosierdzia, stając się prawdziwym Jubileuszem Młodych w wymiarze światowym. Nie pierwszy raz międzynarodowe spotkanie młodych zbiega się z Rokiem Jubileuszowym. W istocie, to w Roku Świętym Odkupienia (1983/1984) św. Jan Paweł II po raz pierwszy zaprosił młodych z całego świata na Niedzielę Palmową. Później, w czasie Wielkiego Jubileuszu Roku 2000 ponad dwa miliony młodych z około 165 krajów zebrały się w Rzymie na XV Światowym Dniu Młodzieży. Jestem pewien, że podobnie, jak w tych dwóch przypadkach, tak i teraz Jubileusz Młodych w Krakowie będzie jednym z ważnych wydarzeń tego Roku Świętego!

Być może niektórzy z was zadają sobie pytanie: czym jest ów Rok Jubileuszowy obchodzony w Kościele? Tekst biblijny z 25. rozdziału Księgi Kapłańskiej pomaga nam zrozumieć, co oznaczał „jubileusz” dla ludu Izraela: co pięćdziesiąt lat Żydzi słyszeli rozbrzmiewający dźwięk rogu (*jobel*), który zwoływał ich (*jobil*) do obchodów roku świętego, jako czasu pojednania (*jobal*) dla wszystkich. W tym czasie należało odbudować, oparte na darmo-wości, dobre relacje z Bogiem, bliźnim i całym stworzeniem. Zachęcano więc, między innymi, do darowania długów, pomagania żyjącym w nędzy, naprawiania relacji międzyludzkich i uwalniania niewolników.

Jezus Chrystus przyszedł, aby oznajmić i wypełnić czas łaski od Pana, przynosząc dobrą nowinę ubogim, uwolnienie więźniom, wzrok niewidomym i wolność uciśnionym (por. Łk 4,18–19). W Nim, a w sposób szczególny w Jego Misterium Paschalnym, wypełnia się najgłębszy sens jubileuszu. Kiedy w imię Chrystusa Kościół zwołuje jubileusz, wszyscy jesteśmy zaproszeni do przeżywania nadzwyczajnego czasu łaski. Sam Kościół jest powołany do hojnego dzielenia się znakami obecności i bliskości Boga, do budzenia w sercach zdolności dostrzegania tego, co najistotniejsze. W sposób szczególny ten Rok Święty Miłosierdzia „to czas, aby na nowo odkryć poczucie misji, jaką Pan powierzył swemu Kościołowi w dzień Wielkanocy: być znakiem i narzędziem miłosierdzia Ojca” (*Homilia podczas Pierwszych Nieszporów Niedzie- li Miłosierdzia Bożego*, 11 kwietnia 2015).

2. Miłosierni jak Ojciec

Hasłem tego Nadzwyczajnego Jubileuszu są słowa „Miłosierni, jak Ojciec” (por. *Misericordiae Vultus*, 13), zapowiadające również temat najbliższego Światowego Dnia Młodzieży. Spróbujmy zatem lepiej zrozumieć, co oznacza Boże Miłosierdzie.

Stary Testament, mówiąc o miłosierdziu, posługuje się różnymi terminami, spośród których najbardziej znaczące, to *hesed* i *rahamim*. Pierwszy, odnoszący się do Boga, wyraża Jego nieustrudzoną wierność Przymierzu ze Swoim ludem, który miłuje i któremu przebacza na wieki. Drugi termin, *rahamim*, który można przetłumaczyć jako „wnętrzości”, odwołuje się do matczynego łona, pozwalając nam rozumieć miłość Boga do swojego ludu na wzór miłości matki do swego dziecka. Tak, jak przedstawia to prorok Izajasz: „Czyż może niewiasta zapomnieć o swoim niemowlęciu, ta, która kocha syna swego łona? A nawet gdyby ona zapomniała, Ja nie zapomnę o tobie” (Iz 49,15). Ten rodzaj miłości sprawia, że znajdujemy w sobie miejsce dla innych, współodczuwamy, cierpimy i radujemy się z bliźnimi.

W biblijnym rozumieniu miłosierdzia zawarte są także konkretne cechy miłości, która jest wierna, darmowa i umie przebaczać. W poniższym fragmencie z Księgi proroka Ozeasza znajdujemy piękny przykład miłości Boga, porównanej do miłości ojca wobec syna: „Miłowałem Izraela, gdy jeszcze był dzieckiem, i syna swego wezwałem z Egiptu. Im bardziej ich wzywałem, tym dalej odchodzili ode Mnie, (...) A przecież Ja uczyłem chodzić Efraima, na swe ramiona ich brałem; oni zaś nie rozumieli, że troszczyłem się o nich. Pociągnąłem ich ludzkimi więzami, a były to więzy miłości. Byłem dla nich jak ten, co podnosi do swego policzka niemowlę – schyliłem się ku niemu i nakarmiłem go” (Oz 11,1–4). Chociaż niewłaściwa postawa syna zasługiwałaby na karę, miłość ojca jest wierna i zawsze przebacza skruszonemu synowi. Widzimy zatem, że w miłosierdziu zawsze zawarte jest przebaczenie; ono „nie jest więc jakąś abstrakcyjną ideą, ale konkretnym faktem, przez który On objawia swoją miłość podobną do miłości ojca i matki, których aż do trzewi porusza los własnego dziecka. (...) Pochodzi ona z wnętrza jako uczucie głębokie, naturalne, złożone z czułości i współczucia, pobłażliwości i przebaczenia” (*Misericordiae Vultus*, 6).

W Nowym Testamencie jest mowa o Bożym Miłosierdziu (*eleos*), jako syntezie dzieła, dla którego Jezus przyszedł na świat, aby wypełnić je w imię Ojca (por. Mt 9,13). Miłosierdzie naszego Pana objawia się przede wszystkim, kiedy On pochyla się nad ludzką nędzą i okazuje swoje współczucie tym, którzy potrzebują zrozumienia, uzdrowienia i przebaczenia. W Jezusie wszystko mówi o miłosierdziu. Co więcej: On sam jest miłosierdziem.

W 15. rozdziale Ewangelii wg św. Łukasza odnajdujemy trzy przypowieści o miłosierdziu: tę o zagubionej owcy, tę o zgubionej drachmie oraz tę, która jest znana jako przypowieść o synu marnotrawnym. W tych trzech przypowieściach uderza nas radość Boga, radość, jaką On okazuje, kiedy odnajduje grzesznika i mu przebacza. Tak, radością Boga jest przebaczenie! W tym znajduje się synteza całej Ewangelii. „Każdy z nas jest tą zagubioną owcą, tą zgubioną drachmą. Każdy z nas jest owym synem, który zmarnował swoją wolność idąc za fałszywymi bożkami, iluzjami szczęścia i wszystko utracił. Ale Bóg o nas nie zapomina, Ojciec nigdy nas nie opuszcza. Jest ojcem cierpliwym, zawsze na nas czeka! Szanuje naszą wolność, ale zawsze pozostaje wierny. A kiedy do Niego powracamy, przyjmuje nas jak synów w swoim domu, ponieważ nigdy, nawet na chwilę, nie przestał czekać na nas z miłością. I jego serce cieszy się z każdego dziecka, które powraca. Cieszy się, ponieważ nastaje radość. Bóg raduje się, kiedy ktoś z nas grzeszników przychodzi do Niego i prosi o przebaczenie” (*Modlitwa Anioł Pański*, 15 września 2013).

Miłosierdzie Boga jest bardzo konkretne i wszyscy jesteśmy powołani, aby osobiście go doświadczyć. Kiedy miałem siedemnaście lat, pewnego dnia, gdy miałem wyjść na spotkanie z przyjaciółmi, zdecydowałem, że najpierw wstąpię do kościoła. Spotkałem tam pewnego księdza, który wzbudził we mnie szczególne zaufanie, tak, że zapragnąłem otworzyć swoje serce w Sakramencie Spowiedzi. To spotkanie zmieniło moje życie! Odkryłem, że kiedy otwieramy swoje serce z pokorą i przejrzystością, możemy

bardzo konkretnie doświadczyć Bożego Miłosierdzia. Miałem pewność, że w osobie tego kapłana Bóg czekał na mnie, zanim jeszcze zrobiłem pierwszy krok w stronę kościoła. My Go poszukujemy, ale On nas zawsze uprzedza, szuka nas od zawsze i jako pierwszy nas odnajduje. Być może ktoś z was nosi w swoim sercu ciężar i myśli: zrobiłem to czy tamto... Nie bójcie się! On na was czeka! On jest ojcem: czeka na was zawsze! Jakże pięknie jest odnaleźć w Sakramencie Pojednania miłosierne ramiona Ojca, odkryć konfesjonał jako miejsce Miłosierdzia, dać się dotknąć tej miłosiernej miłości Pana, który zawsze nam przebacza!

A czy ty, drogi chłopcze, droga dziewczyno, poczułeś kiedykolwiek na sobie to spojrzenie pełne nieskończonej miłości, która, pomimo wszystkich twoich grzechów, ograniczeń, upadków, wciąż ci ufa i z nadzieją patrzy na twoje istnienie? Czy jesteś świadomy, jak wielka jest twoja wartość w planie Boga, który z miłości oddał ci wszystko? Jak naucza św. Paweł „Bóg zaś okazuje nam swoją miłość [właśnie] przez to, że Chrystus umarł za nas, gdyśmy byli jeszcze grzesznikami” (Rz 5,8). Ale czy naprawdę rozumiemy potęgę tych słów?

Wiem, jak drogi jest wam wszystkim krzyż Świątowych Dni Młodzieży – dar św. Jana Pawła II – który, począwszy od 1984 roku, towarzyszy wszystkim waszym międzynarodowym spotkaniom. Ileż przemian, ileż prawdziwych nawróceń w życiu wielu młodych ludzi zrodziło się właśnie ze spotkania z tym prostym krzyżem! Być może zadawaliście sobie pytanie: skąd bierze się ta nadzwyczajna moc krzyża? Oto odpowiedź: krzyż jest najbardziej wymownym znakiem Miłosierdzia Boga! Jest potwierdzeniem, że miarą miłości Boga wobec ludzkości jest miłość bez miary! Na krzyżu możemy dotknąć Miłosierdzia Boga i dać się dotknąć Jego Miłosierdziu! Przypomnijmy sobie historię dwóch łotrów ukrzyżowanych obok Jezusa: jeden z nich jest zarozumiały, nie uznaje siebie za grzesznika, drwi z Jezusa. Drugi natomiast uznaje swoją winę, zwraca się do Pana i mówi: „Jezu, wspomnij na

mnie, gdy przyjdiesz do swego królestwa”. Jezus spogląda na niego z nieskończonym miłosierdziem i odpowiada mu: „Dziś ze Mną będziesz w raju” (por. Łk 23,32.39–43). Z którym z nich dwóch się utożsamiamy? Z tym, który jest zarozumiały i nie uznaje własnych win? Czy raczej z tym, który przyznaje, że potrzebuje Bożego Miłosierdzia i błaga o nie całym sercem? W Chrystusie, który oddał za nas na krzyżu swoje życie, zawsze odnajdziemy bezwarunkową miłość, która uznaje nasze życie za dobro i zawsze daje nam możliwość rozpoczęcia na nowo.

3. Nadzwyczajna radość bycia narzędziem Bożego Miłosierdzia

Słowo Boże uczy nas, że „więcej szczęścia jest w dawaniu aniżeli w braniu” (Dz 20,35). Właśnie z tego powodu piąte błogosławieństwo nazywa szczęśliwymi tych, którzy są miłośnikami. Wiemy, że Pan umiłował nas jako pierwszy. Ale jesteśmy prawdziwie błogosławieni, szczęśliwi, jeśli wejdziemy w tę logikę Boskiego daru, logikę miłości darmowej, jeśli odkryjemy, że Bóg nieskończenie nas pokochał po to, aby uczynić nas zdolnymi do kochania jak On: bez miary. Jak mówi św. Jan: „Umiłowani, miłujmy się wzajemnie, ponieważ miłość jest z Boga, a każdy, kto miłuje, narodził się z Boga i zna Boga. Kto nie miłuje, nie zna Boga, bo Bóg jest miłością. (...) W tym przejawia się miłość, że nie my umiłowaliśmy Boga, ale że On sam nas umiłował i posłał Syna swojego jako ofiarę przebłagalną za nasze grzechy. Umiłowani, jeśli Bóg tak nas umiłował, to i my winniśmy się wzajemnie miłować” (1 J 4,7–11).

Po objaśnieniu wam w skrócie sposobu, w jaki Pan objawia wobec nas swoje Miłosierdzie, chciałbym zasugerować wam, jak, w konkretny sposób, możemy być narzędziem tego samego Miłosierdzia względem naszych bliźnich.

Przychodzi mi na myśl przykład bł. Pier Giorgia Frassatiego. On mówił: „Jezus odwiedza mnie w Komunii świętej każdego ran-

ka, a ja Mu się za to odwdzięczam w skromniejszy, dostępny mi sposób: odwiedzam Jego biedaków”. Pier Giorgio był młodzieńcem, który zrozumiał, co znaczy mieć serce miłosierne, wrażliwe na najbardziej potrzebujących. Ofiarowywał im o wiele więcej niż dary materialne, dawał samego siebie, poświęcał czas, słowa, zdolność słuchania. Służył ubogim z wielką dyskrecją, nigdy się z tym nie obnosząc. Prawdziwie żył Ewangelią, która mówi: „Kiedy zaś ty dajesz jałmużnę, niech nie wie lewa twoja ręka, co czyni prawa, aby twoja jałmużna pozostała w ukryciu” (Mt 6,3–4). Wyobraźcie sobie, że w przeddzień swojej śmierci, ciężko schorowany, udzielał wskazówek dotyczących sposobu pomagania jego pokrzywdzonym przyjaciołom. W czasie pogrzebu, jego rodzina i przyjaciele byli zdumieni obecnością tak wielu nieznanym ubogich, których prowadził i którym pomagał za życia młody Pier Giorgio.

Zawsze lubię łączyć ewangeliczne błogosławieństwa z 25. rozdziałem Ewangelii wg św. Mateusza, gdzie Jezus wymienia uczynki miłosierdzia i mówi, że to z nich zostaniemy osądzeni. Zapraszam was zatem do ponownego odkrycia uczynków miłosierdzia względem ciała: głodnych nakarmić, spragnionych napoić, nagich przyodziać, podróżnych w dom przyjąć, więźniów pocieszać, chorych nawiedzać, umarłych grzebać. Nie zapominajmy również o uczynkach miłosiernych względem duszy: grzesznych upominać, nieumiejętnych pouczać, wątpiącym dobrze radzić, strapionych pocieszać, krzywdy cierpliwie znosić, urazy chętnie darować, modlić się za żywych i umarłych. Jak widzicie, miłosierdzie nie jest „postawą na pokaz”, nie jest też zwykłym sentymentalizmem. Jest sprawdzianem autentyczności naszej postawy jako uczniów Jezusa, naszej wiarygodności jako chrześcijan we współczesnym świecie.

Wam, młodym, którzy jesteście bardzo praktyczni, chciałbym zaproponować, abyście przez pierwszych siedem miesięcy 2016 roku, wybierali co miesiąc jeden uczynek miłosierne względem

ciała i jeden względem duszy, i realizowali je. Zainspirujcie się modlitwą św. Faustyny, pokornej apostołki Bożego Miłosierdzia w naszych czasach:

„Dopomóż mi do tego, o Panie, (...) aby oczy moje były miłosierne, bym nigdy nie podejrzewała i nie sądziła według zewnętrznych pozorów, ale upatrywała to, co piękne w duszach bliźnich, i przychodziła im z pomocą. (...) aby słuch mój był miłosierny, bym skłaniała się do potrzeb bliźnich, by uszy moje nie były obojętne na bóle i jęki bliźnich. (...) aby język mój był miłosierny, bym nigdy nie mówiła ujemnie o bliźnich, ale dla każdego miała słowo pociechy i przebaczenia. (...) aby ręce moje były miłosierne i pełne dobrych uczynków, (...) aby nogi moje były miłosierne, bym zawsze śpieszyła z pomocą bliźnim, opanowując swoje własne znużenie i zmęczenie. (...) aby serce moje było miłosierne, bym czuła ze wszystkimi cierpieniami bliźnich” (*Dzienniczek*, 163).

Przesłanie Bożego Miłosierdzia stanowi więc bardzo konkretny i wymagający program życia, program, który wymaga konkretnych uczynków. A jednym z najbardziej oczywistych – choć być może również najtrudniejszych do wprowadzenia w życie – uczynków miłosierdzia jest przebaczenie tym, którzy nas obrazili, którzy wyrządzili nam zło, których uważamy za wrogów. „Jakże trudne wydaje się nieraz przebaczenie! A przecież przebaczenie jest narzędziem złożonym w nasze słabe ręce, abyśmy mogli osiągnąć spokój serca. Uwolnienie się od żalu, złości, przemocy i zemsty – to warunki konieczne do tego, by żyć szczęśliwie” (*Misericordiae Vultus*, 9).

Spotykam wielu młodych, którzy mówią, że są zmęczeni życiem w tak bardzo podzielonym świecie, w którym ścierają się zwolennicy różnych poglądów, jest wiele wojen, a niektórzy używają nawet swojej religii do usprawiedliwienia przemocy. Musimy błagać Pana, by obdarzył nas łaską bycia miłosiernymi wobec

tych, którzy wyrządzają nam zło. Tak, jak Jezus, który na krzyżu modlił się za tych, którzy go ukrzyżowali: „Ojcze, przebac im, bo nie wiedzą, co czynią” (Łk 23,34). Jediną drogą do przezwyciężenia zła jest miłosierdzie. Sprawiedliwość jest konieczna, oczywiście, ale sama nie wystarczy. Sprawiedliwość i miłosierdzie muszą podążać razem. Tak bardzo chciałbym, byśmy zjednoczyli się w chóralnej modlitwie płynącej z głębi naszych serc, błagając Boga o miłosierdzie dla nas i całego świata!

4. Kraków na nas czeka!

Zostało kilka miesięcy do naszego spotkania w Polsce. Kraków, miasto św. Jana Pawła II i św. Faustyny Kowalskiej, czeka na nas z otwartymi ramionami i otwartym sercem. Wierzę, że Boża Opatrzność prowadziła nas do świętowania Jubileuszu Młodych właśnie tam, gdzie żyło tych dwoje wielkich Apostołów Miłosierdzia naszych czasów. Jan Paweł II przeczuwał, że nastał czas Miłosierdzia. Na początku swego pontyfikatu napisał encyklikę *Dives in Misericordia*. W Roku Świętym 2000 kanonizował siostrę Faustynę i ustanowił Święto Bożego Miłosierdzia, obchodzone w drugą Niedzielę Wielkanocną. A w 2002 roku osobiście konsekrował w Krakowie sanktuarium Jezusa Miłosiernego, zawierając świat Bożemu Miłosierdziu i wyrażając pragnienie, by to orędzie dotarło do wszystkich mieszkańców ziemi i wypełniło ich serca nadzieją: „Trzeba tę iskrę Bożej łaski rozniecać. Trzeba przekazywać światu ogień miłosierdzia. W miłosierdziu Boga świat znajdzie pokój, a człowiek szczęście!” (*Homilia podczas poświęcenia sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Krakowie*, 17 sierpnia 2002).

Drodzy młodzi, Jezus Miłosierny, przedstawiony w wizerunku, czczonym przez lud Boży w Jemu poświęconym sanktuarium w Krakowie, czeka na was. On wam ufa i na was liczy! Ma tak wiele do powiedzenia każdemu i każdej z was... Nie bójcie się spojrzeć Mu w oczy pełne nieskończonej miłości i pozwólcie, aby

On ogarnął was swoim miłosiernym spojrzeniem gotowym przebaczyć każdy wasz grzech. Spojrzeniem, które może przemienić wasze życie i uleczyć rany waszych dusz. Spojrzeniem, które zaspokaja najgłębsze pragnienia waszych młodych serc: pragnienie miłości, pokoju, radości i prawdziwego szczęścia. Przyjdźcie do Niego i nie bójcie się! Przyjdźcie, by powiedzieć Mu z głębi waszych serc: „Jezu ufam Tobie!”. Pozwólcie, by dotknęło was Jego bezgraniczne Miłosierdzie, abyście wy z kolei, poprzez uczynki, słowa i modlitwę, stali się apostołami miłosierdzia w naszym świecie zranionym egoizmem, nienawiścią i rozpaczą.

Nieście płomień miłosiernej miłości Chrystusa – o którym mówił św. Jan Paweł II – w środowiska waszego codziennego życia i aż na krańce ziemi. W tej misji, towarzyszę wam moimi życzeniami i modlitwami, i na tym ostatnim odcinku drogi duchowych przygotowań do najbliższego ŚDM w Krakowie, zawierzam was wszystkich Dziewicy Maryi, Matce Miłosierdzia, błogosławiąc wam z całego serca.

Uroczystość Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny
Watykan, 15 sierpnia 2015

FRANCISZEK

PRZESŁANIE papieża Franciszka do Polaków przed ŚDM

Drodzy Bracia i Siostry! Bliski jest już trzydziesty pierwszy Światowy Dzień Młodzieży, który wzywa mnie na spotkanie młodych z całego świata, zwołanych do Krakowa. Daje mi on także pomyślną okazję, by spotkać umiłowany naród polski. Wszystko odbywać się będzie pod znakiem Miłosierdzia, w tym Roku Jubileuszowym, a także we wdzięcznej i pobożnej pamięci o św. Janie Pawle II, który był twórcą Światowych Dni Młodzieży i zarazem

przewodnikiem narodu polskiego w jego niedawnej historycznej drodze ku wolności.

Drodzy młodzi Polacy, wiem, że od dawna przygotowujecie, przede wszystkim przez modlitwę, wielkie spotkanie w Krakowie. Z serca wam dziękuję za wszystko co robicie oraz za miłość, z jaką to czynicie; już teraz obejmuję was i błogosławię.

Drodzy młodzi ze wszystkich stron Europy, Afryki, Ameryki, Azji i Oceanii! Błogosławię również wasze kraje, wasze pragnienia i wasze kroki do Krakowa, aby były pielgrzymką wiary i braterstwa. Niech Pan Jezus da wam łaskę doświadczenia w sobie samych Jego słów: „Błogosławieni miłosierni, albowiem oni miłosierdzia dostąpią” (Mt 5,7).

Bardzo pragnę się z wami spotkać, aby dać światu nowy znak harmonii, mozaikę różnych twarzy, wielu ras, języków, ludów i kultur, wszystkich jednak zjednoczonych w imię Jezusa, który jest Obliczem Miłosierdzia.

A teraz zwracam się do was, drodzy synowie i córki narodu polskiego! Czuję, że przybycie do was jest wielkim darem od Pana, bo jesteście narodem, który w swoich dziejach pokonał wiele doświadczeń, także bardzo ciężkich i poszedł naprzód z mocą wiary, wspierany macierzyńską ręką Maryi Dziewicy. Jestem przekonany, że pielgrzymka do sanktuarium w Częstochowie będzie dla mnie zanurzeniem w tej wypróbowanej wierze, które przyniesie mi wiele dobra. Dziękuję wam za modlitwy, którymi przygotowujecie moją wizytę. Dziękuję biskupom i kapłanom, zakonnikom i zakonnicom, wiernym świeckim, a zwłaszcza rodzinom, którym symbolicznie przynoszę adhortację apostołską *Amoris laetitia*. Moralne i duchowe „zdrowie” narodu widać po rodzinach. Dlatego św. Janowi Pawłowi II tak bardzo zależało na narzeczonych, młodych małżeństwach i rodzinach. Idźcie dalej tą drogą!

Drodzy bracia i siostry, przesyłam wam to orędzie jako zadatek mojej miłości. Trwajmy zjednoczeni na modlitwie. I do zobaczenia w Polsce!

ABP SALVATORE PENNACCHIO
Nuncjuszem Apostolskim w Polsce

Nuncjatura Apostolska w Polsce
Nr 6975/16

KOMUNIKAT

Ojciec Święty Franciszek mianował Nuncjuszem Apostolskim w Polsce abp. Salvatore Pennacchio, dotychczasowego Nuncjusza Apostolskiego w Indiach i Nepalu.

Warszawa, 6 sierpnia 2016 r.
ks. prał. Mykhaylo Tkhorovskyy
Chargé d'affaires a.i.

PAPIESKIE OREDZIE
na Światowy Dzień Modlitw o Ochronę Stworzenia
1 września 2016 r.

Bądźmy miłosierni wobec naszego wspólnego domu

W jedności z braćmi i siostrami Kościołów prawosławnych, Kościół katolicki obchodzi dziś doroczny „Światowy Dzień Modlitw o Ochronę Stworzenia”. Pragnie on zaproponować „poszczególnym wiernym oraz wspólnotom cenną okazję do odnowienia osobistej aprobaty swego powołania jako stróży stworzenia, wznosząc do Boga dziękczynienie za wspaniałe dzieło, które powierzył On naszej opiece, przyzywając Jego pomocy w chronieniu stworzenia, i Jego miłosierdzia za grzechy popełnione przeciwko światu, w którym żyjemy” (1).

Bardzo napawa otuchą fakt, że troska o przyszłość naszej planety jest podzielana przez wiele Kościołów chrześcijańskich wraz z innymi religiami. Rzeczywiście w minionych latach władze i organizacje religijne podjęły wiele inicjatyw na rzecz podniesienia świadomości społecznej odnośnie do zagrożeń wynikających z nieodpowiedzialnej eksploatacji planety. Chciałbym tutaj wspomnieć patriarchę Bartłomieja i jego poprzednika Dimitriosą, którzy od wielu lat konsekwentnie wypowiadali się przeciwko grzechowi wyrządzania szkód stworzeniu, zwracając uwagę na moralny i duchowy kryzys, tkwiący u podstaw problemów i degradacji środowiska. W odpowiedzi na rosnące zagrożenie dla integralności stworzenia Trzecie Europejskie Zgromadzenie Eku­meniczne (Sybin, 2007) zaproponowało, aby świętować „Czas na rzecz stworzenia” przez okres pięciu tygodni, między 1 września (wspomnienie Boskiego stworzenia w Kościele prawosławnym) a 4 października (wspomnienie św. Franciszka z Asyżu w Kościele katolickim i niektórych tradycjach zachodnich). Od tego wydarzenia inicjatywa ta, przy wsparciu Światowej Rady Kościołów, zainspirowała wiele działań ekumenicznych w różnych częściach świata. Powodem do radości powinien być również fakt, że na całym świecie podobne inicjatywy, promujące sprawiedliwość względem środowiska, troskę o ubogich i odpowiedzialne zaangażowanie na rzecz Społeczeństwa powodują spotkanie osób, zwłaszcza ludzi młodych z różnych środowisk religijnych. Chrześcijańskie i niechrześcijańskie, ludzie wiary i osoby dobrej woli, musimy być zjednoczeni w miłosierdziu wobec naszego wspólnego domu – Ziemi – i w pełni doceniać świat, w którym żyjemy, jako miejsce dzielenia się i komunii.

1. Ziemia woła...

Poprzez niniejsze orędzie ponawiam dialog z „każdą osobą, która zamieszkuje tę planetę” odnośnie do cierpień, które dotyczą

ubogich i dewastacji środowiska. Bóg obdarzył nas kwitnącym ogrodem, ale zamieniamy go w przestrzeń zanieczyszczoną „gruzami, pustyniami i śmieciami” (Enc. *Laudato si'*, 161). Nie możemy skapitulować lub być obojętnymi wobec utraty różnorodności biologicznej i zniszczenia Ekosystemów, często spowodowanych przez nasze nieodpowiedzialne i egoistyczne zachowania. „Z naszego powodu tysiące gatunków nie będzie swoim istnieniem chwaliło Boga ani też nie będą przekazywać nam swego orędzia. Nie mamy do tego prawa” (por. tamże, 33).

Nasza planeta stale się ociepla, po części z powodu działalności człowieka: 2015 był najcieplejszym rokiem w historii, a prawdopodobnie 2016 będzie jeszcze cieplejszy. Powoduje to susze, powodzie, pożary i coraz poważniejsze ekstremalne zjawiska meteorologiczne. Zmiany klimatu przyczyniają się również do bolesnego kryzysu przymusowych migrantów. Ubodzy tego świata, którzy są również w najmniejszym stopniu odpowiedzialni za zmiany klimatyczne, są najsłabsi i już dotykają ich skutki tego procesu.

Jak to ukazują ekologia integralna, ludzie są głęboko wzajemnie powiązani ze sobą a także ze stworzeniem jako całością. Gdy źle traktujemy przyrodę, to źle traktujemy także ludzi. Równocześnie każde stworzenie ma swoją własną wewnętrzną wartość, która musi być respektowana. Usłyszymy „zarówno wołanie ziemi, jak i krzyk biednych” (tamże, 49) i starajmy się wnikliwie zrozumieć, w jaki sposób można zapewnić stosowną i szybką reakcję.

2. ... bo zgrzeszyliśmy

Bóg dał nam ziemię, abyśmy ją „uprawiali i strzegli” (por. Rdz 2,15) z szacunkiem i w sposób zrównoważony. Uprawianie jej zbyt – czyli krótkowzroczne i egoistyczne wyzyskiwanie – i niedostateczne jej strzeżenie jest grzechem.

Odważnie drogi Patriarcha Ekumeniczny Bartłomiej wielokrotnie i proroczo uwypuklił nasze grzechy wobec stworzenia: „Fakt, że ludzie powodują wyginięcie gatunków i niszczą różnorodność biologiczną Bożego stworzenia; że degradują integralność Ziemi, przyczyniając się do zmian klimatycznych; ogołacając Ziemię z jej lasów naturalnych lub niszcząc tereny podmokłe; że ludzie wyrządzają krzywdę innym ludziom chorobami, zanieczyszczając wody, gleby, powietrze: to wszystko jest grzechem”. Wynika stąd, że „popelnienie przestępstwa wobec świata naturalnego jest grzechem” (2).

Oby Jubileusz Miłosierdzia w obliczu tego, co dzieje się w naszym domu, przywołał chrześcijan „do głębokiego wewnętrznego nawrócenia” (Enc. *Laudato si'*, 217), wspieranego szczególnie przez sakrament pokuty. W tym Roku Jubileuszowym nauczymy się poszukiwać miłosierdzia Bożego za grzechy przeciwko stworzeniu, których dotychczas nie potrafiliśmy uznać i wyznać. Zobowiązmy się też do podjęcia konkretnych kroków na drodze nawrócenia ekologicznego, która wymaga jasnego uświadomienia sobie naszej odpowiedzialności wobec siebie, wobec innych, stworzenia i Stwórcy (tamże, 10; 229).

3. Rachunek sumienia i skrucha

Pierwszym krokiem w tym procesie jest zawsze rachunek sumienia, który „pociąga za sobą wdzięczność i bezinteresowność, to znaczy uznanie, że świat jest darem otrzymanym z miłości Ojca. Następstwem tego są gotowość do bezinteresownego wyrzeczenia oraz wielkoduszne gesty (...). Pociąga to za sobą również miłującą świadomość, że nie jesteśmy odłączeni od innych stworzeń, tworząc z innymi istotami wszechświata wspaniałą powszechną komunię. Człowiek wierzący nie podziwia świata z zewnątrz, lecz od wewnątrz, uznając powiązania, przez które Ojciec nas zjednoczył ze wszystkimi bytami” (tamże, 220).

Do tego Ojca pełnego miłosierdzia i dobroci, który oczekuje na powrót każdego ze swoich dzieci, możemy się zwrócić uznając nasze grzechy wobec stworzenia, wobec ubogich i przyszłych pokoleń. „Na tyle na ile powodujemy małe szkody ekologiczne”, jesteśmy wezwani do uznania „naszego wkładu, mniejszego lub większego w zaburzenia i zniszczenie środowiska” (3). Jest to pierwszy krok na drodze do nawrócenia.

W 2000 roku, który był także Rokiem Jubileuszowym, mój poprzednik św. Jan Paweł II wezwał katolików do zadośćuczynienia za nietolerancję religijną w przeszłości i teraźniejszości, a także za niesprawiedliwości popełnione wobec Żydów, kobiet, ludności tubylczej, imigrantów, ubogich i dzieci nienarodzonych. W tym nadzwyczajnym Jubileuszu Miłosierdzia zachęcam wszystkich do uczynienia tego samego. Jako jednostki, przyzwyczajeni już do stylów wywołanych zarówno przez błędnie rozumianą kulturę dobrobytu czy też „nieuporządkowane pragnienie konsumowania więcej niż faktycznie potrzeba” (LS, 123), oraz jako uczestnicy „systemu, który narzucił logikę zysku za wszelką cenę, nie bacząc na wykluczenie społeczne lub niszczenie natury” (4), żałujmy za zło, jakie wyrządzamy naszemu wspólnemu domowi.

„Zmiłuj się nade mną Boże” modlimy się w psalmie *Miserere*, prosząc o dar „serca pokornego i skruszonego” (51,19). Pokora otwiera na uczucie smutku i żalu za nasze czyny i zaniechania, a także dysponuje do postawy i decyzji wstrzemięźliwości.

Po poważnym rachunku sumienia i uzdolnieni do takiej skruchy możemy wyznać nasze grzechy przeciw Stwórcy, przeciw stworzeniu, przeciw naszym braciom i siostram. „Katechizm Kościoła Katolickiego ukazuje nam konfesjonał jako miejsce, w którym prawda nas wyzwala na spotkanie” (5). Wiemy, że „Bóg jest większy od naszego grzechu” (6), od wszystkich grzechów, w tym przeciwko stworzeniu. Wyznajemy je, ponieważ jesteśmy skruszeni i chcemy się zmienić. Zaś miłosierna łaska Boga, którą otrzymujemy w sakramencie, pomoże nam tego dokonać.

4. Zmiana kursu

Rachunek sumienia, skrucha i wyznanie grzechów Ojcu bogatemu w miłosierdzie prowadzą do mocnego postanowienia, by zmienić swoje życie. A to musi być przełożone na konkretne postawy i zachowania okazujące więcej szacunku dla stworzenia, jak na przykład oszczędne używanie plastiku i papieru, nie marnowanie wody, żywności i energii elektrycznej, segregacja odpadów, troska o inne istoty żywe, używania transportu publicznego i wspólne korzystanie z samochodu przez kilka osób, i tak dalej (por. Enc. *Laudato si'*, 211). Nie wolno nam uwierzyć, że wysiłki te są zbyt małe, by poprawić świat. Działania takie „zapoczątkowują w łonie tej ziemi dobro, które ma zawsze tendencję do rozprzestrzeniania się, czasami niedostrzegalnie” (tamże, 212) i zachęcają „do prorockiego i kontemplatywnego stylu życia, zdolnego do głębokiej radości, unikając obsesji na tle konsumpcji” (tamże, 222).

Podobnie postanowienie zmiany życia powinno obejmować sposób, w jaki wnosimy swój wkład w budowanie kultury i społeczeństwa, do którego przynależymy: bowiem „Troska o przyrodę stanowi część stylu życia, który oznacza zdolność do życia razem i komunii” (tamże, 228). Gospodarka i polityka, społeczeństwo i kultura nie mogą być zdominowane przez myślenie krótkoterminowe oraz poszukiwanie natychmiastowego zysku finansowego lub wyborczego. Muszą one być pilnie przeorientowane na dobro wspólne, które obejmuje zrównoważony rozwój i troskę o stworzenie.

Przykładem konkretnym jest „dług ekologiczny” między Północą a Południem świata (por. tamże, 51–52). Jego restytucja wymagałaby zatroszczenia się o środowisko najbardziej potrzebujących krajów, zapewniając im środki finansowe i pomoc techniczną, które pomogłyby im w poradzeniu sobie z konsekwencjami zmian klimatycznych i promowaniu zrównoważonego rozwoju.

Ochrona wspólnego domu wymaga rosnącego konsensusu politycznego. W tym sensie powodem do zadowolenia jest fakt, że we wrześniu 2015 roku kraje całego świata przyjęły Cele Zrównoważonego Rozwoju, oraz że w grudniu 2015 roku zatwierdziły Umowę Paryską w sprawie zmian klimatycznych, która stawia sobie trudny, ale zasadniczy cel ograniczenia globalnego wzrostu temperatury. Teraz rządy mają obowiązek przestrzegania podjętych zobowiązań, natomiast przedsiębiorstwa powinny w sposób odpowiedzialny odegrać swoją rolę, zaś do obywateli należy domaganie się, aby to nastąpiło, a nawet by zmierzano do coraz bardziej ambitnych celów.

Zmiana kursu polega zatem na „skrupulatnym przestrzeganiu pierwotnego przykazania, by chronić stworzenie od wszelkiej szkody, zarówno dla naszego własnego dobra, jak i dla dobra innych istot ludzkich” (7). Pewne pytanie może nam pomóc, aby nie stracić z oczu celu: „Jaki świat chcemy przekazać tym, którzy będą po nas, dorastającym dzieciom?” (tamże, 160).

5. Nowe dzieło miłosierdzia

„Nic nie jednoczy bardziej z Bogiem, niż akt miłosierdzia, czy to gdy chodzi o miłosierdzie, z jakim Pan przebacza nam nasze grzechy, czy też jeśli chodzi o łaskę, jaką nas obdarza, abyśmy czynili dzieła miłosierdzia w Jego imieniu” (8).

Parafrazując słowa św. Jakuba Apostoła, „miłosierdzie bez uczynków jest martwe samo w sobie. (...) Na skutek przemian w naszym zglobalizowanym świecie wzrosło różnego rodzaju ubóstwo materialne i duchowe: zróbmy zatem miejsce fantazji miłosierdzia, aby znaleźć nowe sposoby działania. W ten sposób droga miłosierdzia będzie coraz bardziej konkretna” (9).

Życie chrześcijańskie obejmuje praktykowanie tradycyjnych uczynków miłosierdzia względem ciała i względem duszy (10). „Zazwyczaj myślimy o każdym uczynku miłosierdzia z osobna

oraz w powiązaniu z jakimś dziełem: szpitalami dla chorych, stołówkami dla głodnych, schroniskami dla bezdomnych, szkołami dla potrzebujących wykształcenia, konfesjonale i kierownictwie duchowym dla tych, którzy potrzebują porady i przebaczenia (...). Ale jeśli spojrzemy na nie wszystkie razem, przesłanie brzmi, iż przedmiotem miłosierdzia jest samo życie ludzkie i to w swojej całości” (11).

Oczywiście, „samo życie ludzkie i to w swojej całości” obejmuje troskę o wspólny dom. Zatem pozwalam sobie zaproponować dopełnienie dwóch tradycyjnych zestawów uczynków miłosierdzia, dodając do każdego z nich troskę o wspólny dom.

Jako uczynek miłosierdzia względem duszy troska o wspólny dom wymaga „naznaczonego wdzięcznością podziwiania świata” (por. tamże, 214), które „pozwała nam odkryć poprzez każdą rzecz pewną naukę, jaką pragnie przekazać nam Bóg” (por. tamże, 85). Jako uczynek miłosierdzia względem ciała troska o wspólnym dom wymaga „prostych codziennych gestów, przełamujących logikę przemocy, wyzysku, egoizmu (...), a przejawiających się we wszystkich działaniach, które starają się budować lepszy świat” (tamże, 230–231).

6. Na zakończenie módlmy się

Pomimo naszych grzechów i przerażających wyzwań, przed którymi stoimy, nigdy nie tracimy nadziei: „Stwórca nas nie opuszcza, nigdy nie cofa się w swoim planie miłości, nie żałuje, że nas stworzył (...), bo definitywnie zjednoczył się z naszą ziemią, a Jego miłość zawsze prowadzi nas do znalezienia nowych dróg” (tamże, 13; 245). Zwłaszcza 1 września, a następnie przez cały rok módlmy się:

„Boże ubogich, pomóż nam uratować opuszczonych i zapomnianych tej ziemi, którzy znaczą tak wiele w Twoich oczach. (...) Boże miłości, ukaż nam nasze miejsce w tym

świecie jako narzędzi Twojej miłości” (tamże, 246).
Boże miłosierdzia, daj nam przyjąć Twoje przebaczenie
i przekazywać Twoje miłosierdzie w całym naszym wspól-
nym domu. Bądź pochwalony. Amen.

Przypisy

1. Lettera per l’istituzione della „Giornata mondiale di preghiera per la cura del creato”, 6 agosto 2015.
2. Address of Ecumenical Patriarch Bartholomew at the Environmental Symposium, Saint Barbara Greek Orthodox Church, Santa Barbara, California, (November 8, 1997).
3. Bartolomeo I, Messaggio per la Giornata di preghiera per la salvaguardia del creato (1 settembre 2012).
4. Spotkanie w Santa Cruz de la Sierra z przedstawicielami ruchów ludowych, (Boliwia) 9 lipca 2015, L’Osservatore Romano, wyd. pol. 9 (375)/2015, s. 15.
5. Trzecie rozważanie, Rekolekcje dla księży z okazji Jubileuszu Kapłanów, Bazylika św. Pawła za Murami, 2 czerwca 2016.
6. Audiencja, 30 marca 2016.
7. Bartholomew I, Message by H.A.H. Ecumenical Patriarch Bartholomew upon the Day of Prayer for the Protection of Creation (01/09/1997).
8. Pierwsze rozważanie, Rekolekcje dla księży z okazji Jubileuszu Kapłanów, Bazylika św. Jana na Lateranie Murami, 2 czerwca 2016.
9. Audiencja, 30 czerwca 2016.
10. Uczynkami względem ciała są: głodnych nakarmić; spragnionych napoić; nagich przyodziać; podróżnych w dom przyjąć; więźniów pocieszać; chorych nawiedzać; umarłych pogrzebać. Względem duszy są: grzeszących upominać; nieumiejących pouczać; wątpiącym dobrze radzić; strapionych pocieszać; krzywdy cierpliwie znosić; urazy chętnie darować; modlić się za żywych i umarłych.
11. Trzecie rozważanie, Rekolekcje dla księży z okazji Jubileuszu Kapłanów, Bazylika św. Pawła za Murami, 2 czerwca 2016.

HOMILIA PAPIEŻA FRANCISZKA
podczas Mszy św. kanonizacyjnej Matki Teresy z Kalkuty,
4 września 2016 r.

„Któż pojmie wolę Pana?” (Mdr 9,13). To pytanie z Księgi Mądrości, które usłyszeliśmy w pierwszym czytaniu przedstawia nam nasze życie jako tajemnicę, której klucza interpretacji nie posiadamy. Stale jest dwóch bohaterów historii: z jednej strony Bóg, a z drugiej ludzie. Naszym zadaniem jest dostrzeżenie Bożego wezwania, a następnie przyjęcie Jego woli. Ale aby ją przyjąć bez wahania postawmy sobie pytanie: jaka jest wola Boża w moim życiu?

W tym samym fragmencie mądrościowym znajdujemy odpowiedź: „ludzie poznali, co Tobie przyjemne” (w. 18). Aby zweryfikować wezwanie Boga musimy zadać sobie pytanie i zrozumieć, co się Jemu podoba. Wiele razy prorocy głosili, co miłe jest Panu. Ich orędzie znajduje wspólną syntezę w wyrażeniu: „Chcę raczej miłosierdzia niż ofiary” (Oz 6,6; Mt 9,13). Bogu miłe są wszelkie uczynki miłosierdzia, ponieważ w bracie, któremu pomagamy rozpoznajemy oblicze Boga, którego nikt nie może oglądać (por. J 1,18). Ilekroć pochylamy się nad potrzebami braci, nakarmiliśmy i napoiiliśmy Jezusa; przyodzialiśmy, wsparliśmy i nawiedziliśmy Syna Bożego (por. Mt 25,40). W sumie dotknęliśmy ciała Chrystusa.

Jesteśmy zatem wezwani, by wprowadzić w życie to, o co prosimy w modlitwie i wyznajemy w wierze. Nie ma alternatywy dla miłosierdzia: ci, którzy poświęcają się w służbie braciom, chociaż o tym nie wiedzą, są ludźmi miłującymi Boga (por. 1 J 4,19; Jk 2,14). Jednakże życie chrześcijańskie nie jest zwyczajną pomocą, udzielaną w chwili potrzeby. Gdyby tak było, byłoby ono na pewno pięknym uczuciem ludzkiej solidarności, które wywołuje doraźne korzyści, ale byłoby bezowocne, ponieważ pozbawione byłoby korzeni. Zaangażowanie, jakiego żąda Pan jest wręcz

przeciwnie, powołaniem do miłości, w którym każdy uczeń Chrystusa oddaje Mu na służbę swoje życie, aby codziennie wzrastać w miłości.

Słyszeliśmy w Ewangelii, że „szły z Nim wielkie tłumy” (Łk 14,25). Dziś te „wielkie tłumy” przedstawia szeroki świat wolontariatu, zgromadzony tutaj z okazji Jubileuszu Miłosierdzia. Jesteście owym tłumem, który podąża za Nauczycielem i który uwidacznia Jego konkretną miłość do każdego człowieka. Powtarzam wam słowa apostoła Pawła: „doznałem wielkiej radości i pociechy z powodu twojej miłości, że [mianowicie] serca świętych otrzymały od ciebie pokrzepienie” (Flm 1,7). Jakże wiele serc pokrzepiają wolontariusze! Jakże wiele podtrzymują rąk; ileż osuszają łez; jak wiele miłości rozlewanej jest w ukrytej służbie, pokornej i bezinteresownej! Ta chwalebna służba udziela głosu wierze i wyraża miłosierdzie Ojca, który czyni siebie bliskim wobec osób znajdujących się w potrzebie.

Naśladowanie Jezusa jest zaangażowaniem poważnym a jednocześnie radosnym. Wymaga radykalizmu i odwagi, by rozpoznać Boskiego Nauczyciela w najuboższym, odrzuconym przez życie i poświęcić się w służbie dla niego. Z tego względu wolontariusze służący ostatnim i potrzebującym ze względu na miłość Jezusa nie oczekują żadnego podziękowania i żadnej nagrody, ale rezygnują z tego wszystkiego, bo odkryli prawdziwą miłość. A każdy z nas może powiedzieć: Tak jak Pan wyszedł mi na spotkanie i pochylił się nade mną w chwili potrzeby, podobnie i ja wychodzę na spotkanie z Nim i pochylam się nad tymi, którzy utracili wiarę i żyją tak, jakby Boga nie było, nad młodymi pozabawionymi wartościami i ideałami, nad rodzinami przeżywającymi kryzysy, nad chorymi i więźniami, uchodźcami i imigrantami, nad słabymi i bezbronnymi na ciele i na duchu, nad nieletnimi pozostawionymi sobie samym, podobnie jak nad osobami starszymi opuszczonymi w samotności. Wszędzie tam, gdzie jest wyciągnięta ręka, prosząca o pomoc, by powstać, tam powinna być na-

sza obecność i obecność Kościoła, która wspiera i daje nadzieję. Trzeba to czynić z żywą pamięcią wyciągniętej ręki nade mną, kiedy leżałem na ziemi.

Matka Teresa przez całe swoje życie była hojną szafarką Bożego miłosierdzia, stając się dyspozycyjną dla wszystkich poprzez przyjęcie i obronę życia ludzkiego, zarówno nienarodzonego jak i opuszczonego i odrzuconego. Zaangażowała się w obronę życia nieustannie głosząc, że „ten kto się jeszcze nie narodził jest najslabszym, najmniejszym, najbiedniejszym”. Pochylała się nad osobami konającymi, pozostawionymi, by umrzeć na poboczu drogi, uznając godność, jaką obdarzył je Bóg; mówiła moznym ziemi, aby uznali swoje winy w obliczu zbrodni ubóstwa, które sami stworzyli. Miłosierdzie było dla niej „solą” nadającą smak każdemu z jej dzieł oraz „światłem” rozjaśniającym ciemności tych, którzy nie mieli nawet łez, aby oplakiwać swoje ubóstwo i cierpienie.

Jej misja na obrzeżach miast i na peryferiach egzystencjalnych pozostaje dzisiaj jako wymowne świadectwo bliskości Boga wobec najuboższych z ubogich. Dzisiaj przekazuję tę symboliczną postać kobiety i osoby konsekrowanej całemu światu wolontariatu: niech ona będzie waszym wzorem świętości! Myślę, że może nam być trudno nazywać ją „świętą”. Jej świętość jest tak bliska nas, tak czuła i owocna, że spontanicznie nadal będziemy ją nazywać „Matką Teresą”. Niech ta niestrudzona pracownica miłosierdzia pomaga nam zrozumieć coraz bardziej, że naszym jedynym kryterium działania jest bezinteresowna miłość, wolna od wszelkiej ideologii i od wszelkich ograniczeń, skierowana do wszystkich niezależnie od języka, kultury, rasy czy religii. Matka Teresa lubiła mawiać: „Być może nie znam ich języka, ale mogę się uśmiechnąć”. Nieśmy w sercu jej uśmiech i obdarzajmy nim tych, których spotkamy na naszej drodze, zwłaszcza cierpiących. W ten sposób otworzymy perspektywy radości i nadziei wielu ludziom przygnębionym oraz potrzebującym zrozumienia i czułości.

PRZEMÓWIENIE PAPIEŻA FRANCISZKA
podczas spotkania międzyreligijnego w Asyżu,
20 września 2016 r.

Wasza Świątobliwość, dostojni przedstawiciele Kościołów, wspólnot chrześcijańskich i religii, drodzy bracia i siostry!

Pozdrawiam was z wielkim szacunkiem i miłością, i dziękuję wam za obecność. Przybyliśmy do Asyżu jako pielgrzymi dążący do pokoju. Nosimy w sobie i stawiamy przed Bogiem oczekiwania i niepokoje wielu narodów i osób. Jesteśmy spragnieni pokoju, chcemy być świadkami pokoju, potrzebujemy przede wszystkim modlitwy o pokój, ponieważ pokój jest darem Boga a naszym zadaniem jest przyzywanie go, przyjęcie i budowanie codziennie z Bożą pomocą.

„Błogosławieni, którzy wprowadzają pokój” (Mt 5,9). Wielu z was przebyło długą drogę, aby dotrzeć do tego błogosławionego miejsca. Wyjść, wyruszyć w drogę, spotkać się, starać się o pokój: to nie tylko ruch fizyczny, ale przede wszystkim duchowy, są to konkretne duchowe reakcje, aby przezwyciężyć zamknięcia, otwierając się na Boga i na braci. Bóg chce tego od nas, zachęcając nas do stawienia czoła wielkiej chorobie naszej epoki: obojętności. Jest to wirus paraliżujący, czyni biernymi i nieczułymi, to choroba, która dotyka samego centrum religijności, rodząc nowe niezwykle smutne pogaństwo: pogaństwo obojętności.

Nie możemy pozostać obojętnymi. Dziś świat gorąco pragnie pokoju. W wielu krajach ludzie cierpią z powodu wojen, często zapomnianych, ale zawsze są one przyczyną cierpienia i biedy. Na Lesbos, z droгим bratem i Patriarchą Ekumenicznym Bartłomiejem widzieliśmy w oczach uchodźców ból wojny, udrękę ludzi spragnionych pokoju. Myślę o rodzinach, których życie zostało wyrócone do góry nogami; dzieciach, które nie zaznały w życiu nic innego oprócz przemocy; o osobach starszych, zmuszonych do opuszczenia swojej ziemi: wszyscy oni mają wielkie pragnienie

pokoju. Nie chcemy, aby te tragedie zostały zapomniane. Chcemy razem dać głos tym, którzy cierpią, tym, którzy są pozbawieni głosu i nie są wysłuchani. Dobrze wiedzą, często lepiej niż moi tego świata, że w wojnie nie ma żadnej przyszłości i że przemoc broni niszczy radość życia.

Nie mamy broni. Ale wierzymy w łagodną i pokorną moc modlitwy. W tym dniu pragnienie pokoju stało się modlitwą do Boga, aby ustały wojny, terroryzm i przemoc. Pokój, o który modlimy się w Asyżu nie jest zwykłym protestem przeciwko wojnie, ani też „rezultatem negocjacji politycznych, kompromisów lub ekonomicznych przetargów, ale rezultatem modlitwy” (Jan Paweł II, *Przemówienie, Bazylika Matki Bożej Anielskiej, 27 października 1986*, „L’Osservatore Romano”, wyd. pl. 10(84) 1986, s. 1).

Nasze tradycje religijne są różne. Ale różnica nie jest dla nas motywem konfliktu, polemiki, czy chłodnego dystansu. Dziś nie modliliśmy się jedni przeciw drugim, jak to się czasami niestety zdarzyło się w historii. Bez synkretyzmu i relatywizmu modliliśmy się jednak jedni obok drugich, jedni za drugich. Święty Jan Paweł II w tym samym miejscu powiedział: „Może bardziej niż kiedykolwiek przedtem wewnętrzny związek między autentyczną postawą religijną i wielkim dobrem pokoju stał się oczywisty dla wszystkich” (Tenże, *Przemówienie Papieża na zakończenie Światowego Dnia Modlitwy o Pokój*, „L’Osservatore Romano”, wyd. pl. 10(84) 1986, s. 17). Kontynuując drogę rozpoczętą przed trzydziestu laty w Asyżu, gdzie żywa jest pamięć o tym człowieku Boga i pokoju, jakim był św. Franciszek, „Zgromadzeni w tym miejscu, raz jeszcze stwierdzamy, że ten, kto posługuje się religią, by szerzyć przemoc, przeczy jej najgłębszym i najbardziej autentycznym inspiracjom” (Tenże, *Przemówienie papieża po wystąpieniach przedstawicieli religii*, Asyż, 24 stycznia 2002; „L’Osservatore Romano”, wyd. pl. 3(241)/2002, s. 19), i że wszelkie formy przemocy nie są „prawdziwą naturą religii. Jest to, przeciwnie, jej wypaczenie i przyczynia się do jej destrukcji” (Benedykt XVI,

Przemówienie w bazylice Matki Bożej Anielskiej w Asyżu, 27 października 2011: „L'Osservatore Romano”, wyd. pl. 1(339)/2012, s. 28). Niestrudzenie będziemy powtarzali, że imię Boga nigdy nie może usprawiedliwiać przemocy. Tylko pokój jest święty, a nie wojna!

Dzisiaj błagaliśmy o święty dar pokoju. Modliliśmy się o mobilizację sumień w obronie świętości życia ludzkiego, na rzecz krzewienia pokoju między narodami i ochrony stworzenia, naszego wspólnego domu. Modlitwa i konkretna współpraca pomagają, by nie być uwięzionymi w logikach konfliktu oraz w odrzuceniu postaw buntowniczych ludzi, którzy potrafią jedynie protestować i złościć się. Modlitwa i gotowość do współpracy zobowiązują do prawdziwego, a nie iluzorycznego pokoju: nie spokoju tych, którzy unikają trudności i odwracają się w inną stronę, jeśli ich interesy nie zostaną naruszone; nie cynizmu tych, którzy umywają ręce od nie swoich problemów; nie podejścia wirtualnego ludzi osądających wszystko i wszystkich na klawiaturze komputera, nieotwierających oczu na potrzeby braci i niebrudzących sobie rąk dla potrzebujących. Naszą drogą jest zanurzanie się w sytuacji i dawanie pierwszeństwa tym, którzy cierpią; podejmowanie konfliktów i leczenie ich od wewnątrz; konsekwentne podążanie drogami dobra, odrzucając skróty zła; cierpliwe podejmowanie z pomocą Boga i z dobrą wolą procesów pokojowych.

Pokój, nitka nadziei, łącząca ziemię z niebem, słowo tak proste i trudne zarazem. Pokój oznacza przebaczenie, które jest owocem nawrócenia i modlitwy, rodzi się z wewnątrz i w imię Boga, pozwala leczyć rany z przeszłości. Pokój oznacza gościnność, gotowość do dialogu, przezwyciężania zamknięć, które nie są strategiami bezpieczeństwa, ale mostami nad pustką. Pokój oznacza współpracę, żywą i konkretną wymianę z drugim, która stanowi dar a nie problem, z bratem, z którym staramy się budować lepszy świat. Pokój oznacza edukację: wezwanie do uczenia się każdego dnia trudnej sztuki komunii, nabycia kultury spotkania, oczysz-

czając sumienie od wszelkiej pokusy przemocy i usztywniania, przeciwnych imieniu Boga i godności człowieka.

Jesteśmy tutaj razem w pokoju, wierzymy i mamy nadzieję na braterski świat. Pragniemy, aby kobiety i mężczyźni wyznający różne religie, niezależnie od tego, gdzie się spotykają tworzyli zgodę, zwłaszcza tam, gdzie występują konflikty. Naszą przyszłością jest wspólne życie. Dlatego jesteśmy wezwani do uwolnienia się od ciężkiego brzemienia nieufności, fundamentalizmu i nienawiści. Niech wierzący będą budowniczymi pokoju przyzywając Boga i działając dla człowieka! A my, jako zwierzchnicy religijni musimy być solidnymi mostami dialogu, twórczymi mediatorami pokoju. Zwracamy się również do tych, którzy mają największą odpowiedzialność w służbie narodów, przywódców państw, aby niestrudzenie starali się poszukiwać i promować drogi pokoju, patrząc poza interesy partykularne i chwilowe: niech nie pozostaną niewysłuchanymi apele Boga do sumień, wołanie ubogich o pokój i dobre oczekiwania młodszych pokoleń. Tutaj, trzydzieści lat temu św. Jan Paweł II powiedział: „Pokój to warsztat pracy, otwarty dla wszystkich, nie tylko dla specjalistów, uczonych czy strategów. Za pokój są odpowiedzialni wszyscy” (Jan Paweł II, *Przemówienie Papieża na zakończenie Światowego Dnia Modlitwy o Pokój*, „L'Osservatore Romano”, wyd. pl. 10(84) 1986, s. 17). Podejmijmy tę odpowiedzialność, potwierdźmy dzisiaj nasze „tak” dla bycia razem budowniczymi pokoju, którego chce Bóg i którego spragniona jest ludzkość.

PAPIESKIE ROZWAŻANIE
do fragmentu Ewangelii wg św. Jana
podczas modlitwy ekumenicznej o pokój w Asyżu,
20 września 2016 r.

W obliczu Jezusa ukrzyżowanego rozbrzmiewają także dla nas Jego słowa: „Pragnę” (J 19, 28). Pragnienie, jeszcze bardziej niż głód jest niezbędną potrzebą człowieka, ale ukazuje także jego wielką nędzę. Rozważamy zatem tajemnicę Boga Najwyższego, który ze względu na miłosierdzie stał się ubogim wśród ludzi.

Czego spragniony jest Pan? Oczywiście wody, elementu istotnego dla życia. Ale przede wszystkim miłości, elementu nie mniej istotnego dla życia. Pragnie dać nam wodę żywą swojej miłości, ale także otrzymać naszą miłość. Prorok Jeremiasz wyraził upodobanie Boga z powodu naszej miłości: „Pamiętam wierność twojej młodości, miłość twego narzeczeństwa” (Jr 2,2). Ale wyraził także Boże cierpienie, gdy niewdzięczny człowiek porzucił miłość, kiedy – zdaje się mówić także i dzisiaj Pan – „opuścili Mnie, źródło żywej wody, żeby wykopać sobie cysterny, cysterny popękane, które nie utrzymują wody” (w. 13). To dramat „serca zatwardziałego”, nieodwzajemnionej miłości, dramat, który ponawia się w Ewangelii, kiedy na pragnienie Jezusa człowiek odpowiada octem, będącym zepsutym winem. Jak proroczo ubolewał psalmista: „gdy byłem spragniony, poili mnie octem” (Ps 69,22).

„Miłość nie jest kochana”: według niektórych opisów to właśnie niepokoiło św. Franciszka z Asyżu. On, ze względu na umiłowanie cierpiącego Pana nie wstydził się płakać i głośno ubolewać (por. *Fonti Francescane*, n. 1413). To samo powinno nam leżeć na sercu, kiedy kontemplujemy ukrzyżowanego Boga, spragnionego miłości. Matka Teresa z Kalkuty chciała, aby we wszystkich kaplicach jej wspólnot w pobliżu krzyża widniał napis „Pragnę”. Jej odpowiedzią było ugaszenie pragnienia miłości Jezusa na krzyżu poprzez służbę najuboższym z ubogich. Pragnienie Pana jest na-

prawdę ugaszone poprzez naszą współczującą miłość, Pan doznaje pociechy, gdy w Jego imieniu, pochylamy się nad nieszczęściami innych. Podczas sądu nazwie „błogosławionymi” tych, którzy dali pić spragnionym, tych którzy okazali konkretną miłość potrzebującym: „Wszystko, co czyniliście jednemu z tych braci moich najmniejszych, Mnieście uczynili”(Mt 25,40).

Słowa Jezusa są dla nas wyzwaniem, domagają się przyjęcia w sercu i odpowiedzi naszym życiem. W Jego „Pragnę” możemy usłyszeć głos cierpiących, ukryty krzyk niewinnych dzieci, które są pozbawione światła tego świata, żarliwe błaganie ubogich i najbardziej potrzebujących pokoju. Błagają o pokój ofiary wojen, które skazają narody nienawiścią, a ziemię bronią. Błagają o pokój nasi bracia i siostry żyjący pod groźbą bombardowań lub zmuszeni do opuszczenia domów i emigracji w nieznaną, pozbawieni wszystkiego. Wszyscy oni są braćmi i siostrami Ukrzyżowanego, małuczkami Jego królestwa, członkami poranionymi i wypalonymi Jego ciała. Pragną. Ale często jest im dawany, podobnie jak Jezusowi gorzki ocet odrzucenia. Kto ich słucha? Kogo obchodzi, by im odpowiedzieć? Napotykać nazbyt często głuchą ciszę obojętności, egoizm ludzi którym przeszkodzono, chłód, tych którzy gaszą ich wołanie o pomoc z łatwością, z jaką zmienia się kanał telewizyjny.

W obliczu Ukrzyżowanego Chrystusa „mocy i mądrości Bożej” (1 Kor 1,24), my, chrześcijanie jesteśmy wezwani do kontemplowania tajemnicy Miłości, która nie jest kochana i wniesienia miłosierdzia w świat. Na krzyżu, będącym drzewem życia zło zostało przekształcone w dobro. Również my, uczniowie Ukrzyżowanego, jesteśmy powołani by być „drzewami życia”, które pochłaniają skażenie obojętnością i przywracają światu tlen miłości. Z boku Chrystusa na krzyżu wypłynęła woda, symbol Ducha, który daje życie (por. J 19,34). Niech więc w ten sposób od nas, Jego wiernych wypływa współczucie dla wszystkich ludzi spragnionych dnia dzisiejszego.

Tak jak Maryja pod krzyżem, niech Pan da nam być zjednoczonymi z Nim i bliskimi wobec tych, którzy cierpią. Jeśli przybliżyliśmy się do tych, którzy żyją dziś jak ukrzyżowani i będziemy czerpać moc miłości z Chrystusa Ukrzyżowanego i Zmartwychwstałego, to tym bardziej wzrośnie zgoda i jedność między nami. „On bowiem jest naszym pokojem” (Ef 2,14), On który przyszedł, by zwiastować pokój bliskim i dalekim (por. w. 17). Niech nas wszystkich zachowuje w miłości i gromadzi w jedności, abyśmy stali się tym, co On pragnie – „abyśmy stanowili jedno” (J 17,21).

PAPIEŻ FRANCISZEK
podczas spotkania z prawosławnym katolikosem-patriarchą
całej Gruzji Eliaszem II, 30 września 2016 r.

Dziękuję Waszej Świątobliwości. Jestem głęboko wzruszony słysząc Ave Maria skomponowane osobiście przez Waszą Świątobliwość. Jedynie z serca, które tak bardzo kocha Świętą Bożą Rodzicielkę, z serca synowskiego, ale także i dziecięcego może wypłynąć coś tak pięknego!

Wielką radością jest dla mnie spotkanie z Waszą Świątobliwością oraz czcigodnymi metropolitami, arcybiskupami i biskupami – członkami Świętego Synodu. Pozdrawiam pana premiera a także was – dostojni przedstawiciele środowisk akademickich i kultury.

Wasza Świątobliwość otworzył nowy rozdział w stosunkach między Gruzińskim Kościołem Prawosławnym a Kościołem katolickim, podejmując pierwszą historyczną wizytę patriarchy gruzińskiego w Watykanie. Przy tej okazji wymienił z Biskupem Rzymu pocałunek pokoju i obietnicę modlitwy za siebie nawzajem. W ten sposób możliwe było umocnienie ważnych więzi, istniejących między nami od pierwszych wieków chrześcijaństwa. Rozwinęły się one i są utrzymywane. Są naznaczone szacunkiem i ser-

decznością, jak to ukazuje także serdeczna gościnność okazywana tutaj moim wysłannikom i przedstawicielom, działania studyjne i badania naukowe w Archiwach Watykańskich i na uniwersytetach papieskich ze strony wiernych gruzińskiego prawosławia, obecność w Rzymie waszej wspólnoty, goszczonej w jednym z kościołów mojej diecezji oraz współpraca z lokalną społecznością katolicką, zwłaszcza o charakterze kulturowym. Przybyłem do tej błogosławionej ziemi jako pielgrzym i przyjaciel w okresie, gdy dla katolików nadchodzi punkt kulminacyjny Roku Jubileuszowego Miłosierdzia. Również święty Jan Paweł II, pierwszy spośród Następców Piotra udał się tutaj w bardzo ważnym momencie, na progu Wielkiego Jubileuszu Roku 2000: przybył aby utwierdzić „mocne więzi” ze Stolicą Apostolską (*Przemówienie podczas ceremonii powitalnej*, Tbilisi, 8 listopada 1999: „L’Osservatore Romano”, wyd. pl. 1(219)/2000, s. 20) i przypomnieć jak bardzo potrzebny jest na progu trzeciego tysiąclecia „wkład Gruzji – starożytnego kraju leżącego na skrzyżowaniu kultur i tradycji – w budowę (...) cywilizacji miłości” (*Przemówienie w rezydencji patriarchalnej*, Tbilisi, 8 listopada 1999: „L’Osservatore Romano”, wyd. pl. 1(219)/2000, s. 21).

Obecnie Boża Opatrzność pozwala nam spotkać się ponownie i wobec świata spragnionego miłosierdzia, jedności i pokoju, wzywa nas, aby te więzi między nami otrzymały nowy impuls, odnowiony zapał, których wymownym znakiem są już pocałunek pokoju i nasz braterski uścisk. Gruziniński Kościół Prawosławny, posiadający swoje korzenie w przepowiadaniu apostoelskim, a zwłaszcza w postaci apostoła Andrzeja oraz Kościół Rzymski, założony na męczeństwie apostoła Piotra, mają w ten sposób łaskę odnowienia dziś, w imię Chrystusa i na Jego chwałę, piękna apostoelskiego braterstwa. Piotr i Andrzej, byli naprawdę braćmi: Jezus wezwał ich do porzucenia sieci i stania się razem rybakami ludzi (por. Mk 1,16–17). Najdroższy Bracie, pozwólmy na nowo, by spojrział na nas Pan Jezus, dajmy się raz jeszcze pociągnąć Jego

zachętą, by porzucić to, co nas powstrzymuje od bycia razem głosicielami Jego obecności.

Wspiera nas w tym miłość, która zmieniła życie Apostołów. Jest to miłość nie mająca sobie równych, którą ucieleśnił Pan: „Nikt nie ma większej miłości od tej, gdy ktoś życie swoje oddaje za przyjaciół swoich” (J 15,13). On nas ją obdarzył, abyśmy się wzajemnie miłowali, tak jak On nas umiłował (por. J 15,12). Odnośnie do tego wielki poeta tej ziemi zdaje się kierować także do nas swoje słynne słowa: „Czy czytałeś, jak apostołowie pisali o miłości, jak o niej mówią, jak ją wychwalają? Poznaj ją, skieruj swą myśl do tych słów: miłość nas wywyższa” (S. Rustaweli, *Il Cavaliere nella pelle di tigre*, Tbilisi 1988, strofa 785). Doprawdy miłość Pana nas wynosi, ponieważ pozwala nam wznieść się ponad nieporozumienia z przeszłości, ponad wyrachowania dnia dzisiejszego i obawy o przyszłość.

Naród gruziński na przestrzeni wieków zaświadczył o wspaniałości tej miłości. I w niej znalazł siłę, by podnieść się po niezliczonych próbach. To w niej wzniósł się do szczytów niezwyklego piękna artystycznego. Jak napisał bowiem inny wasz wielki poeta, bez miłości, „ani słońce nie panuje na sklepieniu nieba” a dla ludzi, „nie ma ani piękna, ani nieśmiertelności” (G. Tabidze, *Senza l'amore*, w: *Galaktion Tabidze*, Tbilisi 1982, 25). W miłości swoje uzasadnienie znajduje nieśmiertelne piękno waszego dziedzictwa kulturowego, które wyraża się w różnorodnych formach, jak na przykład muzyce, malarstwie, architekturze i tańcu. Ty, Najdroższy Bracie, dałeś temu godny wyraz, szczególnie komponując cenne święte hymny, niektóre również w języku łacińskim, szczególnie drogie tradycji katolickiej. Wzbogacają one wasz skarb wiary i kultury, będąc wyjątkowym darem dla chrześcijaństwa i ludzkości, który zasługuje na to by był znanym i docenianym przez wszystkich.

Chwalebne dzieje Ewangelii w tym kraju zawdzięcza się w sposób szczególny świętej Ninonie, która jest przyrównywana

do Apostołów: szerzyła ona wiarę w szczególnym znaku krzyża wykonanego z drewna winorośli. To chodzi o krzyż ogołocony, ponieważ obraz winorośli, obok owocu, który jest doskonały na tej ziemi, przedstawia Pana Jezusa. On jest naprawdę „prawdziwym krzewem winnym” i prosił swoich apostołów, aby trwali mocno w Niego wszczępieni, jak latorośle, aby przynieść owoc (por. J 15,1–8). Najdroższy bracie, by Ewangelia przynosiła owoce także dzisiaj, żąda się od nas, abyśmy trwali jeszcze mocniej w Panu, zjednoczeni między nami. Niech wielka rzesza świętych, których ma ten kraj zachęca do umieszczenia Ewangelii ponad wszystko i głoszenia Ewangelii tak, jak w przeszłości, a nawet bardziej niż w przeszłości, będąc wolnymi od pułapek presji i otwartymi na odwieczną nowość Boga. Niech trudności nie stanowią przeszkód, ale niech będą bodźcami do lepszego wzajemnego poznania siebie, dzielenia istoty wiary, do zintensyfikowania modlitwy jedni za drugich oraz współpracy z miłością apostołską we wspólnym świadectwie, ku chwale Boga w niebie i w służbie pokoju na ziemi.

Naród gruziński lubi świętować, wznosząc toast owocem winnego krzewu, najbardziej cenionymi wartościami. Wraz z miłością, która uwzniośla, szczególna rola przypisana jest przyjaźni. „Kto nie szuka przyjaciela, jest nieprzyjacielem samego siebie” – przypomina raz jeszcze poeta (S. Rustaweli, *Il Cavaliere nella pelle di tigre*, strofa 847). Chcę być szczerym przyjacielem tej ziemi i tego drogiego narodu, który nie zapomina o otrzymanym dobru i którego gościnność połączona jest ze stylem życia autentycznie pełnym nadziei, pomimo trudności, których nigdy nie brakuje. Także to nastawienie pozytywne jest zakorzenione w wierze, prowadzącej Gruzinów, by przywoływać do swego stołu pokoju dla wszystkich, pamiętając nawet o wrogach.

Z pokojem i przebaczeniem jesteście wezwani do pokonywania naszych prawdziwych wrogów, którzy nie są z krwi i ciała, ale są nimi złe duchy na zewnątrz i wewnątrz nas (por. Ef 6,12).

Ta błogosławiona ziemia jest pełna odważnych bohaterów według Ewangelii, którzy jak św. Jerzy potrafili pokonać zło. Myślę o wielu mnichach, a zwłaszcza o wielu męczennikach, których życie zatriumfowało „wiarą i cierpliwością” (Ioane Sabanisze, *Męczeństwo Abo*, III): przeszło przez tygiel cierpienia, będąc zjednoczonym z Panem i w ten sposób przyniosło paschalny owoc, zraszając gruzińską ziemię krwią przelaną ze względu na miłość.

Niech ich wstawiennictwo przyniesie ulgę wielu chrześcijanom, którzy stale dziś na całym świecie cierpią prześladowania i zniewagi, oraz umocni w nas dobre pragnienie, aby być zjednoczonymi jak bracia, aby głosić Ewangelię pokoju.

[Po wymianie darów]

Dziękuję, Wasza Świątobliwość. Niech Bóg błogosławi Jego Świątobliwości i Gruzji i Kościołowi Prawosławnemu. Dziękuję, Wasza Świątobliwość. Oby mógł podążać naprzód na drodze wolności.

(...)

Dziękuję, Wasza Świątobliwość za przyjęcie i za wypowiedziane słowa. Dziękuję za życzliwość Waszej Świątobliwości, a także za to braterskie zaangażowanie, by modlić się za siebie nawzajem, po przekazaniu sobie pocałunku pokoju. Dziękuję.

Episkopat Polski

ZAPROSZENIE
do udziału w Świątowych Dniach Młodzieży
skierowane przez biskupów do polskiej młodzieży

Drodzy Młodzi Przyjaciele,

„Jezus spojrział z miłością na niego” (Mk 10,21). Tak mówi Ewangelia o spotkaniu Chrystusa z młodym człowiekiem. Tak samo Jezus patrzy dziś na każdego z Was. Patrzy na Was z miłością i czeka na odwzajemnienie tej miłości.

Drodzy Młodzi, zbliżające się Świątowe Dni Młodzieży, to zaproszenie, do tego by poczuć na sobie pełne miłości spojrzenie Jezusa i odpowiedzieć na nie. Nie bójcie się przyjąć tego zaproszenia i wziąć udział w spotkaniu, które jest czasem wspólnego wyznania wiary i miłości do Pana Jezusa, Jego Ewangelii i Jego Kościoła.

Inicjator Świątowych Dni Młodzieży, Ojciec Święty Jan Paweł II, mówił, że „resza młodych ludzi wierzących w Chrystusa, idących za Krzyżem Roku Świętego, stanie się (...) **żywą ikoną** Kościoła pielgrzymującego po drogach świata”. Drodzy Młodzi, każdy z Was jest dziś obrazem współczesnego Kościoła. Tak patrzy na Was Jezus, tak patrzy na Was Polska, tak patrzą na Was wasi rówieśnicy, którzy już w lipcu przyjadą do Polski z całego świata. Także i Wy nie bójcie się spojrzeć w ten sposób na siebie samych.

Drodzy Młodzi, 3 maja, w uroczystość Najświętszej Maryi Panny Królowej Polski, wspominając 1050. rocznicę Chrztu Polski, zawierzyliśmy Matce Bożej nasz Naród i każdego z Was, Waszą wiarę i drogę do zbawienia, Waszą przyszłość, dokonywane wybory i nadzieje, a także Wasz udział w XXXI Świątowych Dniach Młodzieży.

Ponawiamy serdeczne zaproszenie do udziału we wszystkich Spotkaniach w ramach Świątowych Dni Młodzieży. Towarzyszymy Wam teraz, na etapie przygotowań. Będziemy z Wami pod-

czas spotkań w naszych diecezjach. Wspólnie będziemy modlić się także w Krakowie. Zachęcamy, by wspólny udział w Świątowych Dniach Młodzieży był także wyrazem naszego szacunku i wdzięczności wobec Ojca Świętego Jana Pawła II, który mówił do młodych: „Szukałem Was”.

Drodzy Rodzice i Duszpasterze, zachęcamy Was do pomocy młodzieży, aby mogła wziąć udział w tym niepowtarzalnym spotkaniu. Do wszystkich kierujemy słowa Św. Jana Pawła II, który mówił do nas: „Nie lękajcie się”.

Niech Bóg Wszechmogący Wam błogosławi.

Podpisali: Pasterze Kościoła katolickiego w Polsce obecni na 373. Zebraniu Plenarnym Konferencji Episkopatu Polski w Warszawie, w dniu 8 czerwca 2016 r.

KOMUNIKAT PREZYDIUM KEP wzywający do pojednania polsko-ukraińskiego

1. W przededniu kolejnej rocznicy zbrodni na Wołyniu, której symbolem stały się wydarzenia z 11 lipca 1943 roku, pragniemy wezwać naszych rodaków do przebaczenia i pojednania. Zdajemy sobie sprawę z tego, że „ofiarami zbrodni i czystek etnicznych stały się dziesiątki tysięcy niewinnych osób, w tym kobiet, dzieci i starców, przede wszystkim Polaków, ale także Ukraińców, oraz tych, którzy ratowali zagrożonych sąsiadów i krewnych. (...) Wiemy, że chrześcijańska ocena zbrodni wołyńskiej domaga się od nas jednoznacznego potępienia i przeproszenia za nią. Uważamy bowiem, że ani przemoc, ani czystki etniczne nigdy nie mogą być metodą rozwiązywania konfliktów między sąsiadującymi ludami czy narodami, ani usprawiedliwione racją polityczną, ekonomiczną czy religijną” (*Deklaracja Arcybiskupa Większego Światosława Szewczuka, Metropolity Kijowsko-Halickiego Ukraińskiego*

Kościola Greckokatolickiego, Arcybiskupa Józefa Michalika, Metropolity Przemyskiego obrządku łacińskiego, Przewodniczącego Konferencji Episkopatu Polski, Arcybiskupa Mieczysława Mokrzyckiego, Metropolity Lwowskiego obrządku łacińskiego, Przewodniczącego Konferencji Episkopatu Rzymskokatolickiego Ukrainy, Arcybiskupa Jana Martyniaka, Metropolity Przemysko-Warszawskiego, Kościoła bizantyjsko-ukraińskiego, Warszawa, 28 czerwca 2013 r.).

Jest rzeczą oczywistą, że dogłębne przebaczenie i pojednanie może się dokonać jedynie w pełnej prawdzie, która niesie wyzwolenie (por. J 8,32). Od nawet najbardziej bolesnej prawdy dotyczącej przeszłości nie możemy uciekać, owszem, powinniśmy ją – i to jest głównie zadanie stojące przed historykami – zgłębiać. Ponad wszystko jednak, winny nam przyświecać prawdziwie profetyczne słowa św. Jana Pawła II Wielkiego, wypowiedziane przez niego we Lwowie w 2001 roku: „Niech dzięki oczyszczeniu pamięci historycznej wszyscy będą gotowi stawiać wyżej to, co jednoczy, niż to, co dzieli, ażeby razem budować przyszłość opartą na wzajemnym szacunku, na braterskiej wspólnotcie, współpracy i autentycznej solidarności”.

2. W imieniu Prezydium Konferencji Episkopatu Polski wyrażamy naszą radość ze wszelkich dążeń zmierzających do wybaczenia win poszczególnych ludzi i narodów. Chrześcijańskie przebaczenie jest wartością bezwarunkową, obejmującą nawet największe niegodziwości, takie jak zabijanie niewinnych ludzi i ludobójstwo, czy przymusowe przesiedlenia.

Św. Jan Paweł II, zwracając się do Ukraińców i Polaków, pisał: „Skoro Bóg przebaczył nam w Chrystusie, trzeba, aby wierzący umieli przebaczać sobie nawzajem doznane krzywdy i prosić o przebaczenie własnych uchybień, i w ten sposób przyczyniać się do budowania świata, w którym respektuje się życie, sprawiedliwość, zgodę i pokój” (*Przesłanie Jana Pawła II w 60. rocznicę tragicznych wydarzeń na Wołyniu, Watykan 7 lipca 2003 r.*).

Wzajemne przebaczenie między narodami polskim i ukraińskim jest szczególnym wymogiem religijnym i moralnym, jaki staje przed nami w przeżywanym obecnie Nadzwyczajnym Jubileuszu Miłosierdzia, który wzywa nas do tego, abyśmy byli „Miłosierni jak Ojciec nasz niebieski”.

3. Przebaczenie chrześcijańskie nie jest jednocześnie banalizacją zbrodni, nie oznacza usprawiedliwienia win i zapomnienia, jest jednak bardzo ważne zarówno ze względów moralnych, jak i – w przypadku stosunków z sąsiednimi narodami – ze względu na przyjazne współżycie przyszłych pokoleń, które nie ponoszą odpowiedzialności za czyny przodków. Dlatego też uważamy za nadal aktualne słowa listu biskupów greckokatolickich Ukrainy i rzymskokatolickich Polski: „Wznieśmy się ponad polityczne poglądy i historyczne zaszczości, ponad nasze kościelne obrządki, nawet ponad naszą narodowość – ukraińską i polską. Pamiętajmy przede wszystkim, że jesteśmy dziećmi Boga. Zwróćmy się do naszego Ojca: «Przebacz nam nasze winy, jako i my odpuszczamy naszym winowajcom». Aby nasza modlitwa była ze wszechmiar owocna, powiedzmy wobec siebie słowa: «Przebaczamy i prosimy o przebaczenie» – wszak mają już swoją historyczną moc w dziele pojednania narodów (por. *List biskupów polskich do biskupów niemieckich*, Rzym 1965). Niech ten akt przebaczenia i pojednania dokona się przed Obliczem Boga w Trójcy Jedynej i Bogurodzicy w miejscach świętych dla naszych wiernych: «na Jasnej Górze i w Zarwanicy, w Warszawie i Lwowie». Niech nasza wspólna modlitwa będzie modlitwą czystych serc, modlitwą ludzi dobrej woli” (*Pokój między narodami jest możliwy. List biskupów greckokatolickich Ukrainy i rzymskokatolickich Polski z okazji aktu wzajemnego przebaczenia i pojednania*, Warszawa–Lwów, dnia 19–26 czerwca 2005 r.).

Aby budować jedność narodów i w duchu zaufania rozwijać wzajemne stosunki, a w ten sposób tworzyć cywilizację miłości, trzeba przewyciężyć dziedzictwo przeszłości, wybaczyć sobie historyczne krzywdy i nieporozumienia oraz oczyścić naszą pamięć.

Abp Stanisław Gądecki,
Metropolita Poznański, Przewodniczący KEP
Abp Marek Jędraszewski, Bp Artur G. Miziński,
Metropolita Łódzki, Sekretarz Generalny KEP
Zastępca Przewodniczącego KEP

Warszawa, dnia 24 czerwca 2016 r.

PRZESŁANIE KOŚCIOŁÓW W POLSCE w sprawie uchodźców

„Gościnności nie zapominajcie; przez nią bowiem niektórzy, nie wiedząc o tym, aniołów gościli. Pamiętajcie (...) o uciskanych, skoro sami również w ciele jesteście” (Hbr 13,2–3).

Narody Europy i Kościoły stoją przed ogromnym wyzwaniem, którym jest kryzys migracyjny. Około trzech milionów ludzi z krajów Afryki i Azji przekroczyło granicę Unii Europejskiej. Jedni z nich uciekają z powodu wojny i prześladowań religijnych, inni w poszukiwaniu lepszego życia.

Obecna sytuacja wystawiła na próbę koncepcję współpracy państw w ramach Unii Europejskiej. Dała się zauważyć polaryzacja stanowisk w kwestii skutecznych sposobów radzenia sobie z kryzysem migracyjnym. Przed tym wyzwaniem stanęła także Polska.

Obowiązki chrześcijan w tym zakresie wynikają z Objawienia Bożego i Tradycji Kościołów. W Księdze Rodzaju czytamy, że gdy nastał głód w kraju, w którym mieszkał Abraham, udał się on do

Egiptu i tam osiedlił się jako cudzoziemiec (por. Rdz 12,10). Również patriarcha Jakub na polecenie Boże przeniósł się z całą rodziną i dobytkiem do Egiptu i tam znalazł ratunek przed śmiercią głodową (por. Rdz 42,1–6; 46,1–7). Losu uchodźcy doświadczył także nasz Pan, Jezus Chrystus oraz Jego Rodzina, gdy musieli uciekać przed gniewem Heroda (por. Mt 2,13–15). Zadaniem Kościołów jest wychowywanie serc, które przez konkretne czyny miłosierdzia przyjdą z pomocą cierpiącym, tym, którzy uciekają przed wojną, prześladowaniami i śmiercią. Tego rodzaju stosunek chrześcijan do innych ludzi od początku istnienia Kościoła był ich znakiem szczególnym.

Nasz kraj wiele razy stawał się schronieniem dla tych, którzy musieli uciekać przed prześladowaniami. W czasach Jagiellonów nasze ziemie zasłynęły z gościnności. Po upadku niepodległości także Polacy mogli jej doświadczyć w innych krajach. W latach 80. ubiegłego stulecia pomocy udzieliły nam kraje Europy Zachodniej. Dekadę później polskiej gościnności mogli doświadczyć Białorusini, Ukraińcy i Czeczeni. Jej podtrzymywanie i wychowywanie do niej powinno być wyrazem chrześcijańskiej wrażliwości i narodowej tradycji.

Nie ulega wątpliwości, że rozwiązanie problemu migracyjnego w Polsce i w Europie wymaga współpracy ludzi dobrej woli na wielu płaszczyznach. Potrzebna jest hojność i roztropność, otwarcie serca i ustanowienie praw gwarantujących poszanowanie godności własnych obywateli i tych, którzy proszą o pomoc.

Chrześcijanie powinni dążyć do współpracy z odpowiednimi organami władzy państwowej i organizacji społecznych. Tylko szeroko zakrojona akcja humanitarna i uwzględnienie politycznych i ekonomicznych przyczyn istniejących trudności może doprowadzić do rzeczywistej poprawy sytuacji. Niech będzie ona również impulsem dla rozwoju wolontariatu, także na poziomie naszych parafii, aby skutecznie i odpowiedzialnie zaradzić rodzącym się problemom.

Nie powinniśmy tracić z oczu głównej przyczyny aktualnego kryzysu migracyjnego, czyli wojen toczonych na Bliskim Wscho-

dzie i w Afryce. Z tego wynika konieczność modlitwy o pokój, wszelkich zabiegów mediacyjnych i nieustannego apelowania do sumień rządzących. Wiele osób pozostało w swoich krajach i oczekuje, że nasza pomoc będzie kierowana bezpośrednio do poszkodowanych regionów. Jednocześnie musimy otoczyć opieką tych, którzy zdecydowali się opuścić ziemię swoich ojców. Wzywamy wiernych naszych Kościołów, aby trwali w modlitwie i świadczyli pomoc potrzebującym. Nie ustawajmy w dążeniu do przezwyciężenia zaistniałego kryzysu.

Ufamy, że Bóg da nam światło oczy serca, abyśmy z ewangeliczną miłością sprostali wezwaniu Chrystusa: „Byłem przybyszem, a przyjęliście Mnie” (Mt 25,35).

Warszawa, 30 czerwca 2016 r.

w imieniu Kościołów zrzeszonych w Polskiej Radzie
Ekumenicznej i Konferencji Episkopatu Polski

/pastor Leszek Wakuła/
Prezbiter Okręgu Centralnego
Kościoła Chrześcijan
Baptystów w RP

/ks. bp Andrzej Malicki/
Superintendent Naczelny
Kościoła Ewangelicko-
Metodystycznego w RP

/ks. bp Wiktor Wysoczański/
Biskup Kościoła
Polskokatolickiego w RP

/Metropolita Sawa/
Prawosławny Metropolita
Warszawski i Całej Polski

/ks. bp Jerzy Samiec/
Biskup Kościoła Ewangelicko-
Augsburskiego w RP

/ks. bp Marek M. Karol Babi/
Biskup Naczelny Kościoła
Starokatolickiego
Mariawitów w RP

/ks. bp Marek Izdebski/
Biskup Kościoła Ewangelicko-
Reformowanego w RP

/ks. abp Stanisław Gądecki/
Przewodniczący Konferencji
Episkopatu Polski

NOWELIZACJA POROZUMIENIA w sprawie kwalifikacji wymaganych od nauczycieli religii Kościoła katolickiego: komunikat

Minister edukacji Anna Zalewska wraz z biskupem Markiem Mendiakiem, Przewodniczącym Komisji Wychowania Katolickiego Konferencji Episkopatu Polski podpisali dziś porozumienie w sprawie kwalifikacji wymaganych od nauczycieli religii katolickiej.

Porozumienie określa kwalifikacje, jakie musi posiadać osoba kierowana do nauczania religii na poszczególnych etapach edukacyjnych i typach szkół, nabyte na odpowiedniego rodzaju studiach teologicznych określonych przez Kościół katolicki. W porozumieniu zawarty jest wymóg posiadania przez te osoby przygotowania pedagogicznego.

W dokumencie doprecyzowano także, że skierowanie nauczyciela religii do danej szkoły lub placówki jest możliwe, o ile nauczyciel ma kwalifikacje do nauczania religii w danej szkole lub placówce. Ponadto uwzględniono przepis przejściowy dotyczący nauczycieli religii katolickiej, którzy w okresie trzech lat od wejścia w życie porozumienia muszą uzupełnić wymagane przepisanymi kwalifikacje.

Do tej pory kwalifikacje wymagane od nauczycieli religii rzymsko-katolickiej określało porozumienie zawarte pomiędzy Konferencją Episkopatu Polski oraz Ministrem Edukacji Narodowej z dnia 6 września 2000 r. w sprawie kwalifikacji wymaganych od nauczycieli religii (Dz. Urz. MEN Nr 4, poz. 20).

Porozumienie wchodzi w życie z dniem 1 września 2016 r.

POROZUMIENIE
POMIĘDZY KONFERENCJĄ EPISKOPATU POLSKI
ORAZ MINISTREM EDUKACJI NARODOWEJ
z dnia 31 maja 2016 r. w sprawie kwalifikacji
zawodowych wymaganych od nauczycieli religii

Zgodnie z art. 12 ust. 3 Konkordatu między Stolicą Apostolską i Rzeczpospolitą Polską z dnia 28 lipca 1993 r. (Dz. U. z 1998 r. Nr 51, poz. 318) oraz § 6 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 kwietnia 1992 r. *w sprawie warunków i sposobu organizowania nauki religii w publicznych przedszkolach i szkołach* (Dz. U. Nr 36, poz. 155, z 1993 r. Nr 83, poz. 390, z 1999 r. Nr 67, poz. 753 oraz z 2014 r. poz. 478), w związku z § 7 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 marca 2009 r. *w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli oraz określenia szkół i wypadków, w których można zatrudnić nauczycieli niemających wyższego wykształcenia lub ukończonego zakładu kształcenia nauczycieli* (Dz. U. z 2015 r. poz. 1264), Konferencja Episkopatu Polski i Minister Edukacji Narodowej ustalają, co następuje:

§ 1

Ilekróć w porozumieniu jest mowa o:

- 1) kolegium teologicznym – należy przez to rozumieć kolegium teologiczne prowadzone przez Kościół katolicki;
- 2) przygotowaniu pedagogicznym do nauczania religii – należy przez to rozumieć nabycie wiedzy i umiejętności z zakresu psychologii, pedagogiki, katechetyki i dydaktyki, nauczanych w powiązaniu z teologią w wymiarze nie mniejszym niż 270 godzin oraz odbycie pozytywnie ocenionych praktyk pedagogicznych w zakresie nauczania religii w wymiarze nie mniejszym niż 150 godzin; o posiadaniu przygotowania pedagogicznego do nauczania religii świadczy dokument ukończenia wyższego

seminarium duchownego albo dyplom (zaświadczenie) uczelni lub kolegium teologicznego albo świadectwo ukończenia kursu katechetyczno-pedagogicznego prowadzonego przez kolegium teologiczne lub wyższe seminarium duchowne;

- 3) teologiczno-katechetycznych studiach podyplomowych albo podyplomowych studiach katechezy przedszkolnej – należy przez to rozumieć studia podyplomowe umożliwiające nabywanie wiedzy, umiejętności i kompetencji z zakresu przedmiotów teologicznych, prowadzone w wymiarze określonym przez Konferencję Episkopatu Polski.

§ 2

Kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela religii w liceach ogólnokształcących i technikach, z wyjątkiem specjalnych, posiada osoba, która:

- 1) ukończyła studia magisterskie na kierunku teologia w uczelni prowadzonej przez Kościół katolicki albo w katolickim wydziale teologicznym uczelni publicznej oraz posiada przygotowanie pedagogiczne do nauczania religii lub
- 2) jest księdzem, który ukończył wyższe diecezjalne lub zakonne seminarium duchowne i legitymuje się dyplomem lub zaświadczeniem ukończenia seminarium oraz posiada przygotowanie pedagogiczne do nauczania religii.

§ 3

Kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela religii w gimnazjach i zasadniczych szkołach zawodowych, z wyjątkiem specjalnych, posiada osoba, która:

- 1) ma kwalifikacje określone w § 2 lub
- 2) ukończyła studia magisterskie na kierunku innym niż teologia, oraz posiada przygotowanie pedagogiczne do nauczania religii uzyskane w wyniku ukończenia teologiczno-katechetycznych studiów podyplomowych lub

- 3) jest alumnem wyższego seminarium duchownego po ukończeniu piątego roku studiów.

§ 4

Kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela religii w szkołach podstawowych, z wyjątkiem specjalnych, posiada osoba, która ma kwalifikacje określone w § 2 lub 3 lub:

- 1) ukończyła studia pierwszego stopnia na kierunku teologia i uzyskała tytuł zawodowy licencjata w kolegium teologicznym albo w uczelni prowadzonej przez Kościół katolicki albo w katolickim wydziale teologicznym uczelni publicznej oraz posiada przygotowanie pedagogiczne do nauczania religii lub
- 2) posiada dyplom ukończenia kolegium teologicznego oraz posiada przygotowanie pedagogiczne do nauczania religii lub
- 3) jest alumnem wyższego seminarium duchownego po ukończeniu czwartego roku studiów lub studentem wyższych studiów teologicznych po ukończeniu czwartego roku studiów.

§ 5

Kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela religii w przedszkolach, z wyjątkiem specjalnych, posiada osoba, która ma kwalifikacje określone w § 2, 3, 4 lub:

- 1) posiada dyplom ukończenia studiów wyższych w specjalności pedagogika religijna lub katechetyka, uzyskany w uczelni prowadzonej przez Kościół katolicki albo w katolickim wydziale teologicznym uczelni publicznej oraz posiada przygotowanie pedagogiczne do nauczania religii lub
- 2) posiada dyplom ukończenia studiów wyższych w zakresie wychowania przedszkolnego lub wczesnoszkolnego oraz świadectwo ukończenia podyplomowych studiów katechezy przedszkolnej uzyskane w uczelni prowadzonej przez Kościół katolicki albo w katolickim wydziale teologicznym uczelni publicznej.

§ 6

Kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela religii w przedszkolach i szkołach specjalnych posiada osoba spełniająca wymagania kwalifikacyjne dla danego typu szkoły, określone odpowiednio w § 2, 3, 4 lub 5 niniejszego porozumienia, która ponadto:

- 1) ukończyła studia wyższe na kierunku pedagogika specjalna w zakresie odpowiednim do niepełnosprawności uczniów lub
- 2) ukończyła zakład kształcenia nauczycieli w specjalności odpowiedniej do niepełnosprawności uczniów lub
- 3) ukończyła studia podyplomowe lub kurs kwalifikacyjny z pedagogiki specjalnej w zakresie odpowiednim do niepełnosprawności uczniów.

§ 7

Skierowanie nauczyciela religii do danej szkoły lub placówki, jest możliwe, o ile nauczyciel posiada kwalifikacje do nauczania religii w danej szkole lub placówce.

§ 8

Nauczyciele religii zatrudnieni w dniu wejścia w życie niniejszego porozumienia, którzy spełniali wymagania kwalifikacyjne na podstawie dotychczasowego porozumienia, zachowują kwalifikacje do nauczania religii do dnia 31 sierpnia 2019 r., z zastrzeżeniem § 9.

§ 9

Nauczyciele religii zatrudnieni w dniu wejścia w życie niniejszego porozumienia, którzy uzyskali stopień nauczyciela mianowanego, zachowują nabyte kwalifikacje do nauczania religii.

§ 10

Osoby, które uzyskały przed dniem wejścia w życie niniejszego porozumienia przygotowanie katechetyczno-pedagogiczne w ro-

zumieniu porozumienia, o którym mowa w § 11, posiadają przygotowanie pedagogiczne do nauczania religii, o którym mowa w § 1 pkt. 2 niniejszego porozumienia.

§ 11

Traci moc porozumienie pomiędzy Konferencją Episkopatu Polski oraz Ministrem Edukacji Narodowej z dnia 6 września 2000 r. w sprawie kwalifikacji zawodowych wymaganych od nauczycieli religii (Dz. Urz. MEN Nr 4, poz. 20).

§ 12

Porozumienie wchodzi w życie z dniem 1 września 2016 r.

bp Marek Mendyk
Przewodniczący Komisji
Wychowania Katolickiego
Konferencji Episkopatu Polski

Anna Zalewska
Minister
Edukacji Narodowej

**WYCHOWANIE NAŚLADOWANIEM
MIŁOSIERNEJ MIŁOŚCI BOGA
List pasterski Episkopatu Polski
z okazji VI Tygodnia Wychowania
11–17 września 2016 r.**

Umiłowani w Chrystusie Panu, Siostry i Bracia!

Za tydzień w naszej Ojczyźnie rozpocznie się szósty Tydzień Wychowania, któremu w tym roku towarzyszyć będzie hasło Nadzwyczajnego Jubileuszu Miłosierdzia – „Miłosierni jak Ojciec”. Zastanówmy się, w jaki sposób rodzice, dziadkowie, nauczyciele, katecheci i duszpasterze mogą naśladować w wychowaniu miłosierną miłość Boga.

Każdy z odczytanych przed chwilą fragmentów Pisma św. ukazuje prawdę o miłości łączącej wychowawcę z wychowankiem. W Ewangelii spotykamy Jezusa, za którym idą tłumy słuchających Go uczniów. Podążają one za Jezusem, mimo że zwraca się do nich z bardzo konkretnymi wymaganiami. Kochać swych wychowanków to znaczy także od nich wymagać.

Św. Paweł w Liście do Filemona, wstawia się za swoim podopiecznym – Onezymem. Prosi, by adresat listu nie tylko darował karę, jaka należała się Onezymowi jako zbiegłemu niewolnikowi, ale by przyjął go na nowo – tym razem już nie jako niewolnika, lecz jako brata. Sam Apostoł nazywa go „swoim dzieckiem”, co wspaniale pokazuje, jak serdeczna i głęboka może być więź łącząca wychowawcę z wychowankiem. Miłość wychowawcza jest bowiem z natury wrażliwa i czuła, daje wychowankowi wsparcie i poczucie bezpieczeństwa.

Usłyszeliśmy dziś także fragment Księgi Mądrości. Jej Autor zastanawia się, czy potrafi poznać i wypełnić postawione mu przez Boga wymagania: „Któż z ludzi rozezna zamysł Boży albo któż pojmie wolę Pana?” (Mdr 9,13). Dochodzi do wniosku, że jest to

możliwe, ale tylko z Bożą pomocą: „Któż poznał Twój zamysł, gdybyś nie dał Mądrości, nie zesłał z wysoka Świętego Ducha swego?” (Mdr 9, 17).

Słowo Boże dzisiejszej niedzieli przekonuje nas, że o dar prawdziwej miłości wychowawczej, która z jednej strony byłaby wrażliwa i czuła, a z drugiej – wymagająca, trzeba prosić Ducha Świętego. To właśnie zamierzamy czynić przeżywając Tydzień Wychowania.

1. Miłość wychowawcy w uczynkach miłosierdzia obejmujących całego człowieka

Ogłaszając Jubileusz Miłosierdzia papież Franciszek zachęcał: „Odkryjmy na nowo *uczynki miłosierdzia względem ciała*: głodnych nakarmić, spragnionych napoić, nagich przyodziać, przybyszów w dom przyjąć, więźniów pocieszać, chorych nawiedzać, umarłych pogrzebać. I nie zapominajmy o *uczynkach miłosierdzia względem ducha*: wątpiącym dobrze radzić, nieumiejętnych pouczać, grzeszących upominać, strapionych pocieszać, krzywdy cierpliwie znosić, urazy chętnie darować, modlić się za żywych i umarłych” (Papież Franciszek, Bulla *Misericordiae vultus*).

Nie ulega wątpliwości, że w wychowaniu jest miejsce na realizację wszystkich wymienionych wyżej uczynków miłosierdzia – zarówno tych, co do ciała, jak i tych, które nazywamy „uczynkami względem ducha”. Te pierwsze związane są z funkcją opiekuńczą wychowawców – z podstawową troską o warunki życia podopiecznych. Nie tylko wychowawcy, ale każdy z nas musi mieć otwarte oczy i stanowczo reagować, gdy dziecku dzieje się krzywda związana z niedożywieniem czy innym niedostatkiem. Uczynki względem duszy związane są natomiast z samym wychowaniem, w którym jest miejsce na pouczenie, pociechę, dobrą radę, ale też na przebaczenie, a nade wszystko na modlitwę.

Miłosierdzie Boga obejmuje zawsze całego człowieka. Widać to wyraźnie w scenie uzdrowienia paralytyka. Kiedy jego przyjaciele przychodzą z nim do Jezusa spodziewając się cudu uzdrowienia, z zaskoczeniem przyjmują fakt, że Jezus najpierw odpuszcza mu grzechy, a dopiero potem mówi: „wstań, weź swoje łoże i idź do domu!” (Łk 5, 17–26).

Spora emocji w dyskusji publicznej wywołały wytyczne dotyczące promocji w szkołach zdrowego sposobu odżywiania się dzieci i młodzieży. Kształtowanie świadomości społecznej w tym zakresie jest potrzebne, gdyż wiele spośród tak zwanych chorób cywilizacyjnych ma swoje źródło w nieprawidłowym odżywianiu. Można zatem powiedzieć, że jest to współczesna forma realizacji uczynków miłosierdzia względem ciała. Trzeba jednak pamiętać, że konieczna jest również refleksja dotycząca wspierania wychowanków w rozwoju duchowym, psychicznym i intelektualnym. Tydzień Wychowania jest okazją do tego, by każdy wychowawca postawił sobie pytania: „Kogo chcę wychować?” i „Jak zamierzam to zrobić?”. Odpowiadając na nie trzeba mieć zawsze przed oczyma pełny rozwój wychowanków.

2. Miłość wychowawcza potrzebuje wsparcia

Święty arcybiskup Lwowa, Józef Bilczewski, w liście pasterskim o wychowaniu przytacza obraz ze starożytnej Grecji. Píše o mędracach ateńskich, którzy zebrali się, by radzić, jak ratować chyłącą się ku upadkowi Ojczyznę. Jeden z nich w milczeniu rzucił na ziemię zepsute jabłko. Owoc rozpadł się na kawałki, ale oczom zebranych ukazały się zdrowe ziarna. Wszyscy zrozumieli wymowę tego przykładu: nadzieję społeczeństwa stanowią dzieci i młodzież – „...wychowajmy ją zdrową fizycznie i moralnie, a Grecja wyzdrowieje” (św. abp J. Bilczewski, *Młodości! Ty nad poziomy wylatuj! List pasterski do uczniów szkół średnich i seminariów nauczycielskich*, 20 stycznia 1905 r.).

O wychowaniu warto rozmawiać zawsze, jednak aktualność problematyki wychowawczej jako przedmiotu refleksji osobistej i społecznej w obecnym czasie wydaje się szczególnie ważna. Rozwój cywilizacyjny jest tak szybki i pociąga za sobą tyle nowych problemów, że bez pomocy pedagogów, psychologów czy lekarzy wychowawcy są często bezradni. Przykładem może tu być chociażby zjawisko uzależniania się nawet bardzo małych dzieci od tabletek czy smartfonów, powodujące między innymi ich zamykanie się na budowanie prawdziwych relacji z bliskimi. Znamienne jest widok dziecka, które przyzwyczajone do dotykowych ekranów usiłuje rączką przesuwać ilustracje w oglądanej książce.

Program uczynków miłosierdzia, które wzywają do tego, by „nieumiejętnych pouczać” czy „wątpiącym dobrze radzić”, zachęca do korzystania w praktyce wychowawczej ze wsparcia kompetentnych osób i wzajemnej współpracy. Również Kościół, którego dorobek w dziedzinie wychowania zaowocował powstaniem wielu kierunków i systemów pedagogicznych, pragnie służyć rodzicom i nauczycielom. Czyni to poprzez refleksję naukową z zakresu pedagogiki i dydaktyki kontynuowaną na katolickich uczelniach, przez prowadzenie przedszkoli i szkół katolickich, a także przez posługę duszpasterzy i katechetów w parafiach oraz w każdym polskim przedszkolu i szkole. Mądrość wychowawców podpowie im, by nie marnowali okazji do korzystania z tej pomocy.

3. Miłość wychowawcza prowadzi do świadectwa

Wielu rodziców, dziadków, nauczycieli zadaje sobie pytanie, co robić, by podejmowane przez nich wysiłki wychowawcze były owocne. Wypełniając program wyznaczony przez Chrystusowe przykazanie miłości, przełożone na konkretny język uczynków miłosierdzia, trzeba pamiętać, że „radzić”, „pouczać”, „upominać”, „pocieszać” należy nie tylko słowem, ale przede wszystkim czynem, a zwłaszcza przykładem własnego życia. Najskuteczniej-

szere jest wychowanie poprzez osobiste świadectwo wychowawcy. Dziecko potrafi bowiem czytać „pomiędzy wierszami” wypowiedzianych przez rodziców słów. Nie sposób oddać koloru lub smaku za pomocą samych, nawet bardzo obrazowych, słownych opisów, ale trzeba się w końcu odwołać do konkretnego przedmiotu w tym właśnie kolorze czy potrawie, która tak właśnie smakuje. Nie można też wychowywać dziecka bez umożliwienia mu doświadczenia, jak wygląda życie oparte na wartościach, które są mu przekazywane. Dotyczy to zwłaszcza wychowania w wierze. Słyszając pytanie uczniów: „Nauczycielu – gdzie mieszkasz?”, Jezus niczego nie tłumaczy, ale kieruje do nich zaproszenie: „Chodźcie, a zobaczycie” (J 1, 38–39). W ten sposób chce im powiedzieć, że jeśli pragną cokolwiek zrozumieć z Jego nauczania, muszą przebywać z Nim i doświadczyć, na czym polega życie u Jego boku. Tak ważne jest, by dom rodzinny był prawdziwym domem, w którym darowane są urazy, przebaczone krzywdy, by każdy z domowników mógł odnaleźć w nim pociechę i otrzymać pomoc.

Święty Jan Paweł II w encyklice o Bożym Miłosierdziu przypomina, że wychowanie jest jedną z najważniejszych form naśladowania miłosiernej miłości Boga: „...miłość miłosierna jest szczególnie nieodzowna w stosunkach pomiędzy najbliższymi, pomiędzy małżonkami, pomiędzy rodzicami i dziećmi, pomiędzy przyjaciółmi, jest nieodzowna w wychowaniu i duszpasterstwie” (*Dives in misericordia*, 14).

W takim kontekście spoglądamy na trudną pracę katechetów – księży, sióstr i braci zakonnych, katechetek oraz katechetów świeckich. Papież Franciszek wzywa ich wszystkich, by wyruszyli na peryferie współczesnego świata: „...jedną z peryferii, która sprawia mi zawsze wielki ból, (...) są dzieci, które nie potrafią zrobić znaku krzyża. (...) To jest właśnie peryferia! Tam trzeba iść! A Jezus tam jest, czeka na ciebie, byś pomógł temu dziecku zrobić znak krzyża” (Papież Franciszek, *Przemówienie do uczestników Międzynarodowego Kongresu Katechetycznego w Rzymie*,

27 września 2013 r.). Podejmijmy ten apel, który wydaje się coraz bardziej aktualny także w naszej polskiej rzeczywistości.

Wszystkich, którym droga jest sprawa wychowania dzieci i młodzieży – rodziców, nauczycieli, osoby odpowiedzialne za polską szkołę na różnych szczeblach administracji rządowej i samorządowej – zapraszamy do włączenia się w przeżywanie VI Tygodnia Wychowania. Zachęcamy, by wziąć udział w organizowanych w parafiach i szkołach spotkaniach poświęconych tematyce wychowawczej. Niech każdy z nas podejmie w tym czasie modlitwę w intencji nauczycieli i wychowawców. Dziękujemy dziś Bogu, najlepszemu Wychowawcy, za tych, którzy są przedłużeniem Jego miłosiernej miłości, realizując dzieło wychowania – jedno z najtrudniejszych, ale zarazem najpiękniejszych zadań człowieka.

Na tę drogę wychowywania innych poprzez naśladowanie miłosiernej miłości Boga wszystkim Wam z serca błogosławimy.

Podpisali: Kardynałowie, Arcybiskupi i Biskupi obecni na 373. Zebraniu Plenarnym Konferencji Episkopatu Polski w Warszawie, w dniu 8 czerwca 2016 r.

KOMUNIKAT PREZYDIUM KEP: Prawo do wolnej niedzieli

Wolna niedziela jest marzeniem wielu Polaków. Podobnie jak obywatele innych krajów europejskich, także Polacy – bez względu na religię czy światopogląd – winni mieć prawo do wolnej niedzieli. Święty Jan Paweł II pisał o tym w specjalnym dokumencie: „Także w obecnej sytuacji historycznej mamy obowiązek tak działać, aby wszyscy mogli zaznać wolności, odpoczynku i odprężenia, które są człowiekowi niezbędne ze względu na jego ludzką

godność oraz związane z nią potrzeby religijne, rodzinne, kulturowe i społeczne, trudne do zaspokojenia, jeśli nie jest zagwarantowany przynajmniej jeden dzień w tygodniu dający wszystkim możliwość wspólnego odpoczynku i świętowania (*List Apostolski „Dies Domini” o świętowaniu niedzieli*, 66).

W tym kontekście pragniemy przypomnieć, iż na zebraniu Plenarnym Konferencji Episkopatu Polski w czerwcu br. biskupi polscy jednomyślnie poparli obywatelski projekt ustawy zgłoszony przez NSZZ „Solidarność” w sprawie ograniczenia handlu w niedzielę. Ten projekt jest głosem sprzeciwu wobec nadużyć związanych z wykorzystywaniem pracowników a także próbą podkreślenia świątecznego charakteru niedzieli. Powszechnie oczekuje się, że inicjatywa związku zawodowego NSZZ „Solidarność” i znaczące poparcie społeczeństwa nie zostaną zlekceważone, a Parlament Rzeczypospolitej Polskiej przywróci i zabezpieczy narodowi polskiemu niedzielę jako wartość religijną, rodzinną i kulturową.

Warszawa, dnia 13 września 2016 r.

/-/ Abp Stanisław Gądecki
Metropolita Poznański, Przewodniczący KEP

/-/ Bp Artur G. Miziński
Sekretarz Generalny KEP

/-/ Abp Marek Jędraszewski
Metropolita Łódzki,
Zastępca Przewodniczącego KEP

**KOMUNIKAT PREZYDIUM KEP:
Kampania „Przekażmy sobie znak pokoju”
rozmywa jednoznaczne wymagania Ewangelii**

W ostatnim czasie organizacje związane z tzw. nurtem LGBT – wsparte przez środowiska „Tygodnika Powszechnego”, „Więzi” i „Znaku” – rozpoczęły kampanię medialną pt. „Przekażmy sobie znak pokoju”. Akcja ta skierowana jest do ludzi wierzących i – jak twierdzą organizatorzy – „ma na celu przypomnienie, że z wartości chrześcijańskich wypływa konieczność postawy szacunku, otwarcia i życzliwego dialogu wobec wszystkich ludzi, także homoseksualnych, biseksualnych i transpłciowych” (źródło: www.znakpokoju.com). O ile wszelkie działania służące promowaniu zgody społecznej zasługują na uznanie, o tyle – w kontekście wspomnianej inicjatywy – należy przypomnieć o fundamentalnych sprawach, które Kościół głosi w sposób niezmienny.

1. Sam liturgiczny znak pokoju – do którego odnoszą się organizatorzy kampanii – wyraża gotowość do pojednania z drugim człowiekiem i przyjęcia go w świętej wspólnotcie grzeszników. Wszyscy przecież jesteśmy grzeszni, co również wyrażamy w akcie pokuty na samym początku każdej liturgii. Wyciągnięta ku drugiemu ręka oznacza zatem akceptację osoby, nigdy zaś – aprobatę dla jej grzechu, niezależnie od tego, jakiej on jest natury. Należy ponadto podkreślić, że członkowie wspólnoty zgromadzonej na liturgii mają nieustanny obowiązek nawracania się, to znaczy dostosowywania się do wymagań Ewangelii i odwracania się od własnych grzesznych upodobań. Istnieje obawa, że akcja „Przekażmy sobie znak pokoju”, wydobywając gest podanej ręki z kontekstu liturgicznego, nadaje mu znaczenie, które jest nie do pogodzenia z nauką Chrystusa i Kościoła.
2. Środowiska LGBT często zarzucają Kościołowi, że zwiastując im Ewangelię, pozbawia on godności osoby homoseksual-

ne, biseksualne czy transpłciowe. Dlatego trzeba z całą mocą powiedzieć, że Kościół jest jedyną instytucją, która od dwóch tysięcy lat niestrudzenie głosi godność każdej osoby ludzkiej bez wyjątku. To niezmiennie nauczanie nie zmienia się również w odniesieniu do wspomnianych osób. Kościół nigdy nie dzieli ludzi według orientacji seksualnej, ale uświadamia wszystkim, że jako stworzeni „na obraz i podobieństwo Boga”, są ukochanymi dziećmi Bożymi – siostrami i braćmi w Chrystusie – i stąd cieszą się równą godnością. Dlatego – razem z Ojcem Świętym Franciszkiem – „chcemy przede wszystkim potwierdzić, że każda osoba, niezależnie od swojej skłonności seksualnej, musi być szanowana w swej godności i przyjęta z szacunkiem, z troską, by uniknąć «jakichkolwiek oznak niesłusznej dyskryminacji»”, a zwłaszcza wszelkich form agresji i przemocy. W odniesieniu do rodzin, należy natomiast zapewnić im pełne szacunku towarzyszenie, aby osoby o skłonności homoseksualnej miały konieczną pomoc w zrozumieniu i pełnej realizacji woli Bożej w ich życiu” (Franciszek, *Amoris laetitia*, 250).

3. Szacunek dla godności każdej osoby jest jednak nie do pogodzenia z szacunkiem dla samych czynów homoseksualnych. Są one obiektywnie moralnie złe i jako takie nie mogą nigdy cieszyć się akceptacją Kościoła. Podobnie jest z podnoszonymi przez niektórych postulatami zrównania w prawie związków homoseksualnych z heteroseksualnymi. Tego typu postulaty – zawsze, a zwłaszcza w dobie głębokiego kryzysu rodziny – są szkodliwe dla społeczeństw i jednostek.

Zło jest złem nie dlatego, że zostało przez kogoś zabronione, ale dlatego, że – jako niezgodne z planem Bożym – szkodzi człowiekowi. Stąd Kościół – jak dobra matka – musi jasno nazywać je po imieniu. Postawa tolerancji wobec zła byłaby w istocie obojętnością wobec grzeszących siostr i braci. Nie miałyby zatem nic wspólnego z miłosierdziem ani z chrześcijańską miłością.

Podsumowując, wyrażamy przekonanie, że katolicy nie powinni brać udziału w kampanii „Przekażmy sobie znak pokoju”, gdyż rozmywa ona jednoznaczne wymagania Ewangelii.

Warszawa, dnia 14 września 2016 r.

/-/ Abp Stanisław Gądecki
Metropolita Poznański, Przewodniczący KEP

/-/ Bp Artur G. Miziński
Sekretarz Generalny KEP

/-/ Abp Marek Jędraszewski
Metropolita Łódzki,
Zastępca Przewodniczącego KEP

Biskup diecezjalny

DEKRET **ustanowienia parafii rzymskokatolickiej** **pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Witankowie**

Ku chwale Boga Wszechmogącego, ku pożytkowi Kościoła Świętego i dobru duchowemu Wiernych, rozporządzam i czynię wiadomym wszystkim, których to dotyczy:

§ 1

Mając na uwadze racje duszpastersko-administracyjne Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej, po wysłuchaniu zdania Rady Kapłańskiej, niniejszym – na mocy kan. 515 § 2 KPK – eryguję nową parafię pod wezwaniem **Najświętszego Serca Pana Jezusa w Witankowie**.

§ 2

Nowa parafia powstaje z podziału parafii pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Skrzatuszu i obejmuje terytorium, w granicach którego znajdują się następujące miejscowości: Bukowa Góra, Chude, Czapla, Dobino, Dobrzyca Leśna, Sitowo, Wiesiółka, Witankowo, Zawada.

§ 3

Kościółem parafialnym nowej parafii będzie kościół pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Witankowie.

§ 4

Plebania i Urząd Parafialny będą znajdowały się docelowo przy kościele pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Witankowie. Tymczasowo Urząd Parafialny będzie się mieścił na plebanii parafii pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Skrzatuszu, Skrzatusz 31, 64–930 Szydłowo.

§ 5

Obowiązek wybudowania plebanii oraz utrzymania kościoła parafialnego i innych obiektów parafialnych, a także personelu parafialnego, spoczywa na parafii.

§ 6

Proboszcz nowej parafii będzie używał pieczęci z wizerunkiem tytułu kościoła i napisem w otoku: Parafia Rzymskokatolicka pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Witankowie.

§ 7

Uposażenie proboszcza będą stanowić ofiary za posługi duszpasterskie oraz inne dochody przysługujące proboszczowi na podstawie powszechnego prawa kościelnego oraz prawa partykularnego I Synodu Diecezji Koszalińsko-Kołońskiej.

§ 8

Biskup Koszalińsko-Kołoński mianuje każdorazowego proboszcza zgodnie z przepisami prawa kanonicznego.

§ 9

Parafia będzie korzystać z komunalnych cmentarzy grzebalnych w Witankowie, Dobinie i Zawadzie.

§ 10

Nowa parafia będzie należała do dekanatu Wałcz.

§ 11

Tekst niniejszego dekretu należy opublikować w kościele parafialnym pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Skrzatuszu oraz we wszystkich kościołach filialnych parafii przez odczytanie w dwie najbliższe niedziele po jego otrzymaniu i wywieszenie na tablicy ogłoszeń przez okres dwóch miesięcy.

Dekret wchodzi w życie z dniem 1 sierpnia 2016 r.

Dan w Koszalinie we wspomnienie bł. Czesława

dn. 20 lipca RP 2016

Znak: LW 16 – 1/16

ks. dr Waław Łukasz
Kancierz Kurii

+ Edward Dajczak
Biskup Koszalińsko-Kołoński

DEKRET
zmiany granic parafii
pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Skrzatuszu
i pw. Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Szydłowie

Mając na uwadze racje duszpastersko-administracyjne Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej, a w szczególności dobro duchowe wiernych, po wysłuchaniu zdania zainteresowanych proboszczów, dziekana oraz Rady Kapłańskiej, niniejszym – na mocy kan. 515 § 2 KPK – postanawiam co następuje:

§ 1

Odlącam od parafii pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Skrzatuszu miejscowość **Furman** i jednocześnie **przyłączam** ją do parafii pw. Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Szydłowie.

§ 2

Z dniem wejścia w życie niniejszego dekretu, wierni mieszkający w miejscowości Furman przechodzą pod wyłączną jurysdykcję proboszcza parafii pw. Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Szydłowie.

§ 3

Tekst niniejszego dekretu należy opublikować w kościołach parafii pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Skrzatuszu i w parafii pw. Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Szydłowie przez odczytanie go w dwie najbliższe niedziele po otrzymaniu i wywieszenie na tablicy ogłoszeń tychże kościołów przez okres dwóch miesięcy.

Dekret wchodzi w życie z dniem 1 sierpnia 2016 r.

Dan w Koszalinie we wspomnienie bł. Czesława

dn. 20 lipca RP 2016

Znak: LS 4 – 8/16

ks. dr Waław Łukasz
Kancierz Kurii

+ Edward Dajczak
Biskup Koszalińsko-Kołobrzeski

DEKRET
zmiany granic parafii
pw. Najświętszej Maryi Panny Gwiazdy Morza w Ustce
i parafii pw. Najświętszego Zbawiciela w Ustce

*(dot. dekret erygujący par. pw. NMP Gwiazdy Morza w Ustce
z dnia 24.08.1990 r., znak: LU 6 – 1/90)*

§ 1

Mając na uwadze racje duszpasterskie i administracyjne parafii pw. Najświętszej Maryi Panny Gwiazdy Morza w Ustce i pw. Najświętszego Zbawiciela w Ustce, a w szczególności dobro duchowe wiernych, po wysłuchaniu zdania zainteresowanych proboszczów, dziekana oraz Rady Kapłańskiej, niniejszym – na mocy kan. 515 § 2 KPK – **postanawiam**, że w rejonie ulicy Wróblewskiego, na odcinku od ul. Grunwaldzkiej do ulicy Banacha, granica pomiędzy tymi parafiami będzie przebiegała w taki sposób, że wszystkie budynki znajdujące się po obu stronach ulicy Wróblewskiego będą należały do parafii pw. Najświętszego Zbawiciela w Ustce.

Wobec powyższego, do parafii pw. Najświętszego Zbawiciela w Ustce **zostają włączone** Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii w Ustce oraz Gimnazjum w Ustce należące dotychczas do parafii pw. Najświętszej Maryi Panny Gwiazdy Morza w Ustce.

§ 2

Tekst niniejszego dekretu należy opublikować w kościołach pw. Najświętszej Maryi Panny Gwiazdy Morza w Ustce i Najświętszego Zbawiciela w Ustce przez odczytanie go w dwie najbliższe niedziele po otrzymaniu i wywieszenie na tablicy ogłoszeń tychże kościołów przez okres dwóch miesięcy.

Dekret wchodzi w życie z dniem 1 sierpnia 2016 r.

Dan w Koszalinie we wspomnienie bł. Czesława

dn. 20 lipca RP 2016

Znak: LU 6 – 3/16

ks. dr Waław Łukasz
Kancelerz Kurii

+ Edward Dajczak
Biskup Koszalińsko-Kołobrzeski

DEKRET

zwołania II Synodu Diecezji Koszalińsko-Kołobrzesckiej

W adhortacji apostolskiej *Evangelii gaudium* o głoszeniu Ewangelii w dzisiejszym świecie papież Franciszek napisał: „Biskup powinien zawsze budzić komuniję misyjną w swoim Kościele diecezjalnym, dążąc do ideału pierwszych wspólnot chrześcijańskich, gdzie wierzących ożywiały jedno serce i jeden duch (por. Dz 4, 32). (...) W swojej misji krzewienia komunii dynamicznej, otwartej i misyjnej powinien pobudzać i starać się o dojrzałość form uczestnictwa, proponowanych w Kodeksie Prawa Kanonicznego oraz innych form dialogu duszpasterskiego, pragnąc słuchać wszystkich (...). Jednak celem tych działań nie będzie w pierwszym rzędzie organizacja kościelna, lecz realizacja misyjnego marzenia o dotarciu do wszystkich” (nr 31).

Natomiast Kongregacja ds. Biskupów przypomina, że „zgodnie z wielowiekową zasadą działalności duszpasterskiej, (...) na szczycie wszystkich diecezjalnych struktur aktywnej współpracy w zarządzaniu diecezją przez biskupa miejsce uprzywilejowane zajmuje Synod diecezjalny. Stanowi on akt władzy biskupiej, a zarazem jest przejawem komunii – wyrazem komunii hierarchicznej należącej do natury Kościoła” (Dyrektorium *Apostolorum successores* o pasterskiej posłudze biskupów, nr 167).

Idąc za tymi wskazaniem Urzędu Nauczycielskiego Kościoła, przeżywając diecezjalne obchody Jubileuszu 1050-lecia Chrztu Polski w Kołobrzegu, czyli u źródeł chrzcielnych Diecezji Koszalińsko-Kołobrzesckiej, zgodnie z przepisami Kodeksu Prawa Kanonicznego (kan. 460–462),

ZWOŁUJĘ II SYNOD DIECEZJI KOSZALIŃSKO-KOŁOBRZESKIEJ,

czyli zebranie wybranych kapłanów oraz innych wiernych Kościoła Koszalińsko-Kołobrzesckiego, którzy dla dobra całej wspólnoty diecezjalnej

będą świadczyć pomoc Biskupowi Diecezjalnemu w usłyszeniu tego, co Duch Święty mówi dzisiaj do Kościoła Koszalińsko-Kołobrzeskiego, oraz w rozpoznaniu dróg, którymi Bóg chce go prowadzić we współczesnym świecie.

Wszystkich Diecezjan proszę o zaangażowanie się w II Synod Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej, w sposób szczególny poprzez gorliwą modlitwę w jego intencji, zanoszoną do Boga w Trójcy Świętej Jedyne go za wstawiennictwem Najświętszej Maryi Panny Bolesnej, Pani Skrzatuskiej oraz Patronów naszej diecezji – św. Wojciecha i św. Maksymiliana.

Kołobrzeg, dn. 11 czerwca 2016 r.

Znak: B 15 – 1/16

ks. dr Wacław Łukasz
Kancelarz Kurii

+ Edward Dajczak
Biskup Koszalińsko-Kołobrzeski

DEKRET **ustanowienia Komisji Przygotowawczej** **II Synodu Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej**

W nawiązaniu do dekretu z dnia 11 czerwca 2016 r. (znak: B 15 – 1/16), zwołującego II Synod Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej, stosownie do postanowień Instrukcji o synodach diecezjalnych Kongregacji ds. Biskupów i Kongregacji ds. Ewangelizacji Narodów (*De synodis dioecesanis agendis instructio*) z 19 marca 1997 r. (III. B. 1), niniejszym ustanawiam Komisję Przygotowawczą II Synodu Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej w następującym składzie:

1. bp Edward Dajczak – przewodniczący
2. bp Krzysztof Zadarko
3. bp Krzysztof Włodarczyk
4. ks. Kazimierz Dullak – sekretarz
5. ks. Andrzej Hryckowian

6. ks. Jarosław Kwiecień
7. ks. Jacek Lewiński
8. ks. Waclaw Łukasz
9. ks. Radosław Mazur
10. ks. Andrzej Pawłowski (sen.)
11. ks. Tomasz Tomaszewski
12. ks. Wojciech Wójtowicz
13. p. Irena Hanus
14. p. Jacek Krzyżanowski

Zadaniem tej Komisji będzie świadczenie pomocy Biskupowi Diecezjalnemu, zwłaszcza w sprawach dotyczących organizacji i przygotowania Synodu, jak również w opracowaniu regulaminu Synodu, w określeniu pytań, które mają być rozważane podczas obrad, a także w wyznaczaniu uczestników Synodu.

Prace Komisji powierzam opiece Najświętszej Maryi Panny Bolesnej, Pani Skrzatuskiej oraz wstawiennictwu Patronów diecezji – św. Wojciecha i św. Maksymiliana. Wszystkim jej członkom życzę światła Ducha Świętego i z serca błogosławię.

Kołobrzeg, dn. 11 czerwca 2016 r.

Znak: B 15 – 2/16

ks. dr Waclaw Łukasz
Kanclerz Kurii

+ Edward Dajczak
Biskup Koszalińsko-Kołobrzeski

Koszalin, 15 września 2016 r.
Znak: B 15 – 3/16

Przewielebny Ksiądz
dr Tomasz TOMASZEWSKI
KOSZALIN

DEKRET

W nawiązaniu do dekretu zwołania II Synodu Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej z dnia 11 czerwca 2016 r. (znak: B 15 – 1/16) i dekretu ustanowienia Komisji Przygotowawczej II Synodu Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej z dnia 11 czerwca 2016 r. (znak: B 15 – 2/16), stosownie do wskazań Instrukcji o synodach diecezjalnych Kongregacji ds. Biskupów i Kongregacji ds. Ewangelizacji Narodów (*De synodis dioecesanis agendis instructio*) z 19 marca 1997 r. (III. B. 1), z dniem 1 października 2016 r. **mianuję** Księdza **Sekretarzem II Synodu Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej**, zlecając równocześnie kierowanie Sekretariatem Synodu. Szczegółowy zakres obowiązków Sekretarza i zadania Sekretariatu zostaną określone w Regulaminie Synodu.

Powierzam Księdza opiece Najświętszej Maryi Panny Bolesnej, Pani Skrzatuskiej oraz wstawiennictwu Patronów diecezji – św. Wojciecha i św. Maksymiliana. Życzę światła Ducha Świętego i z serca błogosławię.

ks. dr Wacław Łukasz
Kancelarz Kurii

+ Edward Dajczak
Biskup Koszalińsko-Kołobrzeski

ZARZĄDZENIE
w sprawie odmawiania „Modlitwy za diecezję”
we wszystkich kościołach i kaplicach
diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej

W nawiązaniu do mojego „Listu Pasterskiego zachęcającego do pogłębienia życia modlitewnego w czasie trwania II Synodu Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej”, niniejszym zobowiązuję Księży Proboszczów do wprowadzenia zwyczaju odmawiania we wszystkich kościołach i kaplicach diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej „Modlitwy za diecezję” w następującym brzmieniu:

*Panie Boże, dziękujemy Ci
za nasz koszalińsko-kołobrzeski Kościół.
W nim Ciebie wyznajemy i uwielbiamy.
Daj żywą wiarę i miłość mojej rodzinie,
naszej parafii i całej diecezji.
Zjednocz wszystkich na modlitwie i przy eucharystycznym stole.
Powołuj i umacniaj głoszących Ewangelię.
Spójrz miłosiernie na chorych, bezrobotnych
zagubionych duchowo.
Maryjo, nasza Skrzatuska Pani,
święci Wojciechu i Maksymilianie,
módlcie się za nami. Amen.*

„Modlitwę za diecezję” należy odmawiać przed błogosławieństwem kończącym Eucharystię (przed modlitwą do św. Michała Archanioła).

Dan w Koszalinie w Święto św. Mateusza, Apostoła i Ewangelisty
dn. 21 września 2016 r.
Znak: B 23 – 6/16

ks. dr Wacław Łukasz
Kancelarz Kurii

+ Edward Dajczak
Biskup Koszalińsko-Kołobrzeski

ZWOLNIENIA I NOMINACJE

zwolnieni

z obowiązków wikariusza:

- 31.07.2016 ks. Wojciech Szulczewski z parafii pw. Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny w Połczynie-Zdroju
- 31.07.2016 ks. Sebastian Przybyła z parafii pw. św. Brata Alberta w Bornem Sulnowie
- 31.07.2016 ks. Dawid Hamrol z parafii pw. Niepokalanego Poczęcia NMP w Koszalinie
- 31.07.2016 ks. Tomasz Szewczyk z parafii pw. Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Świdwinie
- 21.08.2016 ks. Arkadiusz Jędrasik z parafii pw. św. Stanisława Kostki w Sianowie
- 21.08.2016 ks. Dariusz Kasiński z parafii pw. Narodzenia NMP w Szczecinku
- 21.08.2016 ks. Marcin Wolanin z parafii pw. Najświętszego Serca Jezusowego w Słupsku
- 21.08.2016 ks. Andrzej Jarzyna z parafii pw. św. Antoniego w Sławnie
- 21.08.2016 ks. Mariusz Rzędzian z parafii pw. św. Józefa Oblubieńca Najświętszej Maryi Panny w Pile
- 21.08.2016 ks. Emil Siemaszko z parafii pw. Najświętszej Maryi Panny Królowej Różańca Świętego w Słupsku
- 21.08.2016 ks. Grzegorz Toporkiewicz z parafii pw. Miłosierdzia Bożego w Wałczu
- 21.08.2016 ks. Dariusz Więcek z parafii pw. św. Jacka w Słupsku

- 21.08.2016 ks. Marcin Wiśniowski z parafii pw. Ducha Świętego w Koszalinie
- 21.08.2016 ks. Zbigniew Olkowski z parafii pw. Zmartwychwstania Pana Naszego Jezusa Chrystusa w Miastku
- 21.08.2016 ks. Andrzej Szewczyk z parafii pw. NMP Królowej Różańca Świętego w Słupsku
- 21.08.2016 ks. Dariusz Rybiński z parafii pw. Niepokalanego Poczęcia NMP w Mirosławcu
- 21.08.2016 ks. Mirosław Przybyłek z parafii pw. św. Stanisława w Pile
- 21.08.2016 ks. Rafał Pernal z parafii pw. Ducha Świętego w Koszalinie
- 21.08.2016 ks. Wojciech Nowotarski z parafii pw. św. Kazimierza w Koszalinie
- 21.08.2016 ks. Adam Nowak z parafii pw. MB Królowej Polski w Kaliszu Pomorskim
- 21.08.2016 ks. Sebastian Maciuszko z parafii pw. Narodzenia NMP w Koczale
- 21.08.2016 ks. Piotr Łowicki z parafii pw. NMP Wspomożenia Wiernych w Miastku
- 21.08.2016 ks. Norbert Kwieciński z parafii pw. NMP Królowej Polski w Białym Borze
- 21.08.2016 ks. Arkadiusz Jędrasik z parafii pw. św. Stanisława Kostki w Sianowie
- 21.08.2016 ks. Konrad Gruda z parafii pw. św. Józefa w Połczynie-Zdroju
- 21.08.2016 ks. Robert Górski z parafii pw. Matki Bożej Saletyńskiej w Trzciance

- 21.08.2016 ks. Przemysław Gracek z parafii pw. Narodzenia NMP w Szczecinku
- 21.08.2016 ks. Dawid Fuławka z parafii pw. św. Maksymiliana w Słupsku
- 21.08.2016 ks. Damian Derdziński z parafii pw. Wniebowzięcia NMP w Kołobrzegu
- 30.08.2016 ks. Bogusław Płocharski z parafii pw. św. Wojciecha w Koszalinie
- 31.08.2016 ks. Krzysztof Szkubera CR z parafii pw. Wniebowzięcia NMP w Złocięncu

z obowiązków proboszcza:

- 30.06.2016 o. Stanisław Piankowski OFMConv z parafii pw. Matki Bożej Częstochowskiej w Darłowie
- 31.07.2016 ks. Roman Gałka z parafii pw. MB Królowej Polski w Śmiechowie
- 31.07.2016 ks. Antoni Tofil z parafii pw. Niepokalanego Poczęcia NMP w Koszalinie
- 31.07.2016 ks. Dariusz Szyba z parafii pw. MB Szkaplerznej w Szczeglinie
- 31.07.2016 ks. Jerzy Ruszkowski, junior z parafii pw. Nawiedzenia NMP w Tarnówce
- 31.07.2016 ks. Andrzej Malczyński z parafii pw. Wniebowzięcia NMP w Skrzatuszu
- 31.07.2016 ks. Krzysztof Kowal z parafii pw. św. Marcina Biskupa z Tours w Gwieździnie
- 31.07.2016 ks. Dariusz Jastrząb z parafii pw. Miłosierdzia Bożego w Pile
- 31.07.2016 ks. Andrzej Dubel z parafii pw. Niepokalanego Poczęcia NMP w Dretyniu

- 31.07.2016 ks. Mariusz Bąk z parafii pw. MB Różańcowej w Jędrzejewie
- 31.07.2016 ks. Bolesław Czapor z parafii Matki Bożej Królowej Polski w Kaliszu Pomorskim
- 31.07.2016 ks. Andrzej Matyjaszek z parafii pw. Narodzenia NMP w Sypniewie
- 31.07.2016 ks. Władysław Nowicki z parafii pw. św. Stanisława Kostki w Pile
- 31.07.2016 ks. Józef Oleski z parafii pw. Narodzenia NMP w Koczale
- 31.07.2016 ks. Andrzej Rother z parafii pw. św. Andrzeja Boboli w Gościnie
- 31.07.2016 ks. Artur Traczewski CR z parafii pw. św. Wojciecha w Wierzchowie

z obowiązków rezydenta:

- 31.07.2016 ks. Wacław Grądalski z parafii pw. Wniebowzięcia NMP w Skrzatuszu

z obowiązków wicedziekana:

- 31.07.2016 ks. Andrzej Hryckowian z dekanatu Koszalin

z obowiązków ojca duchownego:

- 12.08.2016 ks. Piotr Pękul z Wyższego Seminarium Duchownego w Koszalinie

z obowiązków kapelana:

- 20.08.2016 ks. Ireneusz Żejmo z Regionalnego Szpitala w Kołobrzegu

z obowiązków dyrektora:

21.08.2016 ks. Roman Maziec z Ośrodka Charytatywnego dla Dzieci i Młodzieży pw. Aniołów Stróżów w Kołobrzegu

12.08.2016 ks. Jerzy Knap z ośrodka wczasowego „Pleśna Park” w Pleśnej

z obowiązków sekretarza Biskupa Diecezjalnego oraz notariusza Kurii Biskupiej Koszalińsko-Kołobrzeszkiej:

31.07.2016 ks. Rafał Zabłoński

z obowiązków diecezjalnego moderatora Ruchu Światło-Życie i z kierowania Centrum Ruchu Światło-Życie Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeszkiej w Koszalinie:

21.08.2016 ks. Tomasz Tomaszewski

mianowani

wikariuszem:

1.07.2016 ks. Michał Gołębiowski SDS w parafii pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Krzyżu Wielkopolskim

1.08.2016 o. Piotr Ratajczak w parafii pw. św. Maksymiliana Kolbego w Słupsku

1.09.2016 o. Maciej Talewski OFMConv w parafii pw. Podwyższenia Świętego Krzyża w Kołobrzegu

1.09.2016 o. Marek Kordecki CSRS w parafii pw. Ducha Świętego w Szczecinku

1.09.2016 ks. Tomasz Sułkowski CR w parafii pw. Wniebowzięcia NMP w Złocięcu

- 2.08.2016 ks. ppor. rez. Łukasz Siedlecki w parafii pw. św. Marcina w Koszalinie
- 22.08.2016 ks. Arkadiusz Jędrasik w parafii pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Kołobrzegu
- 22.08.2016 ks. Patryk Wojcieszak w parafii pw. św. Brata Alberta w Bornem Sulinowie
- 22.08.2016 ks. Mateusz Szczepański w parafii pw. Miłosierdzia Bożego w Szczecinku
- 22.08.2016 ks. Wojciech Pawlak w parafii pw. św. Kazimierza w Koszalinie
- 22.08.2016 ks. Przemysław Pobiega w parafii pw. św. Józefa Oblubieńca Najświętszej Maryi Panny w Połczynie-Zdroju
- 22.08.2016 ks. Dariusz Kasiński w parafii pw. Zmartwychwstania Pana Naszego Jezusa Chrystusa w Drawsku Pomorskim
- 22.08.2016 ks. Jacek Dziadosz w parafii pw. św. Stanisława Kostki w Pile
- 22.08.2016 ks. Roman Maziec w parafii pw. Najświętszego Serca Jezusowego w Słupsku
- 22.08.2016 ks. Piotr Pękul w parafii pw. Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny w Koszalinie
- 22.08.2016 ks. Andrzej Popiołek w parafii pw. Matki Bożej Królowej Polski w Kaliszu Pomorskim
- 22.08.2016 ks. Mariusz Rzędzian w parafii pw. św. Jacka w Słupsku
- 22.08.2016 ks. Emil Siemaszko w parafii pw. św. Józefa Oblubieńca Najświętszej Maryi Panny w Pile

- 22.08.2016 ks. Grzegorz Toporkiewicz w parafii pw. Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Świdwinie
- 22.08.2016 ks. Dariusz Więcek w parafii pw. Narodzenia Najświętszej Maryi Panny w Szczecinku
- 22.08.2016 ks. Marcin Wiśniowski w parafii pw. Niepokalanego Poczęcia NMP w Mirosławcu
- 22.08.2016 ks. Zbigniew Olkowski w parafii pw. Najświętszej Maryi Panny Wspomożenia Wiernych w Miastku
- 22.08.2016 ks. Andrzej Szewczyk w parafii pw. Narodzenia NMP w Koczale
- 22.08.2016 ks. Dariusz Rybiński w parafii pw. Ducha Świętego w Koszalinie
- 22.08.2016 ks. Mirosław Przybyłek w parafii pw. Niepokalanego Poczęcia NMP w Połczynie-Zdroju
- 22.08.2016 ks. Rafał Pernal w parafii pw. Niepokalanego Poczęcia NMP w Połczynie-Zdroju
- 22.08.2016 ks. Wojciech Nowotarski w parafii pw. NMP Królowej Różańca Świętego w Słupsku
- 22.08.2016 ks. Adam Nowak w parafii pw. NMP Królowej Polski w Białym Borze
- 22.08.2016 ks. Sebastian Maciuszko w parafii pw. św. Mikołaja w Wałczu
- 22.08.2016 ks. Piotr Łowicki w parafii pw. MB Saletyńskiej w Trzciance
- 22.08.2016 ks. Norbert Kwieciński w parafii pw. Wniebowzięcia NMP w Kołobrzegu
- 22.08.2016 ks. Arkadiusz Jędrasik w parafii pw. Najświętszej Maryi Panny Gwiazdy Morza w Ustce
- 22.08.2016 ks. Konrad Gruda w parafii pw. Miłosierdzia Bożego w Wałczu

- 22.08.2016 ks. Robert Górski w parafii pw. NMP Królowej Różańca Świętego w Słupsku
- 22.08.2016 ks. Przemysław Gracek w parafii pw. Ducha Świętego w Koszalinie
- 22.08.2016 ks. Dawid Fuławka w parafii pw. Narodzenia NMP w Szczecinku
- 22.08.2016 ks. Damian Derdziński w parafii pw. św. Antoniego w Sławnie
- 22.08.2016 ks. Dawid Hamrol w parafii pw. św. Kazimierza w Koszalinie
- 31.08.2016 ks. Zbigniew Werra w parafii pw. św. Wojciecha w Koszalinie
- 31.08.2016 ks. Bogusław Płocharski w parafii pw. Najświętszej Maryi Panny Wspomożenia Wiernych w Miastku

proboszczem:

- 1.07.2016 o. Paweł Kaczmarski OFMConv w parafii pw. Podwyższenia Świętego Krzyża w Kołobrzegu
- 1.07.2016 o. Wiesław Przybysz OFMConv w parafii pw. Matki Bożej Częstochowskiej w Darłowie
- 1.07.2016 o. Stanisław Piankowski OFMConv w parafii pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Koszalinie
- 1.08.2016 ks. Jerzy Knap w parafii pw. Nawiedzenia Najświętszej Maryi Panny w Tarnówce
- 1.08.2016 ks. Wojciech Szulczewski w parafii pw. Matki Bożej Królowej Polski w Śmiechowie
- 1.08.2016 ks. Roman Gałka w parafii pw. MB Szkaplerznej w Szczeglinie

- 1.08.2016 ks. Antoni Tofil w parafii pw. św. Stanisława Kostki w Pile
- 1.08.2016 ks. Dariusz Szyba w parafii pw. MB Różańcowej w Jędrzejewie
- 1.08.2016 ks. Kazimierz Serafin w parafii pw. Matki Bożej Królowej Polski w Kaliszu Pomorskim
- 1.08.2016 ks. Jerzy Ruszkowski, junior w parafii pw. Niepokalanego Poczęcia NMP w Dretyniu
- 1.08.2016 ks. Andrzej Malczyński w parafii pw. Narodzenia NMP w Koczale
- 1.08.2016 ks. Krzysztof Kowal w parafii pw. Miłosierdzia Bożego w Pile
- 1.08.2016 ks. Dariusz Jastrząb w parafii Niepokalanego Poczęcia NMP w Koszalinie
- 1.08.2016 ks. Waclaw Grądalski w parafii pw. Wniebowzięcia NMP w Skrzatuszu
- 1.08.2016 ks. Andrzej Dubel w parafii pw. św. Andrzeja Boboli w Gościnie
- 1.08.2016 ks. Mariusz Bąk w parafii pw. Narodzenia NMP w Sypniewie
- 1.08.2016 ks. Tomasz Szewczyk w parafii pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Witankowie
- 1.08.2016 ks. Dariusz Szczeciński CR w parafii pw. św. Wojciecha w Wierzchowie

do pomocy duszpasterskiej:

- 1.04.2016 ks. Michał Mejer SDB w parafii pw. Świętej Rodziny w Pile
- 1.09.2016 ks. Daniel Nowocień SDB w parafii pw. Świętej Rodziny w Pile

22.08.2016 ks. Zbigniew Werra w parafii pw. św. Ignacego z Loyoli w Koszalinie

22.08.2016 ks. Krzysztof Korniak w parafii pw. Niepokalanego Poczęcia NMP w Koszalinie

dziekanem:

1.09.2016 ks. Ryszard Ryngwelski w dekanacie Piła

1.09.2016 ks. Andrzej Hryckowian w dekanacie Koszalin

wicedziekanem:

1.09.2016 o. Stanisław Piankowski OFMConv w dekanacie Koszalin

15.09.2016 o. Paweł Kaczmarski OFMConv w dekanacie Kołobrzeg

kapelanem:

1.09.2016 ks. Tadeusz Wilk w Regionalnym Szpitalu w Kołobrzegu

1.09.2016 ks. Marian Mordarski MS w Domu Opieki Społecznej w Trzciance, 64-980 Trzcianka, ul. 27 stycznia 41

15.09.2016 ks. Mariusz Kołaciński w Domu Pogodnej Starości Teresa Orsini w Nowych Bielicach

10.09.2016 ks. Dawid Andryszczak w Szpitalu w Szczecinku Sp. z o.o., ul. Kościuszki 38

dyrektorem:

13.08.2016 ks. Wojciech Szulczewski w ośrodku wczasowym „Pleśna Park” w Pleśnej

22.08.2016 ks. Marcin Wolanin w Ośrodku Charytatywnym dla Dzieci i Młodzieży pw. Aniołów Stróżów w Kołobrzegu

przeniesieni w stan spoczynku:

1.08.2016 ks. Bolesław Czapor z parafii pw. Matki Bożej Królowej Polski w Kaliszu Pomorskim

1.08.2016 ks. Andrzej Matyjasek z parafii pw. Narodzenia NMP w Sypniewie

1.08.2016 ks. Władysław Nowicki z parafii pw. św. Stanisława Kostki w Pile

1.08.2016 ks. Józef Oleski z parafii pw. Narodzenia NMP w Koczale

skierowani na urlop zdrowotny:

1.08.2016 ks. Andrzej Rother (bezterminowo)

1.08.2016 ks. Rafał Zabłoński (bezterminowo)

sekretarzem Biskupa Diecezjalnego oraz notariuszem Kurii Biskupiej Koszalińsko-Kołobrzeskiej:

1.08.2016 ks. Sebastian Przybyła

diecezjalnym moderatorem Ruchu Światło-Życie i do kierowania Centrum Ruchu Światło-Życie Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej w Koszalinie:

22.08.2016 ks. Dawid Hamrol

diecezjalną referentką zakonną w Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej:

28.09.2016 s. Gabriela Olecka SAC

sekretarzem II Synodu Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej:

1.10.2016 ks. Tomasz Tomaszewski

prezesem Zarządu Parafialnego Oddziału Akcji Katolickiej w parafii pw. św. Stanisława Kostki w Sianowie:

14.09.2016 Ryszard Sobczyński

II. LISTY, HOMILIE I WYSTĄPIENIA

KOMUNIKAT

**biskupa diecezjalnego zapraszający
na Diecezjalną Pielgrzymkę Rodzin
do Sanktuarium Matki Bożej Trzykroć Przedziwnej
na Górze Chełmskiej w Koszalinie**

Drodzy Diecezjanie, Siostry i Bracia! Drogie Rodziny!

Już dziś pragnę Was z serca zaprosić na nasze wspólne spotkanie rodzin, na Górę Chełmską w Koszalinie.

Chciałbym przytoczyć piękne słowa, wypowiedziane przez Papieża Franciszka w Częstochowie, na Jasnej Górze, 28 lipca tego roku:

„Bóg jest konkretny, komunikuje się z ludźmi, spędzając z nimi czas i to w konkretnych sytuacjach. Historia Waszego narodu uformowana jest przez Ewangelię, Krzyż i wierność Kościołowi, była świadkiem pozytywnego wpływu autentycznej wiary, przekazywanej z rodziny do rodziny, z ojca na syna, a zwłaszcza przez matki i babcie, którym trzeba bardzo dziękować. Przede wszystkim mogliście namacalnie dotknąć konkretnej i przezornej czułości Matki wszystkich, której przybyłem tutaj oddać cześć jako pielgrzym, a którą pozdrowiliśmy w Psalmie jako «chlubę naszego narodu»” (Jdt 15, 9).

Właśnie dlatego, co roku chcemy się spotykać u Matki, aby każda rodzina naszej diecezji mogła zobaczyć, że są ludzie myślący podobnie, nie wstydzący się swojej wiary oraz tego, że wciąż poszukują Boga.

Zapraszam wszystkie małżeństwa i rodziny na Górę Chełmską, do Sanktuarium Matki Bożej Trzykroć Przedziwnej. W dniu 15 sierpnia, w uroczystość Wniebowzięcia NMP, będziemy wspólnie trwali na modlitwie. Hasłem tegorocznej pielgrzymki niech staną się znamienne słowa: „Miłosierdzie szukające rodziny”.

Pielgrzymka rozpocznie się o godz. 9:30 nabożeństwem różańcowym, natomiast o godz. 12:00 odprawiona zostanie uroczysta Eucharystia, którą wraz z biskupami i kapłanami oraz zaproszonym bp. Damianem Brylem z Poznania ofiarujemy Bogu, prosząc we wszystkich sprawach, które nosicie w swoim sercu, a które często spędzają sen z waszych powiek.

Po Eucharystii czeka nas wspólna zabawa na stadionie, czyli festyn rodzinny oraz atrakcyjne zabawy dla dzieci i całych rodzin.

Na trud pielgrzymowania i na radosne spotkanie na Górze Chełmskiej z serca błogosławię!

+ Edward Dajczak
Biskup Koszalińsko-Kołobrzeski

Koszalin, dn. 6 sierpnia 2016 roku
Znak: B23 – 4/16

ZAPROSZENIE

na Diecezjalne Spotkanie Młodych oraz Diecezjalną Pielgrzymkę do Skrzatusza

Kochani Diecezjanie!

W naszych sercach żywe jest jeszcze doświadczenie piękna i mocy wspólnoty młodych ludzi, którzy przyjechali na Świątowe Dni Młodzieży do naszej diecezji, a potem do Krakowa. Zobaczyliśmy, jak wyjątkową Bożą moc ma wspólnota zebrana w imię Jezusa i otwarta w modlitwie na Jego łaskę. To bycie razem daje poczucie obecności Boga, który pozwala nam się poznać. W piękny sposób pokazał nam to Papież Franciszek, który na Jasnej Górze zaprosił nas do relacji z Bogiem poprzez Maryję, która jest *Matką i służebnicą*.

Wsluchując się w głos Papieża i żywo myśląc o naszej diecezjalnej wspólnotce, zapraszam Was na pielgrzymkę do Matki Skrzatuskiej, którą będziemy przeżywać w Roku Miłosierdzia. Ten Rok Miłosierdzia Ojciec Święty ogłosił dlatego, że *ludzkość jest poraniona i nosi głębokie rany. Nie wie, jak je uleczyć albo sądzi, że uleczenie ich jest niemożliwe* (Papież Franciszek). Dlatego do Skrzatuskiej Pani z coraz większą ufnością wołamy: Matko miłości zranionej i Matko naszej nadziei, wstawiaj się za nami! Matko prowadź nas do Boga, dawaj nam Jezusa, który uzdrowi w nas to, co słabe i grzeszne i da nam nadzieję, *która zawieść nie może*.

Z tą nadzieją zapraszam Was do Skrzatusza, gdzie od XVI wieku ludzie nieustannie doświadczają cudów przywracania zdrowia duszy i ciała, odzyskują nadwątloną lub utraconą nadzieję, doświadczają bliskości Jezusa i cieszą się wiarą, która rodzi się na nowo.

Drodzy Diecezjanie!

W ciszy Sanktuarium Matki Bożej Bolesnej – Pani Skrzatuskiej powiedzmy Bogu to, co nosimy w sercu. Jeszcze raz ser-

decznie proszę, spotkajmy się w Skrzatuszu, by ożywić ducha modlitwy w naszej diecezji. Kochani Diecezjanie, dziękuję Wam serdecznie za każdą złożoną dziś ofiarę na Sanktuarium Skrzatuskie i proszę, módlcie się w intencji pielgrzymki i trwającego II Synodu Diecezjalnego. Na sobotę 17. września zapraszam młodzież od godz. 13:00, a na niedzielę 18. września od godz. 10:00 wszystkich dorosłych i dzieci.

Niech Bóg Was wspiera i Wam błogosławi.

+ Edward Dajczak
Biskup Koszalińsko-Kołobrzeski

Koszalin, dn. 7 września 2016 r.

Znak: B 23 – 4/16

LIST PASTERSKI
biskupa diecezjalnego zachęcający do pogłębienia
życia modlitewnego w czasie trwania
II Synodu Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej

Siostry i Bracia, Kochani Diecezjanie!

W minioną sobotę i niedzielę uczestniczyliśmy w diecezjalnej pielgrzymce do naszej *Pani Skrzatuskiej, Matki miłości zranionej i naszej nadziei*. Doświadczyliśmy tam łaski bliskości Jezusa i Maryi oraz radości wspólnie wyznawanej wiary. Poprowadzeni przez Maryję pod Krzyż po raz kolejny przeżywaliśmy dar wielkiej miłości Jezusa, dającego nam swój pokój i czekającego na nasze nawrócenie, które jest ukoronowaniem nadziei Boga. W modlitewnym klimacie odkrywaliśmy również wielką wartość diecezjalnej wspólnoty zjednoczonej obecnością Boga pośród nas. Podczas sobotniego i niedzielnego spotkania swoją modlitwę do Maryi – Pani Skrzatuskiej wyszeptwały tysiące wiernych.

W czasie tej pielgrzymki uroczyście rozpoczęliśmy ważny czas dla naszej diecezji – czas modlitwy za trwający synod. Delegatom każdej parafii przekazane zostały teksty *Modlitwy za diecezję* z prośbą o jej kontynuowanie, zarówno w modlitwie osobistej, jak i wspólnotowej, w każdym naszym kościele.

Siostró i Bracie! Dzisiaj zwracam się do każdej i każdego z Was z prośbą o wspólne zamyślenie nad charakterem i celem tej właśnie modlitwy. Chcę przez ten list zachęcić nas do modlitwy osobistej, dotyczącej naszego życia i do wspólnej modlitwy nas tworzących diecezję koszalińsko-kołobrzeską.

Modlić się, to znaczy oczekiwać Boga, który przybywa. Modlitwa osobista jest miejscem spotkania Bożej łaski i ludzkiego pragnienia. Bóg przychodzi do nas wiedziony miłością. Przychodzi nie tylko w chwilach dla nas dobrych, kiedy otwartym sercem jesteśmy gotowi Go przyjąć. On nie opuszcza nas również w godzinie błędu, pustki, w przegranej i w grzechu. Idzie z nami w nasze najbardziej bolesne doświadczenia, bierze na siebie owoc naszej ludzkiej słabości i mocą podarowanej nam miłości uzdalnia do nawrócenia, do podjęcia na nowo prawego życia, i przywraca nam ludzką twarz.

Dlatego brak czasu na modlitwę i zredukowanie jej w naszym życiu do niebezpiecznego minimum, pozbawia człowieka mocnej nadziei na możliwość powstawania i zaczynania od nowa. Stwarza w nas niebezpieczny stan ducha, na który wskazuje Ojciec Święty Franciszek, mówiąc, iż współczesny człowiek ma tak głębokie rany, że nie wierzy już w to, by mogły one zostać uzdrowione, a przez to wydaje mu się, że nie ma już w jego życiu Miłości Jezusa, tej cierplivej, łagodnej, podnoszącej i uzdalniającej również do przebaczenia i pojednania z bliźnim.

Prawdę o tym, że modlitwa prowadzi do przebaczenia, dobrze tłumaczy piękna scena z *Dziejów Apostolskich*, która pokazuje nam nawrócenie Szawła – prześladowcy Kościoła. Jezus, zaraz po tym jak objawia się Szawłowi w drodze do Damaszku, w proces

przemiany jego niespokojnego serca angażuje swój młody Kościół. Wysłała do Szawła Ananiasza, jednego z tych uczniów, którego Szaweł miał aresztować i by się nie bał, uspokaja go jednym krótkim zdaniem: „Szaweł (...) modli się w tej chwili” (Dz 9,11). Modlący się Ananiasz i modlący się Szaweł – niedawny prześladowca, spotykają się w Chrystusie. To dzięki tej modlitwie Ananiasz ma odwagę powiedzieć do swojego prześladowcy: *Szawle, bracie!* Modlący się człowiek w swoim sercu odkrywa Boga, staje się łagodniejszy i nabiera mocy do pojednania.

To rozważanie chcę uzupełnić mocnym wezwaniem przekazanym nam dzisiaj przez św. Pawła: „Walcz w dobrych zawodach o wiarę, zdobywaj życie wieczne: do niego zostałeś powołany (...). Nakazuję (tobie) w obliczu Boga, (...) ażebyś zachował przykazanie (nieskalane, bez zarzutu), aż do objawienia się naszego Pana, Jezusa Chrystusa” (1 Tm 6, 12–13a.14).

Te słowa Apostoła musimy odebrać jako wielki akt mobilizacyjny! Dlatego zapraszam Wszystkich do częstszej modlitwy i do odkrywania jej mocy. Z Bogiem łatwiej jest przeżywać trudności dnia codziennego – radości i smutki. Niestety poważnym problem współczesnego człowieka jest oderwanie jego życia od modlitwy i brak autentycznej wiary w modlitwę i w to, co ona wyraża. Takiego kryzysu wiary doświadczamy również w naszej diecezji i należy do niego bez wątpienia także, a może przede wszystkim, kryzys modlitwy, czyli brak modlitwy w życiu codziennym. Tak, Siostrzy i Bracie – potrzeba nam odnowienia życia modlitwy! Odkryjmy, proszę, na nowo, że modlitwa jest w życiu chrześcijanina wyjątkowo ważna, że jednoczy nas we wspólnocie, w której możemy razem uwielbiać Boga, umacniać naszą wiarę i wzajemnie się za siebie modlić.

W tym kontekście proszę – wpiszmy w swoją codzienność modlitwę za diecezję. W czasie trwania synodu wyrażmy troskę i wspierajmy modlitwą ten ważny dla diecezji czas. Jeżeli z głęboką wiarą, odpowiedzialnie, dla dobra kolejnych pokoleń uczniów

Jezusa, mamy przez trwający synod uważnie i pokornie, razem wsłuchać się w głos Boga, mówiącego dzisiaj do nas, to jest to możliwe tylko w klimacie wielkiej modlitwy. Pomocą w przeżywaniu tej modlitwy są przygotowane obrazki z wizerunkiem naszej Pani Skrzatuskiej, które możecie zabrać dzisiaj z kościoła. Proszę, sięgajcie często do tej modlitwy, niech ona prowadzi nas do jeszcze większej zażyłości z Bogiem. Zawarta jest w niej prośba za nasze rodziny, parafie, powołanych, za cierpiących i bezrobotnych i tych, którzy zagubili się duchowo.

We wszystkich parafiach naszej diecezji odbywają się w każdy czwartek adoracje Najświętszego Sakramentu, które pozwalają nam spotkać się z Bogiem twarzą w twarz. Zapraszam do trwania razem przed Tym, Który chce słuchać. To bycie przy Bogu prowadzi do unikania grzechu i uczestnictwa w sakramentach. Niech mamy i ojcowie modlą się za dzieci, dzieci za rodziców, mężowie za żony i żony za mężów, niech babcie i dziadkowie modlą się za wnuki, niech osoby samotne modlą się za nas wszystkich! Wszyscy módlmy się za diecezję, którą wspólnie tworzymy!

Kochani Diecezjanie! Zwołałem synod, bo czasy, w których żyjemy, potrzebują ożywienia przez Ducha Bożego. Synod jest naszą nadzieją – musimy wsłuchiwać się w głos Boga mówiącego do swojej części Kościoła, jaką jest nasza diecezja. Synod jest wspólną odpowiedzialnością za naszą wiarę i wiarę przyszłych pokoleń. Jest on także ważnym pytaniem: Kościele Koszalińsko-Koło-brzeski, gdzie jesteś dzisiaj i dokąd zmierzasz?

Już dziś dziękuję za podjęty trud modlitwy za diecezję, za trwający synod i z serca Wam wszystkim błogosławię,

+ Edward Dajczak
Biskup Koszalińsko-Koło-brzeski

Koszalin, dn. 21 września 2016 roku
Znak: B 23 – 5/16

PODZIĘKOWANIE **za pielgrzymowanie do Skrzatusza**

Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus!

Trwając w klimacie radości z okazji naszej Diecezjalnej Pielgrzymki do Skrzatusza, bardzo serdecznie dziękuję Kustoszo-
wi Sanktuarium, Księdzu Wikariuszowi, Siostram Uczennicom Krzyża, Przewielebnym Księżom, Seminarium Duchownemu, Siostram Zakonnym, Katechetom, Caritas, Dyrektorowi Ośrodka Caritas w Ostrowcu, Kurii Biskupiej, Szkole Nowej Ewangelizacji, Diecezjalnej Diakonii Muzycznej „Tyle Dobrego”, mediom – szczególnie koszalińskiej redakcji „Gościa Niedzielnego” oraz Telewizji Internetowej „Dobre Media”, harcerkom i harcerzom z ZHR, młodzieży KSM i Ruchu Światło-Życie, wspólnocie Cenacolo, wolontariuszom, władzom lokalnym oraz służbom porządkowym i medycznym za zaangażowanie w przygotowanie Diecezjalnego Spotkania Młodych i Diecezjalnej Pielgrzymki do Skrzatusza.

Sobotnie i niedzielne spotkania, które zgromadziły wiele tysięcy uczestników były możliwe dzięki zaangażowaniu bardzo wielu kapłanów, osób konsekrowanych, katechetów i świeckich, którzy towarzyszyli wiernym. Bardzo Wam wszystkim dziękuję za tę usługę. Jestem wdzięczny wszystkim, którzy w jakikolwiek sposób zaangażowali się w piękno liturgii i sprawy organizacyjne. Bóg zapłać!

Niech Matka Boża Bolesna – Pani Skrzatuska otacza wszystkich Diecezjan swoją opieką i wyprasza potrzebne łaski.

Z pasterskim błogosławieństwem
bp Edward Dajczak

Koszalin, dn. 22 września 2016 r.

III. KALENDARIUM POSŁUGI BISKUPA DIECEZJALNEGO

LIPIEC

4 lipca

- Msza św. dla pielgrzymów VII Diecezjalnej Pielgrzymki Rowerowej na Jasną Górę – Skrzatusz

25 lipca

- Msza Posłania dla młodzieży udającej się na ŚDM do Krakowa – Skrzatusz

27–30 lipca

- Światowe Dni Młodzieży

SIERPIEŃ

6 sierpnia

- odpust w parafii Mielno

14 sierpnia

- odpust w parafii pw. św. Maksymiliana Kolbego – Darłówko
- odpust w parafii pw. św. Maksymiliana Kolbego – Słupsk

15 sierpnia

- 20. Diecezjalna Pielgrzymka Rodzin na Górę Chełmską

16 sierpnia

- Msza św. dla pielgrzymów idących do Myśliborza – katedra

22 sierpnia

- Msza św. dla Odnowy w Duchu Świętym – CEF

24 sierpnia

– Msza św. dla pielgrzymów – Myślibórz

28 sierpnia

– Msza św. dla „Solidarności” – katedra

29 sierpnia

– konferencja rejonowa dla duchowieństwa – WSD

30 sierpnia

– konferencja rejonowa dla duchowieństwa – Piła, parafia
pw. św. Jana Bosko

WRZESIEŃ**4 września**

– wizytacja w parafii Gwieździn

5 września

– spotkanie biskupów metropolii szczecińsko-
kamieńskiej w Zielonej Górze

10 września

– spotkanie z liderami grup młodzieżowych – katedra

11–12 września

– wizytacja w parafiach Brzezie i Drzonowo

14 września

– odpust i poświęcenie wieży w kościele parafialnym w Bińczu

16 września

– Msza św. w intencji Sybiraków – katedra

17 września

- Czuwanie Młodych – Skrzatusz

18 września

- główne uroczystości diecezjalnego odpustu w Skrzatuszu

20 września

- Konferencja o Miłosierdziu – Gorzów, katedra

22 września

- Otwarta Konferencja Teologów Fundamentalnych – WSD
- spotkanie dla osób, które przyjęły młodzież przed ŚDM – CEF

23 września

- 70-lecie szkoły w Karwinie

24–26 września

- wizytacja parafii Czarne

30 września

- Inauguracja Roku Akademickiego Politechniki Koszalińskiej – katedra

Z życia diecezji

VII PIELGRZYMKA ROWEROWA NA JASNĄ GÓRĘ

W ramach XI Ogólnopolskiej Pielgrzymki Rowerowej na Jasną Górę z naszej diecezji 2 lipca wyruszyła VII Diecezjalna Pielgrzymka Rowerowa. Dwie grupy pielgrzymów wyjechały z Koszalina i Słupska, kolejni uczestnicy dołączyli w Szczecinku i Skrzatuszu. Hasło pielgrzymki – „Miłosierni jak Ojciec” – nawiązywało do Roku Miłosierdzia. Na rozpoczęcie została odprawiona Msza św. w koszalińskiej katedrze, w której uczestniczyło 47 osób.

Na trasie pielgrzymki znalazł się Skrzatusz, gdzie 4 lipca uczestnicy modlili się wraz z bp. Edwardem Dajczakiem w intencji rodzin i powołań kapłańskich, a także rozpoczętego synodu diecezjalnego. Pielgrzymi nie zapomnieli o 1050. rocznicy chrztu Polski i na Polach Lednickich odnowili przyrzeczenia chrzcielne.

Na Jasną Górę przybyli 9 lipca, dołączając do 40 grup z całej Polski i wraz z nimi uczestniczyli we Mszy św., której przewodniczył biskup radomski Henryk Tomasik. Pielgrzymka ma być czasem duchowej odnowy, dlatego też najważniejszymi punktami codziennego programu były: modlitwa poranna, Eucharystia, Różaniec, Koronka do Bożego Miłosierdzia i wieczorny Apel Jasno-górski.

REKOLEKCJE Z KS. DR. JOHNEM BASHOBORĄ

W dniach 8–10 lipca br. w Hali Widowiskowo-Sportowej w Koszalinie odbyły się kolejne rekolekcje charyzmatyczne z modlitwą o uzdrowienie, prowadzone przez ks. dr. Johna Bashoborę. Organizatorem forum była Szkoła Nowej Ewangelizacji. Hasło rekolekcji zaczerpnięto z Ewangelii św. Łukasza: „Jego miłosierdzie z pokolenia na pokolenie dla żyjących w bojaźni Bożej”. Wiele

z przybyłych osób uczestniczyło już wcześniej w rekolekcjach z kapłanem z Ugandy, byli też i tacy, którzy trafili na takie spotkanie po raz pierwszy, za namową znajomych.

Na początku spotkania s. Tomasz Potrzebowska podczas konferencji wyjaśniała, w jaki sposób powinna wyglądać modlitwa podczas spotkania charyzmatycznego. Przestrzegala również, aby nie traktować ks. Bashobory jako szamana, że uzdrawia Jezus Chrystus. Podczas rekolekcji była możliwość adoracji Najświętszego Sakramentu w przygotowanej specjalnie małej kaplicy, jak również podczas wspólnej modlitwy połączonej z posługą uzdrowienia i uwolnienia. Wielu biorących udział w rekolekcjach skorzystało z sakramentu pokuty.

Ks. Bashobora mówił do zebranych: – Modlę się o to, by Bóg Ojciec dał naszym sercom wrażliwość, świadomość Jego miłości. Ale też świadomość grzeszności. Nie będziemy mogli wejść głębiej w zrozumienie miłosierdzia Bożego, jeśli nie przyjrzymy się temu, co Bóg czynił, kiedy od Niego odeszliśmy, zgrzeszyliśmy. Cały obraz to: Bóg jest moim Ojcem.

Rekolekcje charyzmatyczne zakończyła Msza św., której przewodniczył bp Krzysztof Włodarczyk. – Ewangelia daje nam fundament, czym mamy się kierować. Pociesza nas, że jeśli nam nie wychodzi bycie miłosiernym, to nie znaczy, że się tego nie da zrobić, ale że trzeba skonfrontować swoje serce ze słowem Bożym i zobaczyć, jak jest ono otwarte na Boga i bliźniego – powiedział podczas homilii biskup.

TYDZIEŃ MISYJNY W DIECEZJI

W trzech miastach diecezji: Koszalinie, Słupsku i Pile w dniach 20–25 lipca przebywali pielgrzymi przed wyjazdem na Światowe Dni Młodzieży z papieżem Franciszkiem w Krakowie. Nasza diecezja przyjęła łącznie ponad 400 osób, jak podaje Magdale-

na Szubstarska, diecezjalny koordynator ŚDM. Koszalin gościł młodzież ze Szwajcarii, Nikaragui, Boliwii, Kolumbii, Niemiec (w grupie z Niemiec byli pielgrzymi z Albanii, Brazylii, Sri Lanki, Rwandy i Gruzji). W Słupsku przebywali goście ze Szwajcarii i Sierra Leone. W Pile – grupy ze Szwajcarii, Niemiec, Kanady, a także z Wietnamu i Irlandii.

Program Tygodnia Misyjnego był bogaty i obfitował w liczne atrakcje dla pielgrzymów. Poszczególne dni pobytu pielgrzymów były podzielone tematycznie, jednakowo w każdym z miast:

- 21 lipca (czwartek) Dzień Kultury i Historii,
- 22 lipca (piątek) Dzień Pielgrzymowania i Miłosierdzia,
- 23 lipca (sobota) Dzień Rekreacji i Sportu,
- 24 lipca (niedziela) Dzień w Parafiach i Rodzinach,
- 25 lipca (poniedziałek) Dzień Posłania – przyjazd pielgrzymów do Skrzatusza, skąd młodzi wyjechali do Krakowa.

W Koszalinie Dzień Kultury i Historii rozpoczął się Mszą św. w katedrze, młodzież zwiedzała miasto (Domek Kata, muzeum, mury obronne, park). Nie mogło zabraknąć wyjazdu nad morze. W Darłowie uczestnicy ŚDM mieli czas wolny na plażowanie, zjedzenie obiadu i wypoczynek. Dzień zakończył pokaz kultury polskiej, który odbył się na terenie parafii pw. Ducha Świętego w Koszalinie. Po porannej Mszy św. w katedrze podczas Dnia Pielgrzymowania i Miłosierdzia młodzi odwiedzili miejsca związane z czynieniem miłosierdzia: punkt Brata Alberta, Dom Miłosierdzia Bożego, hospicjum dziecięce, Dom Samotnej Matki, hospicjum domowe, Centrum Kryzysowe dla Kobiet, Caritas, Wspólnotę Cenacolo.

Po południu młodzież udała się z pieszą pielgrzymką na Górę Chełmską, gdzie wysłuchała katechezy. Tam też odbyła się prezentacja grup. Dzień zakończyła wspólna modlitwa w katedrze. Dzień Rekreacji i Sportu obejmował zabawę w Parku Wodnym w Koszalinie, Bieg Herkulesa na stadionie Bałtyk. Późnym popołudniem rozegrano mecz piłki nożnej Koszalin vs Reszta Świata.

W Pile w ramach Dnia Kultury i Historii pielgrzymi udali się do skansenu w Osieku nad Notecią, wzięli udział w warsztatach rzemiosła ludowego. Na zakończenie dnia młodzież wysłuchała w kościele pw. Świętej Rodziny w Pile koncertu muzyki barokowej w wykonaniu zespołu „Jakaras”. Dzień Pielgrzymowania i Miłosierdzia pielgrzymi spędzili na ewangelizacji na plaży, odmówili Koronkę do Bożego Miłosierdzia na Placu Zwycięstwa, odwiedzili „miejsca miłosierdzia”. Wieczorem uczestniczyli w nabożeństwie uwielbienia w intencji pokoju na świecie w parafii pw. św. Stanisława. Dzień zakończył się spektaklem „Ucieczka” na Dworcu PKP grupy teatralnej ze Schwerina. Podczas Dnia Sportu i Rekreacji młodzi mieli okazję obejrzeć Międzynarodowe Regaty Smoczych Łodzi na jeziorze „Płotki”, wziąć udział w spływie kajakowym Piła – Stanica we Wrzosach (w trakcie spływu liturgia słowa przy kamieniu papieskim). Alternatywą dla spływu były zajęcia edukacyjno-rekreacyjne we Wrzosach. Pielgrzymi wzięli udział w Eucharystii z profesją wieczystą salezjanów w kościele pw. Świętej Rodziny. Dzień zakończył się agapą na boisku w parafii pw. św. Jana Bosko. Kolejnego dnia młodzież uczestniczyła we mszach św. w swoich parafiach, a wieczorem odbył się w Parku Miejskim koncert muzyki żydowskiej w wykonaniu zespołu „Hagada”.

W Słupsku pielgrzymi zostali uroczysto przywitani przy kościele Mariackim. Zwiedzali szkołę policyjną, skansen Swołowo, zapoznawali się z historią regionu w Muzeum Książąt Pomorskich. Wieczorem młodzież spotkała się na adoracji w kościele Mariackim. Dzień Pielgrzymowania i Miłosierdzia rozpoczął się Mszą św. w kościele Najświętszego Zbawiciela w Ustce. Atrakcją były: gra miejska, rejs statkiem, plażowanie w Rowach. Goście ze Szwajcarii i Sierra Leone podczas Dnia Rekreacji i Sportu odwiedzili hospicjum, Dom Pomocy Społecznej i Dom Brata Alberta. Rozegrano mecz sparingowy z Czarnymi Słupsk, odbył się piknik, nie zabrakło tańców i zabaw. Dzień zakończył się koncertem zespołu „Lumen” w kościele pw. św. Maksymiliana Kolbeo

w Słupsku. Kolejny dzień pielgrzymi spędzili z rodzinami i uczestniczyli we mszach św. w swoich parafiach.

Bp Edward Dajczak przewodniczył Mszy Posłania na polu przy sanktuarium skrzatuskim. Na zakończenie pobytu w naszej diecezji pielgrzymów zmierzających na ŚDM biskup powiedział: – Jesteśmy kilometrami odlegli, może mieszkamy na dwóch różnych półkulach, ale spotykamy się i czujemy, że naprawdę jesteśmy wspólnotą, że jesteśmy braćmi i siostrami w Chrystusie. Ze Skrzatusza młodzież wyruszyła w drogę do Krakowa.

PIELGRZYMKA Z MIASTKA DO SIANOWA K. KARTUZ

W dniach 13–17 lipca odbyła się XVI Piesza Pielgrzymka z Miastka do Sianowa k. Kartuz do Sanktuarium Matki Bożej Królowej Kaszub. Pielgrzymkę rozpoczęła Msza św. odprawiona w kościele pw. Matki Bożej Wspomożenia Wiernych w Miastku. Pielgrzymów poprowadził ks. Tadeusz Kanthak, Kaszub z pochodzenia, proboszcz parafii pw. św. Józefa Rzemieślnika w Koszalinie (wcześniej wikariusz w Miastku). Trasa pielgrzymki wiodła przez tereny Szwajcarii Kaszubskiej, a do przejścia było 120 km. Wśród uczestników, oprócz Kaszubów, byli również mieszkańcy Miastka i wierni z innych parafii w diecezji. W Sianowie pielgrzymi wzięli udział w corocznym odpuszcie.

WAKACYJNY DZIEŃ WSPÓLNOTY OAZOWEJ W LIPIU

Ponad 200 osób wzięło udział 14 lipca w wakacyjnym dniu wspólnoty oaz rekolekcyjnych w Lipiu. Szczególnym gościem rekolekcji był niedawno wyświęcony bp Krzysztof Włodarczyk, który nie kryje swojego przywiązania do Ruchu Światło-Życie. Były to jego nieformalne oazowe prymicje.

Program rekolekcji oazowych skupiał się na relacjach międzyludzkich, pomóc w tym miał fakt, że oazowicze nie korzystali podczas nich z telefonów komórkowych (można go było używać jedynie przez godzinę, dwie dziennie). Dla jednych stanowiło to nie lada wyzwanie, inni odkryli, że doskonale można obejść się bez telefonu i bycie przez jakiś czas „niedostępnym” pozwala na pogłębienie relacji z innymi, wyciszenie i skupienie się chociażby na pięknie przyrody.

RÓŻAŃCOWE REKOLEKCJE WAKACYJNE „WYPOCZNIJ Z NIEPOKALANĄ”

Różańcowe rekolekcje wakacyjne „Wypocznij z Niepokalaną” odbyły się w dniach 22–29 lipca 2016 r. w Centrum Edukacyjno-Formacyjnym Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej. Prowadził je diecezjalny moderator Żywego Różańca ks. Paweł Wojtalewicz. Rozważania skupiały się na osobie Maryi, jako Matki Boga, ale również Matki wszystkich ludzi.

Oprócz rozwoju duchowego plan rekolekcji obejmował także sferę psychofizyczną. Uczestnicy rekolekcji mieli okazję odbyć wycieczkę do Gdańska (zwiedzanie katedry w Oliwie, starego miasta z bazyliką Mariacką, Sanktuarium Matki Bożej Brzemiennej), Słupska (Sanktuarium św. Józefa), Kołobrzegu (jedno z pierwszych polskich biskupstw z roku 1000), Darłowa (rejs statkiem po Bałtyku), na Górę Chełmską i Świętą Górę Polanowską (historyczne miejsca kultu Matki Bożej).

„PRZYSTAŃ Z JEZUSEM” W KOŁOBRZEGU

W dniach 20–24 lipca w Kołobrzegu, prawie 100 osób zaangażowanych w ewangelizację „Przystań z Jezusem”, dawało świadec-

two swojej wiary uczestnikom festiwalu muzyki transowej „Sunrise”. Hasłem tegorocznej „Przystani” były słowa z księgi Izajasza: „Duch Pana Boga nade mną, bo Pan mnie namaścił, abym ubogim niósł dobrą nowinę. Posłał mnie, abym opatrzył rany złamanych na duchu, abym ogłosił więźniom wyzwolenie, a zniewolonych uczynił wolnymi, abym ogłosił rok łaski od Pana”. Organizatorami była Szkoła Nowej Ewangelizacji, Koinonia Jan Chrzciciel, a Odnowa w Duchu Świętym wspierała przedsięwzięcie modlitwą.

W programie ewangelizacji znalazły się m.in.: pantomima, świadectwa, projekcja filmu. Rozdawano także darmową zupę uczestnikom festiwalu „Sunrise”, co niejednokrotnie wywoływało ich zdziwienie i pozytywne zaskoczenie. Ewangelizacja trwała do późnych godzin nocnych, czasami nawet porannych – wspomina ks. Rafał Jaroszewicz.

Członkowie „Przystani z Jezusem” brali również udział w warsztatach tanecznych, prowadzonych przez Joannę Szczerbaty z Rzeszowa. Instruktorka tańca sama kiedyś brała udział w „Sunrise”, teraz po nawróceniu poświęca swój talent tylko dla Jezusa. Taka forma ewangelizacji jest bliska biskupowi diecezji Edwardowi Dajczakowi. – My możemy zejść im drogę z Jezusem. Jednak robimy to z całym szacunkiem dla ich inności. Działamy głównie przez świadectwo i konkretną miłość – mówił bp Dajczak.

XXXIV PIELGRZYMKA DIECEZJI KOSZALIŃSKO-KOŁOBRZESKIEJ NA JASNĄ GÓRĘ

Pod hasłem „Błogosławieni miłosierni” wyruszyła 1 sierpnia XXXIV Diecezjalna Piesza Pielgrzymka ze Skrzatusza na Jasną Górę. Rozpoczęła ją Msza św. odprawiona przez biskupa diecezji Edwarda Dajczaka. – Uczcie się od Tej, która prowadzi nas do Jezusa – powiedział biskup. Prosił też o dołączenie do intencji osobistych modlitwę o powołania kapłańskie i zakonne z diecezji

i o świętość dla rodzin. Ojcem duchownym pielgrzymki był ks. Piotr Skiba. Wśród pielgrzymów nie zabrakło neoprezbiterów – ks. Wojciech Pawlak i ks. Przemysław Pobiega, którzy w trakcie pielgrzymki odprawili mszę prymicyjną.

Pielgrzymi, w ramach obchodów 1050. rocznicy chrztu Polski, odnowili w Gnieźnie przyrzeczenia chrzcielne. W gnieźnieńskiej katedrze, podczas sprawowanej Mszy św., słowa do pielgrzymów skierował bp Krzysztof Włodarczyk. Mówił o znaczeniu wody, w nawiązaniu do chrztu świętego. – Zmęczony pielgrzym musi się umyć, tak woda chrztu obmywa nas z grzechu pierworodnego. Woda jest żywiołem, który może też niszczyć, tak przez chrzest niszczymy w nas zło. Stajemy się Kościołem, do którego chrzest właśnie jest bramą, drogą do innych sakramentów.

Dzięki życzliwości ludzi z mijanych przez pielgrzymów miejscowości, pątnikom nie brakło ani strawy, ani dachu nad głową w nocy, ani możliwości odświeżenia się i wypoczynku. Na Jasną Górę pielgrzymka dotarła 13 sierpnia, witana przez bp. Krzysztofa Zadarę. Ostatniej Mszy św. na jasnogórskich wałach przewodniczył bp Ryszard Kasyna z diecezji pelplińskiej. Biskup prosił, by świadectwo wiary nie zakończyło się wraz z pielgrzymką, byśmy nadal byli świadkami Jezusa – bo tylko On jest Drogą, Prawdą i Życiem. Osoby, które nie mogły pielgrzymować fizycznie, miały możliwość dołączyć do tzw. Złotej Grupy i odbyć pielgrzymkę duchową.

REKOLEKCJE DLA MINISTRANTÓW W WSD

Ponad 30 chłopców z gimnazjów i szkół średnich w dniach 3–11 sierpnia wzięło udział w rekolekcjach dla ministrantów starszych w Wyższym Seminarium Duchownym. Ministranci młodszy odbyli rekolekcje w dniach 12–20 sierpnia w szkole w Bornem Sulnowie. Organizatorem rekolekcji był ks. Andrzej Zaniewski, diece-

zjalny duszpasterz liturgicznej służby ołtarza. Oprócz czasu na modlitwę, naukę sztuki ceremoniarza, poznanie liturgii godzin, chłopcy spędzili czas także na aktywności fizycznej (piłka nożna, basen). Nie brak było wspólnych wyjazdów, dobrego kina. Część z uczestników szukała też wyciszenia, odciążenia od szumu informacyjnego, dlatego też nie używali telefonu ani nie korzystali z Internetu.

Ministranci mieli okazję poznać życie seminaryjne. Chociaż rekolekcje w seminarium nie są rekolekcjami powołaniowymi, niektórzy z ministrantów nie ukrywali, że w ich sercu od jakiegoś czasu kiełkuje myśl o kapłaństwie. – W niektórych przypadkach to po prostu młodzieńcza fascynacja, ale w niejednym sercu pewnie rodzi się prawdziwe powołanie. Jeśli ktoś chce o tym porozmawiać, jesteśmy otwarci. Wszystko odbywa się jednak w pełnej wolności – zapewniał rektor, ks. Wojciech Wójtowicz.

OGÓLNOPOLSKA PIELGRZYMKA TRZEŻWOŚCI NA GÓRĘ CHEŁMSKĄ

Już po raz 26. na Górze Chełmskiej modlono się o trzeźwość. Ogólnopolska Pielgrzymka Trzeźwości zgromadziła 6 sierpnia zarówno trzeźwych alkoholików, ich rodziny i bliskich, jak również osoby, którym bliska jest troska o trzeźwość. Wyjątkowym uczestnikiem pielgrzymki był duszpasterz trzeźwości w diecezji w latach 1990–2002 ks. Krzysztof Włodarczyk – teraz już jako biskup. Należy on do Krucjaty Wyzwolenia Człowieka i jest abstynentem.

Pielgrzymka, pobłogosławiona przez ks. Kazimierza Bednarskiego, rozpoczęła się o godz. 9:00 przy kościele pw. Ducha Świętego w Koszalinie, skąd pieszo udano się do Sanktuarium Matki Bożej Trzykróć Przedziwnej na Górze Chełmskiej.

W trakcie odprawiono Drogę Krzyżową, a poszczególne duszpasterstwa prowadziły modlitwy. W pielgrzymce wzięli też udział kapłani: diecezjalny duszpasterz trzeźwości i organizator pielgrzymek – ks. Piotr Zieliński, ks. Józef Oleski, który uczestniczył we wszystkich pielgrzymkach na Górę Chełmską, były kustosz sanktuarium ks. Henryk Romanik oraz obecny – ks. Kazimierz Klawczyński.

O godz. 11:00 konferencję wygłosił duszpasterz trzeźwości diecezji zielonogórsko-gorzowskiej ks. Henryk Grządko. Odczytał on także list skierowany do pielgrzymów przez bp. Tadeusza Bronakowskiego, kierującego zespołem trzeźwości przy Episkopacie Polski. Z powodów zdrowotnych po raz pierwszy od 16 lat zabrakło na pielgrzymce krajowego duszpasterza trzeźwości, ks. Henryka Korzy.

W południe Mszy św. przewodniczył bp Włodarczyk. W homilii nawiązał on do Święta Przemienienia Pańskiego. Powiedział: – Każdy z nas ma swoją górę Tabor. To sytuacje, które sprawiają, że wychodzimy ponad naszą codzienność, wnosimy się ponad nasze troski, by doświadczyć, że Bóg jest wielki, potężny, wszechmogący i że jest nam jednocześnie tak bardzo bliski. Po Mszy św. pielgrzymi zjedli wspólny posiłek, odbył się mityng AA oraz spotkania parafialnych apostołów trzeźwości z poszczególnych diecezji.

XX PIELGRZYMKA RODZIN NA GÓRĘ CHEŁMSKĄ

U stóp Matki Bożej Trzykroć Przedziwnej 15 sierpnia zebrały się po raz kolejny rodziny, aby modlić się, dziękować za otrzymane łaski i prosić o dalszą opiekę. Specjalnym gościem tegorocznej XX Pielgrzymki Rodzin na Górę Chełmską był bp Damian Bryl z Poznania. Podczas homilii powiedział do zebranych blisko 6 tys. pielgrzymów: – Ta uroczystość ma poruszyć nasze serca, byśmy

też chcieli tak pięknie żyć jak Ona, abyśmy odkurzyli w sobie pragnienia, które czasami przysypuje codzienność. Szczególnie, gdy człowiekowi coś się nie udaje w życiu, coś go przygniała, tym bardziej warto wołać: „Maryjo, pomóż, by i moje życie było piękne!” Biskup Dajczak zwrócił się do pielgrzymów słowami: – Poza rodziną nie ma wiele nadziei na wychowanie człowieka. Rodzina jest najważniejszym miejscem i zadbanie o nią to najpilniejsze zadanie.

O 9:30 rodziny wzięły udział w modlitewnym czuwaniu, a po uroczystej Eucharystii odprawionej o godz. 12:00 na rodziny czekała wspólna zabawa w ramach festynu rodzinnego oraz atrakcyjne zabawy dla dzieci i całych rodzin.

PIELGRZYMKA W DUCHU BŁ. KAROLA DE FOUCAULD

Osoby z całej Polski, którym bliska jest postać i duchowość Karola de Foucauld co roku wyruszają na tzw. Marsz Karolowy, za każdym razem wybierając inny region Polski. W tym roku w dniach 13–20 pielgrzymka szła drogami naszej diecezji, od Koszalina do Skrzatusza, wzięło w niej udział 19 osób. Wśród nich byli mali bracia i siostry Jezusa, czyli członkowie wspólnoty zakonnej inspirującej się życiem i duchowością bł. Karola de Foucauld. W pielgrzymce wziął też udział ks. Piotr Wieteska, ojciec duchowny z koszalińskiego seminarium.

Ważnym elementem podczas wspólnego wędrowania była cisza. Pątnicy wędrowali w milczeniu, wybierając leśne ścieżki, zostawiając na uboczu małe miejscowości. Dzień rozpoczynała Msza św. i adoracja Najświętszego Sakramentu. Popołudniami dzielili się swoimi przemyśleniami, tym, co pozwoliła im „usłyszeć” cisza. Br. Wojtek, z warszawskiej wspólnoty, mówił o cizy: – Cisza jest po to, żeby dotrzeć do tego, co najważniejsze,

do Boga i do drugiego człowieka. Nie chodzi o izolację, ale o ciszę, w której jest Bóg, Jego obecność. Wtedy nie ma już potrzeby słów. Po co zagłuszać obecność? To jak chodzenie i podziwianie przyrody. Po co gadać, skoro jest tak pięknie?

XV REGIONALNA PIELGRZYMKA TRZEŻWOŚCI Z POLANOWA NA ŚWIĘTĄ GÓRĘ POLANOWSKĄ

Pielgrzymka rozpoczęła się 28 sierpnia w kościele pw. Wniebowzięcia NMP w Polanowie. Wśród pielgrzymów był również bp Krzysztof Zadarko. Po pokonaniu 3-kilometrowej drogi pod górę, o godz. 15:00 została odprawiona Msza św. pod przewodnictwem biskupa. Powiedział on do zebranych: – Wielu z uzależnionych myśli, że nie zasługuje na łaskę nawrócenia, bo po sobie pozostawili jedynie zgliszcza, hektolitry łez, zniszczone dzieciństwa, zniszczone relacje, zmarnowane szanse. Trzeba nam modlić się o miłosierdzie Boże także dla tych, którym wydaje się, że są straceni. Po Mszy św. pielgrzymi zjedli wspólny posiłek, odbył się mityng AA i spotkania parafialnych apostołów trzeźwości.

EWANGELIZACJA NADMORSKA

Po raz kolejny w nadmorskich miejscowościach naszej diecezji w dniach 14–28 sierpnia odbywała się Ewangelizacja Nadmorska. Sama akcja poprzedzona była rekolekcjami w Domu Miłosierdzia (14–18.08.). Trasa tegorocznej ewangelizacji obejmowała: Ustkę, Jarosławiec, Darłówko, Dąbki, Unieście, Mielno.

Ze względu na to, że uczestnicy akcji nic ze sobą nie zabierają, licząc jedynie na życzliwość ludzi, Ewangelizacja Nadmorska jest też nazywana „Ewangelizacją na Żebra”. Sprawę noclegów i posiłków ewangelizatorzy powierzają Opatrzności Bożej.

Dzień rozpoczął się modlitwą przed Najświętszym Sakramentem. Później ewangelizatorzy głosili Dobrą Nowinę na ulicach, deptakach, na plaży. Posługiwali się w tym celu pantomimą, tańcem, nie wstydzili się dawać świadectw. Kulminacyjnym punktem była wieczorna Msza św., po niej był czas na indywidualną modlitwę.

PIELGRZYMKA DO MYŚLIBORZA

„Miłosierdzia chcę!” – pod takim hasłem wyruszyła z Koszalina po raz 16. Piesza Pielgrzymka Miłosierdzia do Myśliborza. Do przejścia pielgrzymi mieli ok. 250 km. Wyjątkowo roztańczeni i rozśpiewani pątnicy dotarli do celu 24 sierpnia, gdzie odbyło się wieczorne czuwanie modlitewne. Tam świętowali 111. urodziny św. siostry Faustyny Kowalskiej, Apostołki Bożego Miłosierdzia. Księżmi odpowiedzialnymi za organizację pielgrzymki byli: ks. Łukasz Gąsiorowski i ks. Konrad Rogala.

KARAWANA BOŻEGO MIŁOSIERDZIA

Nietypową formę głoszenia Słowa Bożego wybrało 11 ewangelizatorów związanych z Domem Miłosierdzia Bożego. Karawana Bożego Miłosierdzia zaprzężona w dwa konie wyruszyła po 4-dniowych rekolekcjach w DMB w stronę Polanowa. Odjeżdżających pobłogosławił ks. Radosław Siwiński. Ewangelizacja trwała od 31 sierpnia do 18 września.

Karawanę zbudował jeden z wolontariuszy domu – Olivier de Maistre. Nie wszystkim z uczestników akcji udało się w niej zmieścić, dlatego też kilka osób jechało za karawaną na rowerach. Kierownikiem wyprawy była Joanna Grzywacz z Domu Miłosierdzia Bożego. Po drodze do ewangelizatorów dołączali kolejni.

Nie obawiali się o sprawy ziemskie, takie jak nocleg i wyżywienie, zawierzili wszystko Jezusowi w słowach: – Jezu, ufam Tobie. Zakończenie wyprawy miało miejsce w Skrzatuszu podczas Diecezjalnego Spotkania Młodych.

INSTALACJA RELIKWII ŚW. URSZULI LEDÓCHOWSKIEJ W PARAFII PW. DUCHA ŚWIĘTEGO W KOSZALINIE

11 września 2016 r. kościół parafialny pw. Ducha Świętego w Koszalinie dołączył do 20 miejsc na świecie, w których znajdują się relikwie św. Urszuli Ledóchowskiej. Relikwie udało się pozyskać dzięki staraniom Urszuli i Janusza Gajewskich. Wśród zaproszonych gości znalazły się siostry z zakonu Urszulanek Serca Jezusa Konającego, z różnych stron Polski. Relikwie zostały wprowadzone w asyście zakonu Rycerzy Jana Pawła II. 20 lat temu syn państwa Gajewskich – Daniel – został cudownie ocalony przez św. Urszulę po porażeniu prądem. Po przeprowadzeniu procesu kościelnego na szczeblu diecezjalnym zeznania świadków oraz opinie biegłych zostały przedstawione Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych, która po zasięgnięciu opinii własnych ekspertów orzekła autentyczność cudownej interwencji bł. Urszuli w uratowaniu życia Daniela. – Święta Urszula została nam dana i niejako zadana. Rozpowszechniać jej kult to nasza misja – mówi Janusz Gajewski.

Mszę św. koncelebrowaną odprawił ks. Kazimierz Bednarski. Uroczystościom towarzyszyło otwarcie wystawy „Moją polityką jest miłość. Św. Urszula – Julia Maria Ledóchowska (1865–1939)” oraz występ Krzysztofa Kaczmarka, dyrektora łódzkiego teatru „Zwierciadło”. Św. Urszula Ledóchowska patronuje także fundacji „Zdążyć z Miłością”, która wspiera swoimi działaniami osoby w potrzebie, w szczególności samotne matki z małoletnimi dziećmi.

DIECEZJALNE SPOTKANIE MŁODYCH

Jak co roku w przeddzień Diecezjalnej Pielgrzymki do Skrzatusza, (17 września) odbyło się tu Diecezjalne Spotkanie Młodych. Do Skrzatuskiej Pani przybyło ok. 8 tys. dziewcząt i chłopców. Hasłem tegorocznego czuwania było „Zanurzeni w Jezusie”.

Młodzież uczestniczyła w nabożeństwie chrzcielnym, podczas którego odnowiono przyrzeczenia chrzcielne. Bp Edward Dajczak zwrócił się do zebranych słowami: – W Skrzatuszu jest czas, żeby wyruszyć w drogę, ale nie wystarczy tutaj po prostu być. Trzeba wreszcie rozpakować ten dar, jakim jest chrzest, a który często pozostaje wciąż spakowany.

Świadectwem swojego nawrócenia dzielił się z młodzieżą raper TAU (wcześniej znany jako Medium). Przestrzegał przed fascynacją New Age, spirytyzmem. Sam doświadczył, że jest to droga donikąd. Nawrócenie muzyka nie było natychmiastowe, był to długotrwały proces.

Podczas spotkania młodzież mogła skorzystać z sakramentu pokuty i adorować Najświętszy Sakrament. Adorację prowadził bp Edward Dajczak, który w asyście 95 księży koncelebrował Mszę św. kończącą czuwanie. Oprawę muzyczną zapewniła diakonia muzyczna „Tyle Dobrego” (ok. 70 osób), pod kierunkiem ks. Arkadiusza Oslisłoka.

DIECEZJALNA PIELGRZYMKA DO SKRZATUSZA

Pielgrzymka Diecezjalna po raz kolejny zgromadziła kilka tysięcy wiernych z całej diecezji. Dorośli pielgrzymi, tak jak dzień wcześniej młodzież, uczestniczyli 18 września w nabożeństwie „Zanurzeni w Jezusie”, odnawiając przyrzeczenia chrzcielne. Część z przybyłych przyznało, że w Skrzatuszu są po raz pierwszy. Z pielgrzymami swoim doświadczeniem wiary dzielił się aktor

Dariusz Kowalski, znany m.in. z serialu „Plebania”. O Skrzatuskiej Piecie powiedział: – Są takie wizerunki Madonny, które poruszają. I to jest właśnie taki wizerunek.

Uroczystą Eucharystię odprawił wraz z 50 kapłanami bp diecezjalny Edward Dajczak. W koncelebrze byli również bp Tadeusz Werno, bp Paweł Cieślik i bp Krzysztof Zadarko. Odpustowy ołtarz ozdobiony był wieńcami żniwnymi, przyniesionymi przez przedstawicieli sołectw gminy Szydłowo, a na ołtarzu znajdowały się relikwie św. Wojciecha i św. Maksymiliana Kolbego – patronów naszej diecezji. Bp Dajczak prosił o modlitwę w intencji zwołanego 11 czerwca 2016 roku II Synodu Diecezji Koszalińsko-Kołobrzesckiej. Rozdano też przedstawicielom wspólnot parafialnych obrazki przedstawiające Skrzatuską Pietę z modlitwą za diecezję.

Po Mszy św. pielgrzymi mieli możliwość wysłuchać utworu „Wielka Msza Jan Paweł II” austriackiego kompozytora Geralda Spitznera w wykonaniu Polki mieszkającej od wielu lat w Austrii – Grażyny Zielińskiej (sopran), Janusza Purzyckiego (skrzypce) i Szymona Olszańskiego (organy). Na zakończenie odbyło się nabożeństwo maryjne z zawierzeniem diecezji w opiekę Matki Bożej Bolesnej. Modlitwę zawierzenia poprowadził bp Zadarko.

Program diecezjalnej pielgrzymki:

- 7:30 – Godzinki o Niepokalanym Poczęciu NMP w Sanktuarium
- 8:00 – Msza Święta koncelebrowana w Sanktuarium (parafialna)
- 9:45 – Modlitwa śpiewem – Diecezjalna Diakonia Muzyczna
„Tyle Dobrego” pod przewodnictwem ks. Arkadiusza Oslisłoka
- 10:00 – Nabożeństwo „Zanurzeni w Jezusie”
- 11:15 – Świadectwo aktora Dariusza Kowalskiego
- 11:45 – Przygotowanie do Eucharystii
- 12:00 – Eucharystia
- 14:00–15:00 – Przerwa na posiłek

14:00 – Koncert Grażyny Zielińskiej z Klagenfurtu (sanktuarium)
15:00 – Nabożeństwo maryjne z zawierzeniem diecezji w opiekę
Matki Bożej Bolesnej

Tekst modlitwy za diecezję:

*Panie Boże, dziękujemy Ci
za nasz koszalińsko-kołobrzeski Kościół.
W nim Ciebie wyznajemy i uwielbiamy.
Daj żywą wiarę i miłość mojej rodzinie,
naszej parafii i całej diecezji.
Zjednocz wszystkich na modlitwie i przy eucharystycznym stole.
Powołuj i umacniaj głoszących Ewangelię.
Spójrz miłosiernie na chorych, bezrobotnych
i zagubionych duchowo.
Maryjo, nasza Skrzatuska Pani,
święci Wojciechu i Maksymilianie,
módlcie się za nami. Amen.*

OGÓLNOPOLSKA JESIENNA SESJA APOSTOLSTWA TRZEŻWOŚCI W KOŁOBRZEGU

Po raz pierwszy w naszej diecezji, na zaproszenie bp. Edwarda Dajczaka, w dniach 19–20 września br. odbyła się w Kołobrzegu Ogólnopolska Jesienna Sesja Apostolstwa Trzeźwości. Głównym tematem obrad był Krajowy Kongres Apostolstwa Trzeźwości pod hasłem „Ku trzeźwości Narodu. Odpowiedzialność rodziny, Kościoła, państwa i samorządu”, który odbędzie się w 2017 roku. Spotkania w pierwszym dniu sesji miały miejsce w tworzącym się Muzeum Diecezjalnym w Kołobrzegu przy ul. Katedralnej 25 (wieża Bazyliki Mariackiej z tarasem widokowym na panoramę Kołobrzegu i Bałtyk). Obrady w drugim dniu spotkania miały miejsce w Ośrodku pw. Aniołów Stróżów w Kołobrzegu. Obra-

dy rozpoczęły się ekspiacyjnym nabożeństwem Drogi Krzyżowej ulicami Kołobrzegu.

Program Jesiennej Sesji Apostolstwa Trzeźwości

Poniedziałek, 19.09.2016 r.

- 15:00 – rozpoczęcie Koronką do Miłosierdzia Bożego – kaplica w Ośrodku pw. Aniołów Stróżów w Kołobrzegu
- 15:15 – Słowo wprowadzające – bp dr Tadeusz Bronakowski, przewodniczący Zespołu KEP ds. Apostolstwa Trzeźwości
- 15:30 – Droga Krzyżowa w intencji trzeźwości ulicami Kołobrzegu – zakończenie przy Pomniku Tysiąclecia koło bazyliki
- 16:15 – konferencja I (miejsce: Muzeum Diecezjalne)
- 16:45 – przerwa na kawę, herbatę (miejsce: północny taras widokowy)
- 17:15 – konferencja II (miejsce: Muzeum Diecezjalne)
- Bezpośrednio po konferencji omówienie bieżących spraw:
- materiały do Vademecum Apostolstwa Trzeźwości,
 - 50. Tydzień Modlitw o Trzeźwość Narodu,
 - 36. Ogólnopolską Pielgrzymkę na Jasną Górę,
 - sierpień miesiąc abstynencji – doświadczenia i ważne akcje trzeźwościowe,
 - materiały do witryny internetowej.
- 19:00 – Msza Święta w kołobrzesckiej Bazylice Mariackiej (po Mszy Świętej przejście do Ośrodka pw. Aniołów Stróżów i kolacja)
- 21:00 – Apel Jasnogórski, spacer nad morzem

Wtorek, 20.09.2016 r.

- 7:15 – Msza św. z Jutrznia w kaplicy pw. Aniołów Stróżów. Przewodniczy i homilię głosi bp Tadeusz Bronakowski, przewodniczący Zespołu KEP ds. Apostolstwa Trzeźwości

- 8:00 – śniadanie
- 9:00 – konferencja I
- 9:45 – dyskusja
- 10:00 – przerwa na kawę
- 10:30 – konferencja II
- 11:00 – konferencja III
- 11:45 – podsumowanie Jesiennej Sesji i zatwierdzenie notatki prasowej – bp dr Tadeusz Bronakowski
- 12:00 – zakończenie Sesji i obiad

DNI KULTURY CHRZEŚCIJAŃSKIEJ W BIAŁOGARDZIE

Pod patronatem biskupa koszalińsko-kołobrzeskiego Edwarda Dajczaka, starosty Powiatu Białogardzkiego Tomasza Hyndy i burmistrza Białogardu Krzysztofa Bagińskiego, w dniach 11–23 września br., odbyły się w Białogardzie Dni Kultury Chrześcijańskiej. Organizatorem przedsięwzięcia były białogardzkie Parafialne Oddziały Akcji Katolickiej. Hasło imprezy „Chrzest źródłem miłosierdzia” nawiązywało do obchodów 1050. rocznicy chrztu Polski.

Program Dni Kultury Chrześcijańskiej:

11 września

- 18:00 – Msza św. na rozpoczęcie Dni Kultury Chrześcijańskiej – parafia pw. NNMP – bp Zadarko
- 19:00 – koncert chóru „Poznańskie słowiki” – parafia pw. NNMP

14 września

- 17:00 – otwarcie wystawy „Chrzest 966. U źródeł Polski” – Centrum Kultury i Spotkań Europejskich

15 września

19:00 – Misterium słowno-muzyczne do słów z Dzienniczka Siostry Faustyny, autorstwa ks. Leszka Więcaszka ze Szkocji – parafia pw. NSPJ

16 września

15:00 – Koronka do Miłosierdzia Bożego – parafie: pw. NNMP, pw. NSPJ, pw. św. Jadwigi, pw. św. Jerzego

17 września

16:00 – koncert zespołu folkowego „Ieleja”, solistów: Ingi Krasewskiej, Roberta Dombrowskisa oraz zespołu szkolnego z Akniste (Łotwa) – Centrum Kultury i Spotkań Europejskich

18 września

19:00 – występ zespołu „Julia i Grzegorz” – „Gdzie chrzest tam nadzieja” – parafia pw. św. Jerzego

23 września

17:00 – wykład ks. Henryka Romanika – „Pamięci kościelnej, społecznej, historycznej «pomiędzy millenium chrztu Polski», a rocznicą reformacji luterkańskiej” – Centrum Kultury i Spotkań Europejskich

OGÓLNOPOLSKIE SYMPOZJUM TEOLOGÓW FUNDAMENTALNYCH W WSD

W dniach 22–23 września br. w Wyższym Seminarium Duchownym w Koszalinie odbył się XII Zjazd Teologów Fundamentalnych. Wzięło w nim udział kilkudziesięciu teologów z całej Polski. Teologia fundamentalna (dawniej apologia) zajmuje się obroną wiary. Jednym z problemów poruszonych podczas spotkania było pytanie: Czy Europa jest już postchrześcijańska? Według danych

z różnych źródeł, do 2050 roku w Europie będzie kilka krajów, w których chrześcijaństwo nie będzie już religią dominującą na rzecz islamu lub ateizmu. Islam rozprzestrzenia się nie przez konwersję, ale demografię – mówił ks. prof. Piotr Mazurkiewicz z UKSW. Publicysta „wSieci”, redaktor Grzegorz Górny, podkreślał, że mentalność chrześcijan jest zdominowana przez kulturę laicką.

Plan sympozjum:

Czwartek, 22.09.2016 r.

TOŻSAMOŚĆ CHRZEŚCIJAŃSKA.

PAMIĘĆ – DIAGNOZA – WYOBRAŻNIA

9:25 – Powitanie – ks. dr Wojciech Wójtowicz, rektor Wyższego Seminarium Duchownego w Koszalinie

– Słowo wstępne – ks. prof. dr hab. Henryk Seweryniak, przewodniczący STF

Sesja I – przewodniczy ks. dr Wojciech Wójtowicz, rektor WSD w Koszalinie

9:40–10:15 – Przypominam, bracia, Ewangelię, (...), w której trwacie... „Pamięć i tożsamość” – ks. prof. dr hab. Waldemar Chrostowski, kierownik Katedry Egzegezy Starego Testamentu oraz Zakładu Dialogu Katolicko-Judaistycznego WT UKSW, Laureat Nagrody Ratzingera 2014

10:15–10:45 – Postchrześcijańska Bruksela? Doświadczenie i wyzwania – ks. prof. dr hab. Piotr Mazurkiewicz, Instytut Politologii UKSW, sekretarz generalny Komisji Konferencji Episkopatów Unii Europejskiej COMECE w latach 2008–2012

10:45–11:15 – Dyskusja

11:15–11:40 – Przerwa

Sesja II – przewodniczy ks. dr hab. Krzysztof Kaucha,
prof. KUL, sekretarz STF

- 11:40–12:15 – Tożsamość chrześcijańska w badaniach
socjologicznych nad religijnością Polaków. Diagnoza,
postulaty – ks. prof. dr hab. Janusz Mariański, emeryt, prof.
KUL, Wyższa Szkoła Społeczno-Ekonomiczna w Gdańsku
- 12:15–13:00 – Ideologiczne źródła korodowania tożsamości
chrześcijańskiej – red. Grzegorz Górny, publicysta „wSieci”
- 13:00–13:30 – Dyskusja

Piątek, 23.09.2016 r.

W KRĘGU BADAŃ FUNDAMENTALNOTEOLOGICZNYCH NAD TOŻSAMOŚCIĄ CHRZEŚCIJAŃSKĄ

Sesja III – przewodniczy ks. prof. dr hab. Łukasz Kamykowski,
UPJPII

- 9:30–10:05 – Badania teologiczno-literackie... Tożsamość
chrześcijańska bohaterów powieści Henryka Sienkiewicza
– o. dr Andrzej Bielat OP, autor książki *Ocalić Europę.
Henryk Sienkiewicz – apologeta chrześcijaństwa
i obrońca cywilizacji łacińskiej*
- 10:05–10:40 – Tożsamość prymacjalna chrześcijaństwa
we współczesnej refleksji fundamentalnoeklezjologicznej
– ks. dr hab. Damian Wąsek, UPJPII
- 10:40–11:10 – Dyskusja
- 11:10–11:40 – Przerwa

Sesja IV – przewodniczy ks. prof. dr hab. Tadeusz Dzidek,
UPJP II, wiceprzewodniczący STF

- 11:40–12:15 – Tożsamość sukcesyjna we współczesnej refleksji
eklezjologicznej i dialogach ekumenicznych – ks. dr hab.
Janusz Bujak, prof. US, WSD Koszalin
- Dyskusja podsumowująca

KONCERT CHARYTATYWNY NA RZECZ KS. JAROSŁAWA KRYLIKA

24 września w koszalińskim amfiteatrze zgromadziła się trzyty-sięczna widownia, żeby wziąć udział w koncercie charytatywnym, z którego dochód zostanie przeznaczony na leczenie ks. Jarosława Krylika, proboszcza parafii pw. bł. Matki Teresy z Kalkuty. Ks. Krylik od kilku lat zмага się z chorobą nowotworową. Swoim zaangażowaniem w życie parafii, osobowością i charyzmą zjed-nał sobie życzliwość wielu osób. Wśród widzów nie brakło także osób z miast, w których ks. Krylik sprawował wcześniej posługę kapłańską – Miastka, Słupska i Piły.

Dla zebranych śpiewały gwiazdy muzyki romskiej Don Vasył i jego syn Dziani. Koncert zorganizowała fundacja „Pokoloruj świat”. Ks. Wojciech Wójtowicz, rektor koszalińskiego semina-rium mówił przed koncertem: – Ktokolwiek z powodu Jezusa i Ewangelii opuści swoją rodzinę, bliskich, stokroć tyle otrzyma. Pośród strapienia i choroby zobacz, jak Pan Bóg jest wierny swo-im słowom. Jarku, żaden kapłan tej diecezji nie ma tylu braci, sióstr i dzieci. Czuj się otulony miłością Boga i każdego człowie-ka, który tutaj jest.

W sprzedaż biletów wstępu – cegiełek włączyły się:

- wszystkie parafie rzymskokatolickie w Koszalinie,
- sklep DONUM (Veritas) ul. Cz. Domina 9/2, Koszalin,
- Qura (bar gastronomiczny), ul. Francuska 107, Os. Unii Eu-ropejskiej, Koszalin,
- piekarnia „Drzewiańska”, ul. Zwycięstwa 163, Koszalin,
- sklep zielarsko-medyczny w Kołobrzegu, ul. Kniewskiego (przy dworcu PKS),
- kancelaria radcy prawnego Teresa Żurowska, ul. Waryń-skiego 13/1, Koszalin.

Organizatorom udało się zebrać kwotę 90 tys. zł.

REKOLEKCJE RÓŻAŃCOWE W CEF-IE

*„Orędzie Matki Bożej Fatimskiej.
Chcę, abyście nadal (...) odmawiali codziennie różaniec”.*

W dniach 23–25 września w Centrum Edukacyjno-Formacyjnym odbyły się rekolekcje różańcowe, będące przygotowaniem do jubileuszu 100-lecia objawień Matki Bożej w Fatimie. Rekolekcje prowadził diecezjalny moderator Żywego Różańca ks. Paweł Wojtalewicz.

Podczas spotkania rozważano sens orędzia Matki Bożej Fatimskiej. Ks. Wojtalewicz wylicza 4 główne punkty orędzia: szerzenie pobożności Niepokalanego Serca Maryi, poświęcenie świata i Kościoła Niepokalanemu Sercu Maryi, czynienie pokuty, odmawianie różańca. Kolejna tura rekolekcji różańcowych odbędzie się w terminie 20–22 stycznia 2017 r.

REKOLEKCJE MIŁOSIERDZIA W SŁUPSKU

Już po raz kolejny w diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej gościł włoski kapłan, charyzmatyk pracujący w Brazylii, o. Antonello Cadeddu. W dniach 23–25 września br. prowadził on w Słupsku w hali „Mechanika” rekolekcje o Bożym miłosierdziu. Organizatorem spotkania był opiekun Szkoły Nowej Ewangelizacji – ks. Robert Stwora. Wzięło w nich udział ponad 350 osób. Błogosławieństwa na rozpoczęcie udzielił zebranych bp Krzysztof Włodarczyk.

– Zapamiętajcie sobie! – mówił o. Antonello do uczestników rekolekcji. – Jezus przyszedł na ziemię, zbawił nas i teraz Możemy powiedzieć radośnie: „Już żyjemy, świętując!” Radośnie powtórzcie! Nawet jeśli macie teraz oczy jak zdechła ryba! – żartował zakonnik. O. Antonello wraz z o. Enrique Porcu założyli w Brazylii Stowarzyszenie „Przymierze Miłosierdzia” (*Aliance de*

Misericordia), które obecnie istnieje w 36 miastach Brazylii, a także w Portugalii, we Włoszech, Francji, Belgii i w Polsce. Charyzmat wspólnoty to praca z ubogimi oraz ewangelizacja.

Poprzedni pobyt o. Antonello Cadeddu (wraz z o. Enrique) w naszej diecezji związany był z uroczystościami 40-lecia diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej w 2012 roku, obchodami 25-lecia koronacji Cudownej Piety ze Skrzatusza w roku 2013, ewangelizacją miast w Koszalinie, Słupsku i Pile (2013).

Źródła:

1. Gość Koszalińsko-Kołobrzeski (wyd. papierowe) (nr 28–40)
2. Biuletyn Duszpasterski 07–08/16
3. <http://koszalin.gosc.pl/#Archiwum>
4. <http://www.koszalin.opoka.org.pl/new/index.php>
5. <http://www.koszalin-duch.pl/>
6. <http://www.pielgrzymkikoszalin.pl/ppczestochowa/index.php>
7. <http://miastopana.pl/ewangelizacja/ewangelizacja-nadmorska/nadmorska-2016/>
8. <http://skrzatusz.intrux.pl/2016/09/21/odpust-2016/>
9. <http://wpolityce.pl/kosciol/237713-raper-tau-zycie-bez-boga-jest-jak-cho-roba-psychiczna>
10. <http://www.polskieradio.pl/10/4023/Artykul/1606739,Raper-Tau-Od-o-kultyzmu-do-wiary-w-Boga>
11. <http://www.duszpasterstwotrzechwosci.pl/>
12. <http://www.powiat-bialogard.pl/4,167,dni-kultury-chrzescijanskiej-11-23-wrzesnia-2016>
13. <http://dommilosierdzia.pl/aktualnosci/koncert-charytatywny-na-rzecz-ks-j-krylika/>
14. <http://urszulanki.pl/index.php/biblioteka/o-wurszuli-i-zgromadzeniu/2524--cudowne-uratowanie-ycia-danielowi-gajewskiemu>
15. <http://zdazyczmiloscia.org.pl/relikwie-patronki-sa-juz-w-koszalinie/>

II. KRONIKA WYDARZEŃ Z DIECEZJI

LIPIEC

1–2 lipca

- 79. Ogólnopolska Pielgrzymka Nauczycieli i Wychowawców na Jasną Górę

2–9 lipca

- 7. Diecezjalna Pielgrzymka Rowerowa na Jasną Górę

3 lipca

- Msza św. dla grupy rekolekcyjnej z całej Polski –WSD – bp Włodarczyk

4–8 lipca

- pobyt w Libanie w ośrodkach dla uchodźców i Caritas Liban – bp Zadarko
- warsztaty muzyczne w ramach „Akademii Rozwoju Talentów” – Koszalin, Szkoła Katolicka

6 lipca

- Msza św. dla małżeństw pragnących dziecka, poradnictwa rodzinnego, członków Duchowej Adopcji Dziecka Poczętego – sanktuarium św. Józefa w Słupsku – bp Włodarczyk

7 lipca

- dzień wspólnoty oaz rekolekcyjnych – Rokitno – bp Włodarczyk

8–10 lipca

- rekolekcje charyzmatyczne z o. Johnem Bashoborą – Koszalin, Hala Widowiskowo-Sportowa

10 lipca

- Msza św. i święto policji – Słupsk, parafia pw. św. Maksymiliana Kolbego – bp Zadarko
- Msza św. na zakończenie rekolekcji z o. Johnem Bashoborą – Koszalin Hala Widowiskowo-Sportowa – bp Włodarczyk

11–15 lipca

- warsztaty muzyczne w ramach „Akademii Rozwoju Talentów” – Koszalin, Szkoła Katolicka

13–17 lipca

- 16. Piesza Pielgrzymka z Miastka do Sianowa k. Kartuz

14 lipca

- Dzień Wspólnoty I turnus rekolekcji letnich Ruchu Światło-Życie – bp Włodarczyk

15 lipca

- Msza św. i spotkanie z rodzinami uczestniczącymi w rekolekcjach dla rodzin – WSD – bp Włodarczyk

17 lipca

- Msza św. i jubileusz 50-lecia koronacji cudownej figury Matki Bożej Sianowskiej – Sianowo (diec. pelplińska) – bp Zadarko

20–24 lipca

- akcja ewangelizacyjna „Przystań z Jezusem” przy okazji festiwalu „Sunrise” – Kołobrzeg

20–25 lipca

- Światowe Dni Młodzieży w diecezji – Piła, Słupsk, Koszalin

20–25 lipca

- Tydzień Misyjny w diecezji – Koszalin, Słupsk, Piła

21 lipca

- spotkanie z młodzieżą ŚDM – Osiek (arch. gnieźnieńska) – bp Zadarko

22 lipca

- Msza św. z okazji ŚDM w diecezji – Ustka parafia pw. Najświętszego Zbawiciela – bp Włodarczyk

22–29 lipca

- różańcowe rekolekcje wakacyjne „Wypocznij z Niepokalaną” – CEF

23 lipca

- Msza św. i miting otwarty dla AA i Al-Anon – Łekno – bp Włodarczyk

25 lipca

- Msza posłania dla gości i młodzieży z diecezji na zakończenie diecezjalnej części Światowych Dni Młodzieży
- Msza św. z okazji wspomnienia św. Krzysztofa, poświęcenie pojazdów i spotkanie ze służbami mundurowymi – Mirosławiec – bp Włodarczyk

26 lipca

- Msza św. z okazji ŚDM i ewangelizacja uliczna wspólnot neokatechumenalnych przed ratuszem – Koszalin – bp Włodarczyk

26–31 lipca

- Światowe Dni Młodzieży – bp Zadarko

28–31 lipca

- Światowe Dni Młodzieży – bp Włodarczyk

SIERPIEŃ

1 sierpnia

- spotkanie światowych wspólnot neokatechumenalnych –
Kraków – bp Włodarczyk

1–11 sierpnia

- Kurs Paweł – kurs pomocny w głoszeniu Dobrej Nowiny –
Ziębrze k. Będzina

1–13 sierpnia

- 34. Diecezjalna Piesza Pielgrzymka ze Skrzatusza
na Jasną Górę – bp Zadarko

3–11 sierpnia

- rekolekcje dla ministrantów – ministranci starsi (klasy
gimnazjalne i ponadgimnazjalne) – WSD

5 sierpnia

- Msza św. dla pielgrzymów pieszej pielgrzymki diecezji
koszalińsko-kołobrzeskiej – Gniezno – bp Włodarczyk

5–7 sierpnia

- rekolekcje dla małżeństw z Domowego Kościoła – Skrzatusz,
Dom Pielgrzyma

6 sierpnia

- 26. Ogólnopolska Pielgrzymka Trzeźwości na Górę Chełmską

7 sierpnia

- rodzinny spływ kajakowy – Stary Kraków, benedyktyni
- Msza św. dla ministrantów w ramach rekolekcji – bp Włodarczyk

8–10 sierpnia

- cykl konferencji o ikonach w ramach „Lata u franciszkanów” – Darłówko

9–10 sierpnia

- Ewangelizacja po domach w Świdwinie

11 sierpnia

- 9. rocznica ingresu biskupa koszalińsko-kołobrzeskiego Edwarda Dajczaka do koszalińskiej katedry

12–20 sierpnia

- rekolekcje dla ministrantów – ministranci młodszy – Borne Sulinowo

13–20 sierpnia

- pielgrzymka w duchu bł. Karola de Foucauld do Skrzatusza

14 sierpnia

- poświęcenie figury Najświętszej Maryi Panny w parafii pw. św. Maksymiliana Kolbego w Słupsku

14–17 sierpnia

- Wakacyjna Szkoła Biblijna – prowadzący o. Jose Maniparambil – Piła, parafia pw. Świętej Rodziny

15 sierpnia

- 20. Diecezjalna Pielgrzymka Rodzin na Górę Chełmską

- Msza św. odpustowa w bazylice konkatedralnej – Kołobrzeg – bp Włodarczyk

15–18 sierpnia

- rekolekcje przed wyjściem na ewangelizację nadmorską – Koszalin, Dom Miłosierdzia

16–25 sierpnia

- 16. Pielgrzymka Miłosierdzia do Myśliborza

18 sierpnia

- Msza św. dla uczestników rekolekcji ewangelizacji nadmorskiej – Koszalin, Dom Miłosierdzia – bp Włodarczyk

19 sierpnia

- Msza św. i spotkanie z rodzinami uczestniczącymi w rekolekcjach dla rodzin (Uczennice Krzyża) – WSD – bp Włodarczyk

19–28 sierpnia

- Ewangelizacja Nadmorska – akcja w miejscowościach nadmorskich – Ustka, Jarosławiec, Darłówko, Dąbki, Unieście, Mielno

20 sierpnia

- akcja Caritas „Tornister pełen uśmiechów”
- Msza św. dla pielgrzymów Diecezjalnej Pielgrzymki Miłosierdzia do Myśliborza – Drawsko Pomorskie, parafia pw. św. Pawła – bp Włodarczyk

21 sierpnia

- Msza św. z okazji 150. rocznicy administracji Kościoła katolickiego w Słupsku – parafia pw. św. Ottona – bp Włodarczyk

26 sierpnia

- Msza św. w ramach Ewangelizacji Nadmorskiej – Unieście – bp Włodarczyk

28 sierpnia

- 15. Regionalna Pielgrzymka Trzeźwości z Polanowa na Świętą Górę Polanowską
- 650-lecie parafii w Uniechowie – bp Cieślik
- Msza św. z okazji 15-lecia parafii pw. św. Krzysztofa – Szczecinek – bp Włodarczyk

29 sierpnia

- konferencje rejonowe dla duchowieństwa – WSD
- konferencje rejonowe dla katechetów – WSD

30 sierpnia

- konferencje rejonowe dla duchowieństwa – Piła, parafia pw. św. Jana Bosko
- konferencje rejonowe dla katechetów – Piła, parafia pw. św. Jana Bosko

31 sierpnia

- konferencja o uchodźcach i migrantach – Monachium – bp Zadarko
- Msza św. i peregrynacja Krzyża Papieskiego we Wspólnotach Towarzystwa Pomocy św. Brata Alberta – Koszalin, parafia pw. Podwyższenia Krzyża Świętego – bp Włodarczyk

WRZESIEŃ

1 września

- Msza św. w ramach Ewangelizacji Nadmorskiej – Zarańsko – bp Włodarczyk

2–4 września

- rekolekcje o powołaniu dla dziewcząt – Lipie, dom sióstr WDŁB

3–10 września

- peregrynacja figury św. Michała Archanioła – Koszalin, parafia pw. św. Wojciecha

4 września

- Msza św. i Marsz dla Jezusa – Słupsk, parafia pw. św. Józefa – bp Zadarko
- jubileusz 60-lecia parafii w Dygowie
- Msza św. na rozpoczęcie pracy formacyjnej Domowego Kościoła w rejonie Koszalin – Niedalino – bp Włodarczyk
- Msza św. odpustowa – Szczecinek, parafia pw. św. Rozalii – bp Włodarczyk
- Msza św. na rozpoczęcie Nowenny przed 40-leciem parafii – Słupsk pw. św. Maksymiliana Kolbego – bp Włodarczyk

4–18 września

- Karawana Bożego Miłosierdzia, akcja ewangelizacyjna – dzieło zrodzone przy Domu Miłosierdzia Bożego w Koszalinie

5 września

- spotkanie biskupów metropolii szczecińsko-kamieńskiej w Zielonej Górze – bp Zadarko

8 września

- Msza św. odpustowa – Szczecinek, parafia pw. Narodzenia NMP – bp Włodarczyk

10 września

- międzynarodowa konferencja nt. dróg św. Jakuba w Europie i w Polsce – Kraków – bp Zadarko

10–17 września

- peregrynacja figury św. Michała Archanioła – Trzebielino

11 września

- 20. rocznica cudownego uratowania Daniela Gajewskiego przez św. Urszulę Ledóchowską – Koszalin parafia pw. Ducha Świętego

11–12 września

- wizytacja kanoniczna parafii pw. Narodzenia NMP w Białogardzie – bp Zadarko

11–18 września

- kurs formacyjny dla nowo wyświęconych biskupów – Rzym – bp Włodarczyk

11–23 września

- Dni Kultury Chrześcijańskiej – Białogard

13 września

- bierzmowanie w parafii pw. św. Franciszka z Asyżu w Szczecinku – bp Zadarko
- Msza św. w intencji rodziców po stracie dziecka – Szczecinek, parafia pw. NMP

15 września

- Msza św. odpustowa – Skrzatusz – bp Zadarko
- Msza św. w intencji rodziców po stracie dziecka – Koszalin, parafia pw. Podwyższenia Krzyża Świętego

16 września

- nocne czuwanie w klasztornej kościele pw. św. Ottona w Słupsku

17 września

- diecezjalne czuwanie młodych, koncert rapera TAU – Skrzatusz

17–24 września

- peregrynacja figury św. Michała Archanioła – Suchorze

18 września

- główne uroczystości diecezjalnego odpustu w Skrzatuszu – bp Zadarko

19 września

- ogólnopolskie spotkanie ws. Pielgrzymek Rowerowych na Jasną Górę – Częstochowa – bp Zadarko
- Msza św. w ramach Jesiennej Sesji Apostolstwa Trzeźwości – Kołobrzeg, konkatedra – bp Włodarczyk

19–20 września

- Jesienna Ogólnopolska Sesja Diecezjalnych Duszpasterzy Trzeźwości i Zakonnych Referatów Trzeźwości – Kołobrzeg

20 września

- bierzmowanie w parafii Rymań – bp Włodarczyk
- ewangelizacja na ulicach Słupska – Koinonia Jan Chrzciciel

20–21 września

- ogólnopolskie spotkanie dyrektorów pieszych pielgrzymek na Jasną Górę – Bielsko-Biała – bp Zadarko

22 września

- Msza św. z okazji 50-lecia Zespołu Szkół Specjalistycznych – Sławoborze – bp Włodarczyk

22–23 września

- ogólnopolskie sympozjum teologów fundamentalnych – WSD

23 września

- Msza św. odpustowa – Ustka, parafia pw. św. Ojca Pio – bp Włodarczyk

23–25 września

- rekolekcje o Bożym Miłosierdziu prowadzone przez o. Antonello Cadeddu – Słupsk, hala przy „Mechaniku”
- rekolekcje różańcowe „Orędzie Matki Bożej Fatimskiej. Chcę, abyście nadal (...) odmawiali codziennie różaniec” – CEF

24 września

- koncert charytatywny na rzecz ks. Jarosława Krylika – Koszalin, amfiteatr
- Msza św. z okazji mitingu grup AA i Ruchu Trzeźwości – Turowo Pomorskie – bp Włodarczyk

24–26 września

- wizytacja kanoniczna parafii Sarbinowo – bp Włodarczyk

24–31 września

- peregrynacja figury św. Michała Archanioła – Szczecinek, parafia pw. NMP

25 września

- spotkanie na Górze Chełmskiej w ramach IV edycji Kazań na Górze

25–27 września

- konferencja na temat migracji i uchodźców z Europy – Madryt – bp Zadarko

25 września–30 października

- 24. Koszalińskie Dni Kultury Chrześcijańskiej

28 września

- konferencja na temat Kościoła wobec migracji i uchodźców w Europie – Berlin – bp Zadarko
- bierzmowanie w parafii Sypniewo – bp Włodarczyk
- Koronka do Bożego Miłosierdzia na ulicach miast i wiosek – Koszalin, Słupsk, Wałcz, Rymań

29 września

- Msza św. odpustowa – Jastrowie, parafia pw. św. Michała Archanioła – bp Włodarczyk

30 września

- konferencja na temat Kościoła wobec migracji i uchodźców w Europie – Klagenfurt – bp Zadarko
- Msza św. z okazji 70-lecia Liceum Ogólnokształcącego w Połczynie-Zdroju – parafia pw. Niepokalanego Poczęcia NMP – bp Włodarczyk

KS. JAN BETLEJA

Wspomnienie o Księdzu Janie Betleji

Pamiętam, jak św. Jan Paweł II w jednej z katechez nauczał, że ludzkim życiem nie kieruje przypadek ani żaden ślepy los. Wszystko, co nas spotyka dzieje się za sprawą Bożej Opatrzności. Wielce łaskawą okazała się ta Opatrzność dla św. pam. ks. Jana Betleji. Pan Jezus, który dla Swej chwały i zbawienia ludzi powołał Go do kapłaństwa podarował Mu też wyjątkową chwilę; radość Jubileuszu 60-lecia służenia Mu.

We wspólnocie parafialnej, razem z księżmi z dekanatu Świdwin cieszyliśmy się tym świętem i dziękowaliśmy Bogu za Jego kapłaństwo nie domyślając się, że uczestniczymy w Jego żegnaniu się z doczesnym życiem. Patrząc na to z perspektywy wiary można się tylko zdumieć łaskawością Pana, który jakby mówił: „Janie, radujący się Moim błogosławieństwem! Kiedy już wszyscy złożą Ci życzenia, Ja też to uczynię osobiście”. I rzeczywiście tak było; ostatnim akcentem Jubileuszu 60-lecia kapłaństwa ks. Jana Betleji było Jego odejście do Domu Ojca.

Dla mnie, który przejąłem od Niego troskę o parafię Rusinowo, ale też dla wielu parafian ks. Jan już na zawsze pozostanie w pamięci i w sercu, jako ktoś bardzo bliski – jak dobry starszy brat, który przez ponad dwadzieścia lat wspierał, służył radą, pomagał w pracy duszpasterskiej niemal do ostatniego tchnienia. Jeszcze w środę, w uroczystość św. Apostołów Piotra i Pawła (trzy dni przed śmiercią) chciał odprawić mszę św., abym pojechał na odpust do sąsiedniej parafii w Lekowie. Ponieważ źle się czuł i było to po nim widać, uprosiłem, aby wrócił do domu. Po powrocie z odpustu, zanosząc Mu pozdrowienie od księży dostrzegłem, że w dalszym ciągu cierpi. Ostatnio wiele razy Go takim

widziałem, ale za każdym razem była to „przypadłość chwilowa”. Przy mnie też otworzył jedną z kopert – były to życzenia od bpa Edwarda, które wyraźnie go wzruszyły.

Rano było z Nim źle. Przed godz. 8:00 bardzo osłabionego zabrano pogotowie. Do wieczora Jego stan był niestabilny i raczej pogarszający się z godziny na godzinę. Zmartwieni tym faktem razem z katechetką Małgorzatą Jawilak pojechaliśmy do Niego do szpitala w Połczynie. Był przytomny, ale bardzo słaby, świadomie przyjął sakrament chorych. Następnego dnia (w piątek 1.07) miał przejść dodatkowe badania, bowiem zdiagnozowano u Niego krwawienie wewnętrzne. Jak się potem okazało, była to perforacja wrzodu na żołądku. W sobotę rano przed godz. 7:00 zatrzymało się serce i przyszedł koniec!

Św. pam. ks. Jan Betleja z całą pewnością był człowiekiem wesołym i pogodnym. Lubił być duszą towarzystwa nie tylko na spotkaniach z księżmi, ale też z osobami świeckimi. Był fanem piłki nożnej. Gdy był młodszy, często grał w nią nie tylko z ministrantami. Jego wielką pasją były mecze w TV, które żywiłowo i głośno komentował. Nieraz nie musiałem niczego oglądać, aby wiedzieć na bieżąco co i jak. Gdy był młodszy, był zapalonym podróżnikiem. Bardzo dobrze pływał, z uśmiechem mówił o sobie, że był wytrzymałym „długodystansowcem”, że nie jedno jezioro przepłynął wplaw „z butami w zębach”. Swym Fiatem 126p – „hotelikiem na kółkach” zjeździł Polskę wzdłuż i wszerz. Znał wszystkie ważniejsze dojazdy do największych miast w Polsce. Niemal do samego końca samochód był dla niego rzeczą ważną i osobistą. Ważną, bo gwarantował mu swobodę w kontaktowaniu się ze światem (choćaby z lekarzem). Osobistą, bo miał zwyczaj odmawiać w nim brewiarz. Nie raz uśmiechaliśmy się i mówiliśmy: „o, Jan wyprowadził z garażu swoją kaplicę na brewiarz”. Ksiądz Senior był „zrośniętym” z brewiarzem i różańcem – miał go zawsze pod ręką i się modlił. Pragnął też być pomocny i z wielkim poświęceniem angażował się w pracę duszpasterską w parafii

i w dekanacie. Był w tym pełen pokory, nigdy nie narzucał swego zdania, ani swej woli. Zdumiewało to tym bardziej, że w innych „przyziemnych sprawach” bywał „raptus i nerwus”, ale szybko mu to przechodziło...

Od dwóch lat znacząco podupadał na zdrowiu, „przechodzony” udar mózgu, postępująca miażdżyca, choroba wieńcowa sprawiły upośledzenie pamięci. Szybko się denerwował – zwłaszcza, gdy chodziło o przyjmowanie leków. Zawsze wydawało mu się, że ich za dużo, że duże, że czerwone (jak za komuny)... itp. W tej sprawie wiele serca okazali Mu Jan i Małgorzata Jawilakowie, bo to przede wszystkim Oni jeździli z Nim na różne badania medyczne i do szpitali.

Księżę Janie!

Niech Cię dobry Pan Jezus przygarnie do Swego Serca! Spoczywaj w pokoju wiecznym!

Ks. Emil Wojtal, proboszcz w Rusinowie

Biogram

Jan Betleja urodził się 1 maja 1931 r. w Pstrągowej, pow. Rzeszów jako syn Sebastiana i Józefy z d. Stawarz. Szkołę Podstawową ukończył w Pstrągowej w 1945 r. Następnie wstąpił do Gimnazjum i Liceum Ogólnokształcącego w Czudcu pow. Rzeszów. Po 6 latach nauki otrzymał świadectwo dojrzałości w 1951 r. W latach 1951–1956 studiował w Wyższym Seminarium Duchownym w Gorzowie Wlkp. Świecenia kapłańskie otrzymał z rąk bpa Michała Klepacza 24 czerwca 1956 r. W latach 1956–1968 pełnił funkcję wikariusza współpracownika w następujących parafiach: Kostrzyń (1956–1957); Sulęcín (1957–1959); Bobrowice (1959); Chlebowo (1959–1963); Szczecin Skolwin (1963–1965); Stargard pw. Królowej Świata (1965–1966); Szczecin Dąbie (1966–1967); Wschowa (1967–1968). Dodatkowo pełnił funkcje wikariusza

substytutą w Bytnicy i Białogórzynie. Biskup Wilhelm Pluta mianował go wikariuszem zarządcą parafii pw. św. Andrzeja Boboli w Małym Sulechowie (Sulechówko) z dniem 11 marca 1968 r. Po 7 latach pracy w dekanacie sławińskim ks. Jan Betleja został przeniesiony do parafii Rusinowo w dekanacie świdwińskim, gdzie pełnił funkcję proboszcza do czasu przejścia na emeryturę 30 czerwca 1995 r. Początkowo jako emeryt miał przeprowadzić się do Domu Księży Emerytów w Kołobrzegu, jednakże pozostał jako rezydent u swojego następcy. Zmarł 2 lipca 2016 r. Mszy pogrzebowej 6 lipca przewodniczył bp Edward Dajczak. Ciało zmarłego kapłana spoczęło na cmentarzu w Rusinowie.

Opracował ks. dr Tadeusz Ceynowa

KS. JÓZEF ŻREBIEC MS

Wierząc w życie wieczne, z żalem informujemy, że w poniedziałek 18 lipca odszedł do Pana nasz współbrat ks. Józef Żrebiec MS.

Ks. Józef urodził się 16 września 1939 r. w Kątach k. Nowego Żmigrodu. Miał siostrę i 3 braci, z których dwóch: Jan (+1997) i Władysław (+2004) byli także saletynami. Liceum Ogólnokształcące ukończył w Nowym Żmigrodzie. 28 września 1958 r. rozpoczął nowicjat w Zgromadzeniu Księży Misjonarzy Saletynów w Dębowcu. Pierwsze śluby zakonne złożył 29 września 1959 r., zaś profesję wieczystą 29 września 1962 r. w Dębowcu na ręce ks. prowincjała Stanisława Zawiszy MS. Został wyświęcony na kapłana 25 czerwca 1965 r. w Krakowie przez bpa Juliana Groblickiego.

Jego pierwszą placówką była parafia pw. św. Jana Chrzciciela w Trzciance (1965–1966), gdzie był katechetą. Przez kolejne dwa lata był katechetą w Gdańsku–Sobieszewie. W latach 1968–1971 był wikariuszem i katechetą w Resku. Następne

8 lat posługiwał w Kuźnicy Czarnkowskiej, najpierw jako wikariusz i katecheta (1971–1973), potem jako superior i proboszcz (1973–1979). Przez rok był katechetą w parafii w Rzeszowie, a w latach 1980–1982 ekonomem w seminarium duchownym przy ul. Wiślniej w Krakowie. Przez następny rok posługiwał jako wikariusz i katecheta w Łętowem. W latach 1983–1988 był wikariuszem i katechetą w parafii pw. św. Bartłomieja w Dębowcu. W 1988 r. powrócił do domu zakonnego w Trzciance, gdzie posługiwał do śmierci jako wikariusz, opiekun grup i wspólnot parafialnych, kapelan Domu Pomocy Społecznej. Przez długie lata był również odpowiedzialny za kancelarię parafialną. W 2015 r. obchodził złoty jubileusz kapłaństwa.

Pogrzeb naszego współbrata śp. ks. Józefa Żrebca odbył się w czwartek 21 lipca w Trzciance. O godz. 11:00 w kościele pw. św. Jana Chrzciciela rozpoczęła się wspólna modlitwa, o godz. 12:00 odprawiono Mszę św. pogrzebową, której przewodniczył wikariusz prowincjalny ks. Piotr Cieplak MS z Rzeszowa, proboszcz trzcianiecki w latach 1997–2006. W homilii podkreślił, że posługa duszpasterska ks. Józefa rozpoczęła się w Trzciance i w niej zakończyła. Zwrócił też uwagę, że zmarły kapłan zawsze chciał być sługą Bożego miłosierdzia, przede wszystkim jako spowiednik. Eucharystię koncelebrowali saletyni ze wspólnot polskich i zagranicznych, kapłani z dekanatu trzcianieckiego, a także proboszcz parafii w Kątach ks. Stanisław Grzyb. Obecne były siostry zakonne z miejscowej wspólnoty franciszkanek Rodziny Maryi. Ciało zmarłego złożono w grobowcu zakonnym na cmentarzu komunalnym w Trzciance.

Pamiętajmy w modlitwie o śp. ks. Józefie. Wieczny odpoczynek racz mu dać, Panie, a światłość wiekuista niechaj mu świeci. Niech odpoczywa w pokoju wiecznym. Amen.

Ks. Grzegorz Zembroń MS,
dyrektor CIMS w Krakowie

